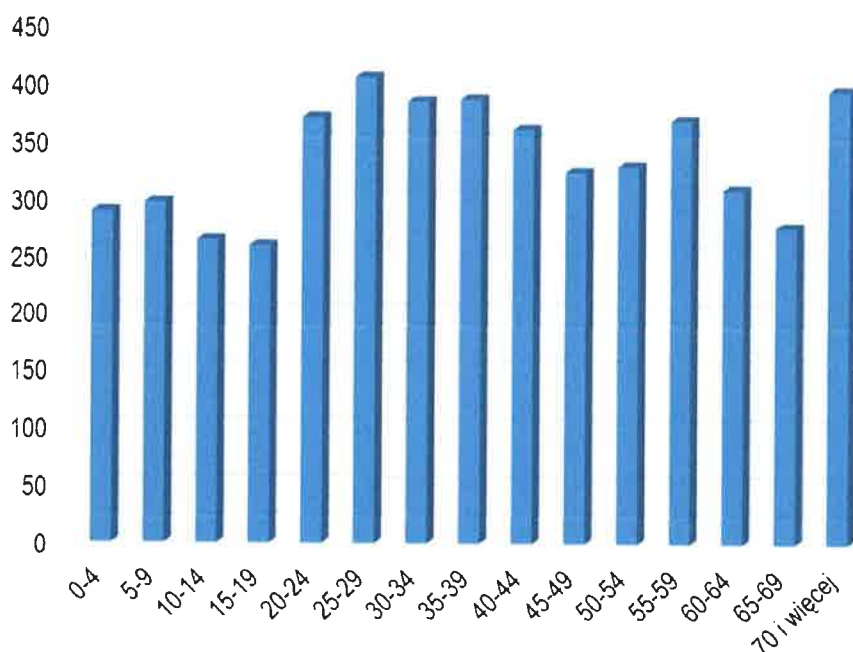

Wykres 11. Ludność wg grup wiekowych w 2017 r. w gminie Drzycim.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2017 r.

Największy spadek liczby ludności od roku 2008 do 2017 widoczny jest w grupie wiekowej 15-19 lat, spadek ten wynosi 135; również duży spadek ludności, o 86 osób, wystąpił w przedziale wiekowym 10-14. Natomiast największy wzrost o 125 osób liczby mieszkańców gminy Drzycim zaobserwowano w przedziale wiekowym „60-64”. Świadczy to o występowaniu regresywnej piramidy wieku i starzejącym się społeczeństwie w gminie Drzycim.

Tabela 18. Ludność wg grup wiekowych w latach 2008 – 2017 w gminie Drzycim.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-4 lat	274	296	315	313	303	295	293	291	280	289
5-9 lat	270	256	252	262	283	287	309	303	310	297
10-14 lat	350	337	322	304	288	276	256	242	248	264
15-19 lat	394	400	395	387	355	328	309	297	276	259
20-24 lat	424	394	398	403	418	412	402	399	389	371
25-29 lat	429	441	433	435	411	403	367	382	391	406
30-34 lat	364	392	394	397	401	400	417	408	398	385
35-39 lat	323	320	356	359	376	382	391	380	378	387
40-44 lat	332	321	323	326	326	327	329	355	350	361
45-49 lat	359	346	358	346	335	332	321	317	327	324
50-54 lat	374	392	372	384	382	363	344	347	337	329
55-59 lat	326	327	328	336	336	352	379	357	376	369

60-64 lat	184	210	256	274	288	303	303	304	307	309
65-69 lat	175	167	148	153	147	158	181	235	250	276
70 lat i więcej	389	392	397	397	412	414	414	394	394	395

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2008 – 31.XII.2017 r.

6.2. Ruch migracyjny

Niezmiernie istotną rolę, z demograficznego punktu widzenia, pełnią wskaźniki dotyczące salda migracji ludności. Na podstawie zestawienia w tabeli poniżej i na wykresie, w gminie Drzycim w latach 2007 – 2016 trudno jest prognozować wzrost liczby ludności mieszkańców gminy lub ewentualny jej spadek. Z tabeli wynika jednak, że saldo migracji miało wartość ujemną w latach 2007 – 2009, dopiero w roku 2010 wskaźnik przyjął wartość dodatnią, w latach 2013 – 2016 wskaźnik ponownie był ujemny. Najwyższe dodatnie saldo migracji (12) wystąpiło w roku 2011, natomiast najbardziej ujemne w roku 2014 (-47).

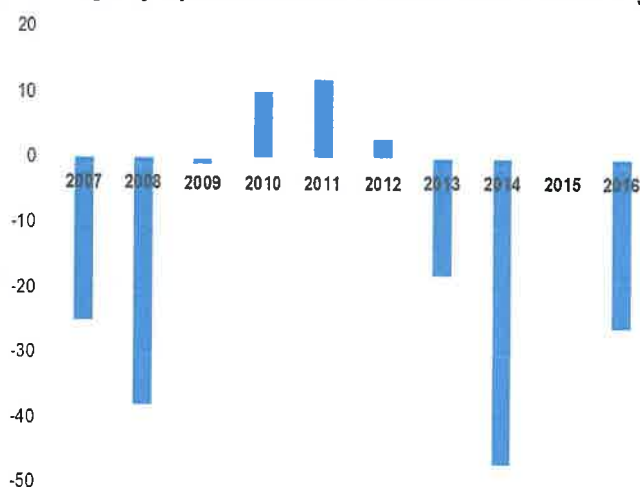
Tabela 19. Ruchy migracyjne w latach 2007 – 2016 w gminie Drzycim.

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zameldowania	60	46	56	67	64	50	36	33	bd	39
Wymeldowania	85	84	57	57	52	47	54	80	bd	65
Saldo migracji	-25	-38	-1	10	12	3	-18	-47	bd	-26

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007 - 31.XII.2016 r.

W ciągu analizowanych 10 lat (2007-2016) na terenie gminy Drzycim dokonano 451 zameldowań i 581 wymeldowań. Saldo migracji w analizowanym okresie było ujemne i wyniosło -130 osób. Średnio rocznie na terenie gminy osiedla się około 45 osób, a opuszcza teren gminy 58 osób.

Wykres 12. Saldo migracji społeczeństwa w latach 2007 – 2016 w gminie Drzycim.

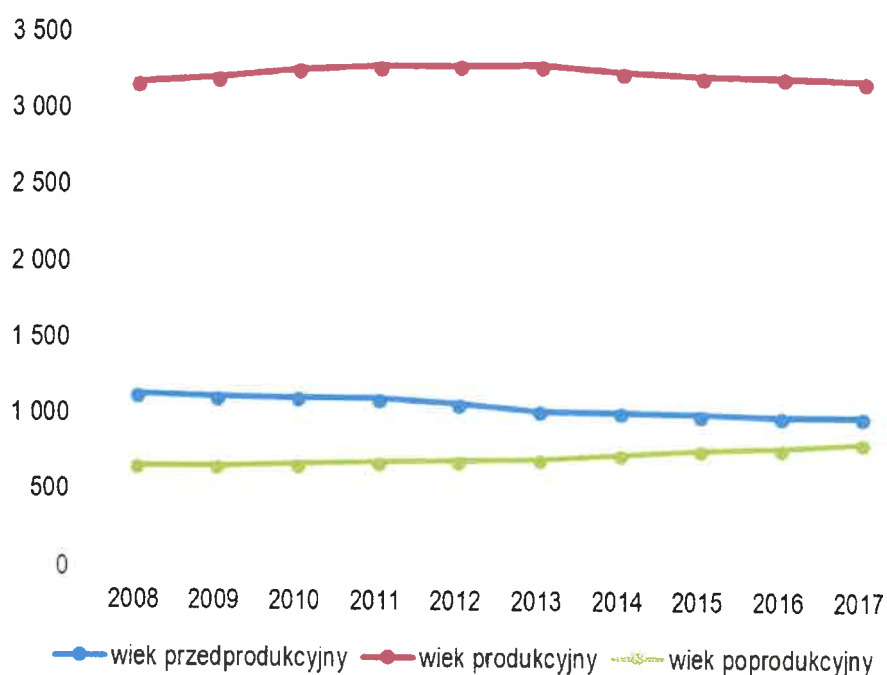

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007 – 31.XII.2016 r.

6.3. Struktura wieku i płci

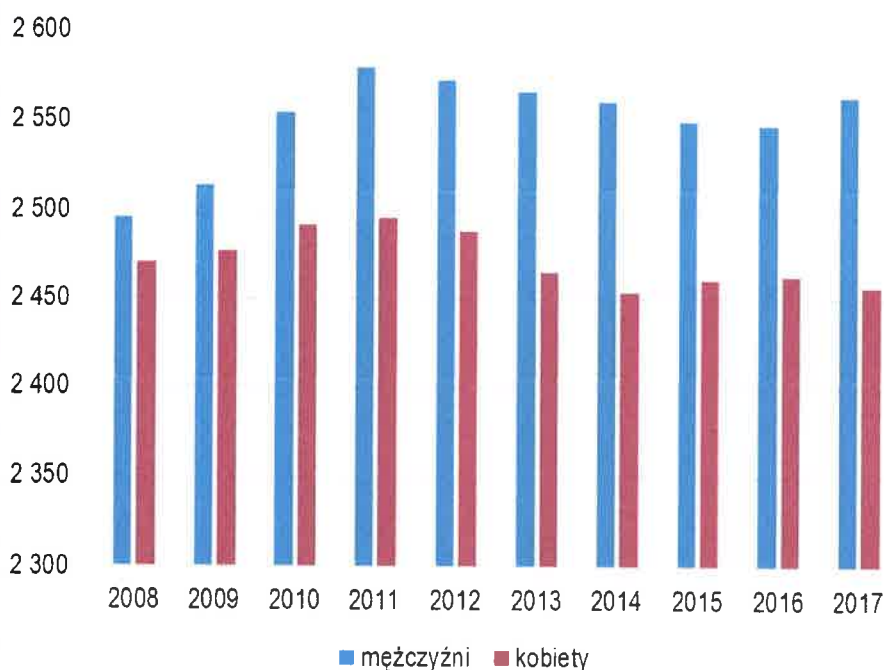
Gminę Drzycim cechuje znaczny udział ludności w wieku produkcyjnym. Udział tej grupy wynosił w 2017 roku aż ponad 63% ogółu mieszkańców. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła około 20%, zaś w wieku poprodukcyjnym 17%. Są to wielkości, które utrzymują się na zbliżonym poziomie w stosunku do całego województwa kujawsko – pomorskiego i powiatu świeckiego. Niepokojące może być zjawisko spadku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 13. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w gminie Drzycim w latach 2008 – 2017.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2008 – 31.XII.2017 r.

Wykres 14. Struktura płci w gminie Drzycim w latach 2008 – 2017.

Źródło: Opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.
Stan na dzień 31.XII.2008 – 31.XII.2017 r.

Z analizy powyższego wykresu wywnioskować można, że w analizowanym okresie w latach 2008-2017 liczba mężczyzn przewyższa liczbę kobiet. Największa różnica między tymi wielkościami wystąpiła w roku 2014 i 2017 roku, kiedy liczba mężczyzn przewyższyła liczbę kobiet o 117 osób.

6.4. Rynek pracy

Analiza ostatnich lat wskazuje na zmienną tendencję liczby osób pracujących względem liczby osób w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni analizowanych lat 2007 – 2016 nastąpiły niewielkie wahania wskaźnika osób pracujących do osób wieku produkcyjnym, z tendencją wzrostową zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn. Najniższy udział liczby pracujących mężczyzn wśród mężczyzn w wieku produkcyjnym wystąpił w roku 2010 i wyniósł 14,5%, natomiast wśród kobiet wskaźnik ten był najniższy rok później, w 2011 roku, i wynosił 17,2%. Średnio w badanym dziesięcioleciu pracuje ok. 19% zarówno kobiet, jak i mężczyzn w wieku produkcyjnym. Wyłączając rok 2009, liczba pracujących mężczyzn co rocznie przewyższała liczbę pracujących kobiet.

Tabela 20. Rynek pracy w gminie Drzycim w latach 2007-2016.

RYNEK PRACY

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób w wieku produkcyjnym (ogółem)	3161	3 171	3 207	3 257	3 278	3 285	3 286	3 247	3 223	3 219

Liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym	1675	1 692	1 713	1 759	1 768	1 782	1 786	1 776	1 768	1 759
Liczba kobiet w wieku produkcyjnym	1486	1 479	1 494	1 498	1 510	1 503	1 500	1 471	1 455	1 460
Pracujący mężczyźni	269	379	370	256	311	336	351	349	398	427
Pracujące kobiety	262	271	268	273	266	294	296	306	339	309

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007-31.XII.2016.

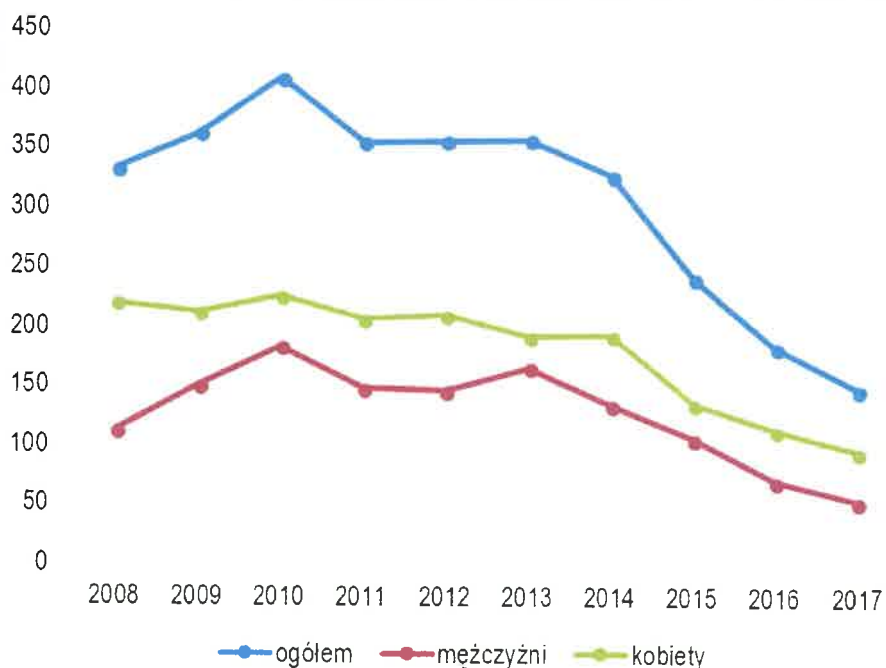
Tabela 21. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Drzycim w latach 2008 – 2017.

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	332	362	409	355	356	357	327	241	183	148
mężczyźni	112	150	183	148	146	165	134	106	70	53
kobiety	220	212	226	207	210	192	193	135	113	95

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2005-31.XII.2014 r.

W latach 2008 – 2017 liczba osób bezrobotnych w gminie Drzycim wynosiła od 148 (2017 r.) do 409 osób (2010 r.). Większość osób bezrobotnych stanowiły kobiety. W 2010 roku nastąpił gwałtowny wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców gminy Drzycim, spowodowany wzrostem bezrobocia wśród mężczyzn. Po 2010 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem zaczęła spadać, aby w 2017 roku osiągnąć najniższą wartość od 10 lat.

Wykres 15. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Drzycim w latach 2008– 2017.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2008-31.XII.2017 r.

Liczba bezrobotnych w gminach powiatu świeckiego w roku 2017 przedstawiała się następująco:

Tabela 22. Bezrobotni zarejestrowani powiatu świeckiego w 2017 r.

GMINA	2017 r.		
	ogółem	mężczyźni	kobiety
Bukowiec	156	51	105
Dragacz	229	91	138
Drzycim	148	53	95
Jeżewo	202	79	123
Lniano	106	37	69
Nowe	588	214	374
Osie	126	50	76
Pruszcz	195	78	117
Świecie	803	290	513
Świekatowo	87	37	50
Warlubie	277	85	192

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2017 r.

Największą liczbę bezrobotnych wśród gmin powiatu świeckiego stanowili bezrobotni gminy miejsko-wiejskiej Świecie. Natomiast najmniejszą grupę stanowili bezrobotni z terenu gminy Świekatowo. W każdej z gmin powiatu świeckiego liczba bezrobotnych kobiet przewyższa liczbę bezrobotnych mężczyzn. Gmina Drzycim pod względem liczby bezrobotnych w powiecie Świeckim zajmuje ósmą pozycję.

6.5. Gospodarka mieszkaniowa

Zasoby mieszkaniowe gminy Drzycim, przedstawione w tabeli poniżej, na przestrzeni badanych lat systematycznie zwiększały się. Największy wzrost liczby mieszkań zaobserwowano w latach 2010-2011, gdzie liczba mieszkań w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o 12. Na jedno mieszkanie w latach 2007 – 2016 przypadają średnio prawie 4 osoby, natomiast powierzchnia użytkowa na 1 osobę wynosiła w roku 2007 – 21,5 m², natomiast w roku ostatnim z azaliowych 2016 – 23,7 m². W sytuacji niewielkiego wzrostu liczby ludności oraz wzrostu liczby dostępnych mieszkań, powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca wzrasta.

Tabela 23. Zasoby mieszkaniowe w gminie Drzycim w latach 2007 – 2016.

Rok	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań	Ludność ogółem	Liczba osób na 1 mieszkanie	Powierzchnia użytkowa na 1 osobę
	-	-	m2	osoba	osoba	m2
2007	1 434	5 657	107 035	4 974	3,47	21,5
2008	1 442	5 702	108 341	4 967	3,44	21,8
2009	1 450	5 745	109 484	4 991	3,44	21,9
2010	1 457	5 886	112 020	5 047	3,46	22,2
2011	1 469	5 959	113 819	5 076	3,46	22,4
2012	1 474	5 983	114 525	5 061	3,43	22,6
2013	1 478	6 003	115 435	5 032	3,40	22,9
2014	1 489	6 062	116 760	5 015	3,37	23,3
2015	1 497	6 102	118 017	5 011	3,35	23,6
2016	1 502	6 129	118 598	5 011	3,34	23,7

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007-31.XII.2016 r.

Biorąc pod uwagę strukturę własności zasobów mieszkaniowych widoczny jest spadek zasobów gminnych i zakładów pracy. W badanym okresie 2002 – 2007 nastąpił spadek mieszkań gminnych, spółdzielczych oraz zakładów pracy. Wzrost zasobów mieszkaniowych nastąpił w grupie „zasoby mieszkaniowe osób fizycznych”, największy wzrost wystąpił pomiędzy latami 2002-2003 tj. o 18 mieszkań. Powodem takiego zjawiska jest oprócz nowych zasobów także przejmowanie przez osoby fizyczne zasobów mieszkaniowych od gminy i zakładów pracy. Na takim samym poziomie utrzymywała się liczba mieszkań należących do pozostałych podmiotów.

Według Banku Danych Lokalnych GUS w 2016 r. w gminnych (komunalnych) zasobach mieszkaniowych były już tylko 22 mieszkania o łącznej powierzchni 1003 m² oraz żadnego mieszkania socjalnego.

Tabela 24. Zasoby mieszkaniowe wg form własności.

ZASOBY MIESZKANIOWE						
ROK	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Zasoby gminy (komunalne)						
mieszkania	42	43	43	42	42	41
izby	98	100	100	98	98	96
powierzchnia użytkowa mieszkań	1888	1918	1918	1888	1888	1864
Zasoby spółdzielni mieszkaniowych						
mieszkania	158	142	142	147	147	131
izby	533	473	473	489	489	436

powierzchnia użytkowa mieszkań	7942	7192	7192	7356	7356	6464
Zasoby zakładów pracy						
mieszkania	64	64	64	34	34	34
izby	215	215	215	145	145	145
powierzchnia użytkowa mieszkań	3591	3591	3591	2438	2438	2438
Zasoby osób fizycznych						
mieszkania	1411	1429	1430	1430	1430	1434
izby	5508	5627	5634	5634	5635	5657
powierzchnia użytkowa mieszkań	104069	106344	106498	106498	106531	107035
Zasoby pozostałych podmiotów						
mieszkania	8	8	8	8	8	8
izby	30	30	30	30	30	30
powierzchnia użytkowa mieszkań	557	557	557	557	557	557

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.
Stan na dzień 31.XII.2002-31.XII.2007 r.*

Biorąc pod uwagę parametry istniejących zasobów mieszkaniowych oraz wskaźniki demograficzne należy przyjąć, iż panująca obecnie sytuacja w gminie Drzycim jest korzystna. Z roku na rok zasoby mieszkaniowe powoli powiększają się, przy niewielkim wzroście liczby ludności, co sprawia, że wskaźniki określające zasoby mieszkaniowe ulegają poprawie.

Analizując poniższe zestawienie należy stwierdzić, iż korzystnie przedstawia się wyposażenie mieszkań w instalacje typu: wodociąg, łazienka, centralne ogrzewanie. Przykładowo wyposażenie w wodociąg wynosi 96,3% wszystkich mieszkań w gminie, a więc tylko nieliczne mieszkania nie mają dostępu do wodociągu. Gmina Drzycim wypada korzystniej na tle powiatu świeckiego (tereny wiejskie) pod względem sieci wodociągowej. Wskaźnik dotyczący wyposażenia w wodociąg, łazienkę i centralne ogrzewanie jest niższy niż w powiecie świeckim.

Tabela 25. Zasoby mieszkaniowe w gminie Drzycim wyposażone w instalacje na tle świeckiego w 2016 r.

Mieszkania wyposażone w instalacje:	Powiat świecki	Gmina Drzycim
	(%)	(%)
wodociąg	97,4	96,3
łazienka	90,45	84,6
centralne ogrzewanie	76,4	66,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2016 r.

6.6. Infrastruktura społeczna

6.6.1. Oświata

Na terenie gminy Drzycim zlokalizowane są następujące placówki oświatowe:

- **Szkoła podstawowa w Drzycimiu** – swym zasięgiem obejmuje wsie: Drzycim, Jastrzębie, Krakówek, Dąbrówka, Gacki, Wery, Rówienica, Gródek, Lubocheń, Bedlenki, Dólsk, Mały Dólsk, Biechówko, Biechowo. Do Szkoły Podstawowej w 2016 r. uczęszczało 337 uczniów w 18 oddziałach. 265 uczniów dojeżdża z okolicznych miejscowości. Zespół zatrudnia 38 pracowników pedagogicznych oraz 16 pracowników administracji i obsługi.

Placówka posiada:

- wielofunkcyjne boisko, 2 sale gimnastyczne,
 - wielozadaniowe boisko "Orlik",
 - pracownię komputerową, pracownię multimedialną,
 - dobrze wyposażone sale lekcyjne,
 - świetlice i stołówkę wydającą ok. 420 posiłków dziennie, ze stołówki korzystają uczniowie szkół z gminy (Gimnazjum w Gródku oraz Szkoła Podstawowa w Sierosławiu).
- **Gimnazjum w Gródku** – składające się z siedmiu oddziałów. Do Gimnazjum w 2016 r. uczęszczało 106 uczniów. Placówka zatrudnia 17 nauczycieli i 6 pracowników administracji.
 - **Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi w Sierosławiu** – swym zasięgiem obejmuje wsie: Sierosław i Sierosławek.

Tabela 26. Szkoły podstawowe na terenie gminy Drzycim.

Szkoły podstawowe ogółem				
ROK		2014	2015	2016
ogółem	ob.	2	2	2
oddziały w szkołach	-	17,00	19,67	18,00
uczniowie	osoba	342	372	337
absolwenci	osoba	54	44	49

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.
Stan na dzień 31.XII.2014-31.XII.2016 r.*

Tabela 27. Szkoły gimnazjalne na terenie gminy Drzycim.

Szkoły gimnazjalne ogółem			
ROK	2014	2015	2016

ogółem	ob.	1	1	1
oddziały w szkołach	-	7	7	6
uczniowie	osoba	132	124	106
absolwenci	osoba	39	41	55

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.
Stan na dzień 31.XII.2014-31.XII.2016 r.*

Jak wynika z tabel przedstawionych liczba uczniów w szkołach podstawowych utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast ze względu na likwidację szkół gimnazjalnych liczba uczniów gimnazjów maleje.

W Gminie Drzycim nie ma żłobka ani szkoły ponadgimnazjalnej.

6.6.2. Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę zdrowotną na terenie gminy świadczy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna” w Drzycimiu.

6.6.3. Opieka społeczna

Pomoc społeczna w gminie realizowana jest w ramach zadań zleconych (finansowane z budżetu Wojewody) i w ramach zadań własnych (finansowane ze środków gminnych). Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy psychologicznej, prawnej i pedagogicznej osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej. Ośrodek współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu, w którym dyżury pełnią psycholog, pedagog oraz prawnik. Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy społecznej to: bezrobocie, niepełnosprawność, ubóstwo, bezradność w sprawowaniu opieki i wychowaniu, ochrona macierzyństwa, wielodzietność, długotrwała lub ciężka choroba.

6.6.4. Stan bezpieczeństwa

Gmina obsługiwana jest przez Posterunek Policji w Osiu. Ochrona przeciwpożarowa realizowana jest przez 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (w Biechówku, Dąbrówce, Drzycimiu, Gackach, Gródku, Jastrzębiu i Sierosławiu).

5.6.5. Kultura

Instytucjonalna obsługa kultury na terenie gminy jest stosunkowo słabo rozwinięta. W gminie nie ma domu kultury, za obsługę kulturalną odpowiada - Świetlica Gminna w Drzycimiu.

Stowarzyszenia z terenu gminy

Stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym:

1. Towarzystwo Rozwoju Gminy Drzycim;
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Biechówku;
3. Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrówce;
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Drzycimiu;
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Gackach;
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Gródku;
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Jastrzębiu;
8. Ochotnicza Straż Pożarna w Sierosławiu;
9. Stowarzyszenie Jeździecki Klub Sportowy "Czarna Podkowa - Gródek";
10. Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju Wsi Sierosław "Razem Łatwiej.

Stowarzyszenia zarejestrowane w Starostwie Powiatowym na podstawie ustawy Prawo o stowarzyszeniach:

1. Klub LZS Korona Drzycim;
2. Uczniowski Klub Sportowy "Wda" Gródek;
3. Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "Maxus";
4. Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Olimpia" Drzycim.

Stowarzyszenia zwykle zarejestrowane w Starostwie Powiatowym na podstawie ustawy Prawo o stowarzyszeniach:

1. Biechowskie Stowarzyszenie Społeczne.

Fundacje:

1. Fundacja "Radość Dziecka".

6.7. Działalność gospodarcza

W 2008 r. w gminie zarejestrowanych było 240 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, natomiast 2017 r. liczba ta wynosiła 309. Spadek liczby podmiotów gospodarczych widoczny jest między latami 2011 – 2012 oraz 2013 – 2014. Największy wzrost liczby podmiotów gospodarczych nastąpił w 2008 r. oraz w 2011 r. (o 20 podmiotów).

Tabela 28. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH											
ROK		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ogółem											
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	240	248	256	276	275	300	297	302	307	309
Sektor publiczny											
ogółem	jed.gosp.	14	14	15	14	13	13	13	12	12	13
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	10	10	11	11	11	10	10	9	9	10
spółki handlowe	jed.gosp.	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Sektor prywatny											
ogółem	jed.gosp.	226	234	241	262	262	287	284	287	292	293
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	177	183	184	208	205	231	224	227	232	234
spółki handlowe	jed.gosp.	11	12	12	11	11	11	11	12	13	13
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3
spółdzielnie	jed.gosp.	4	4	4	4	4	4	4	5	6	5
fundacje	jed.gosp.	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	12	14	14	15	16	15	17	17	17	17

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.
Stan na dzień 31.XII.2008-31.XII.2017 r.*

Wg podziału na sekcje PKD wzrost działalności gospodarczej między latami 2009-2017 odnotowano w sekcjach A, C, F, G, H, M, P, Q, R, S i T. Najliczniejsza grupa podmiotów w 2017 r. skupia się w sekcji C – przetwórstwo przemysłowe. W roku 2017 grupa ta liczyła 58 podmiotów gospodarczych.

Spadkiem liczby podmiotów gospodarczych wg PKD na przestrzeni analizowanych lat wyróżniają się sekcje H, I i K.

Tabela 29. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD.

Rok		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	jed.gosp.	248	256	276	275	300	297	302	307	309
Sekcja A	jed.gosp.	18	18	17	18	20	20	18	18	18
Sekcja B	jed.gosp.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sekcja C	jed.gosp.	28	30	40	42	47	48	59	58	58
Sekcja D	jed.gosp.	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Sekcja E	jed.gosp.	6	6	6	5	5	5	5	4	4

Sekcja F	jed.gosp.	36	42	45	43	46	44	46	51	56
Sekcja G	jed.gosp.	57	52	58	58	67	64	62	58	54
Sekcja H	jed.gosp.	15	12	12	11	11	11	10	14	11
Sekcja I	jed.gosp.	6	5	5	5	6	5	3	3	3
Sekcja J	jed.gosp.	1	1	2	3	4	3	3	2	2
Sekcja K	jed.gosp.	10	9	8	8	7	7	8	6	7
Sekcja L	jed.gosp.	6	6	6	7	7	7	7	7	7
Sekcja M	jed.gosp.	8	9	10	10	12	11	12	12	14
Sekcja N	jed.gosp.	3	3	4	2	5	6	4	3	2
Sekcja O	jed.gosp.	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Sekcja P	jed.gosp.	8	9	9	10	11	10	10	11	12
Sekcja Q	jed.gosp.	14	19	19	19	18	17	18	20	20
Sekcja R	jed.gosp.	8	8	8	8	8	11	11	12	13
Sekcja S i T	jed.gosp.	14	17	17	17	17	19	17	19	19
Sekcja U	jed.gosp.	0	0	0	0	0	0	0	0	0

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.
Stan na dzień 31.XII.2008-31.XII.2017 r.*

Oznaczenie sekcji PKD:

- Sekcja A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo;
- Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe;
- Sekcja D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych;
- Sekcja E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- Sekcja F – budownictwo;
- Sekcja G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle;
- Sekcja H - transport i gospodarka magazynowa;
- Sekcja I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym;
- Sekcja J - Informacja i komunikacja;
- Sekcja K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa;
- Sekcja L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości;
- Sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;
- Sekcja N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca;
- Sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne;
- Sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna;

- Sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją;
- Sekcja S i T – pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby;
- Sekcja U - Organizacje i zespoły eksterytorialne.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Na terenie gminy nie występują obiekty, obszar i urządzenia, które mogą powodować potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia w myśl przepisów dotyczących ochrony osób i mienia.

Według danych Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Bydgoszczy na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego mogą wystąpić potencjalne zagrożenia:

- pochodzenia naturalnego:
 - powódzie spowodowane wylewami rzek i kanałów oraz wynikiem z wystąpienia nawalnych opadów atmosferycznych i roztopów,
 - obejmujące dużą powierzchnię pożary traw, zarośli i lasów spowodowane czynnikami naturalnymi (np. uderzenie pioruna, samoistna reakcja chemiczna, itp.),
 - zakażenia biologiczne ludzi i zwierząt gospodarskich występujące, jako konsekwencja epidemii i epizootii,
 - wichury, śnieżyce gradobicia,
 - trzęsienia ziemi (pochodzenia naturalnego);
- związane z rozwojem cywilizacyjnym i działalnością człowieka:
 - skażenia toksycznymi środkami przemysłowymi (TSP) emitowanymi do atmosfery, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleby w wyniku:
 - awarii urządzeń, instalacji przemysłowych i zbiorników w zakładach produkujących, wykorzystujących w procesie produkcji lub magazynujących te środki;
 - wypadków w czasie transportu tych środków drogami kolejowymi i samochodowymi;
 - wielkich pożarów występujących na dużym obszarze lub obejmujące wiele obiektów, a powstałe w wyniku zapłonu lub wybuchu przemysłowych substancji chemicznych, awarii sieci przemysłowych, maszyn i urządzeń, zaprószenia ognia lub podpalenia;
 - katastrofalne powódzie w wyniku awarii obiektów hydrotechnicznych,

- wypadki komunikacyjne mogące mieć charakter katastrof np.: kolejowe, drogowe z udziałem wielu pojazdów, a także lotnicze,
- katastrofy budowlane mogące powstać w wyniku błędów budowlanych, awarii instalacji komunalnych, wad konstrukcyjnych,
- zakłócenia porządku i bezpieczeństwa publicznego spowodowane zamachami terrorystycznymi i inną działalnością zorganizowanych grup przestępczych, masowymi wystąpieniami lub protestami społecznymi na różnym tle,
- związane z występowaniem konfliktów zbrojnych,
- sytuacje kryzysowe będące skutkami wtórnymi katastrof np.: głód, epidemie, klęska ekologiczna.

Na terenie gminy Drzycim do najważniejszych zagrożeń, mających wpływ na życie człowieka należą (zgodnie z Aktualizacją Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Drzycim):

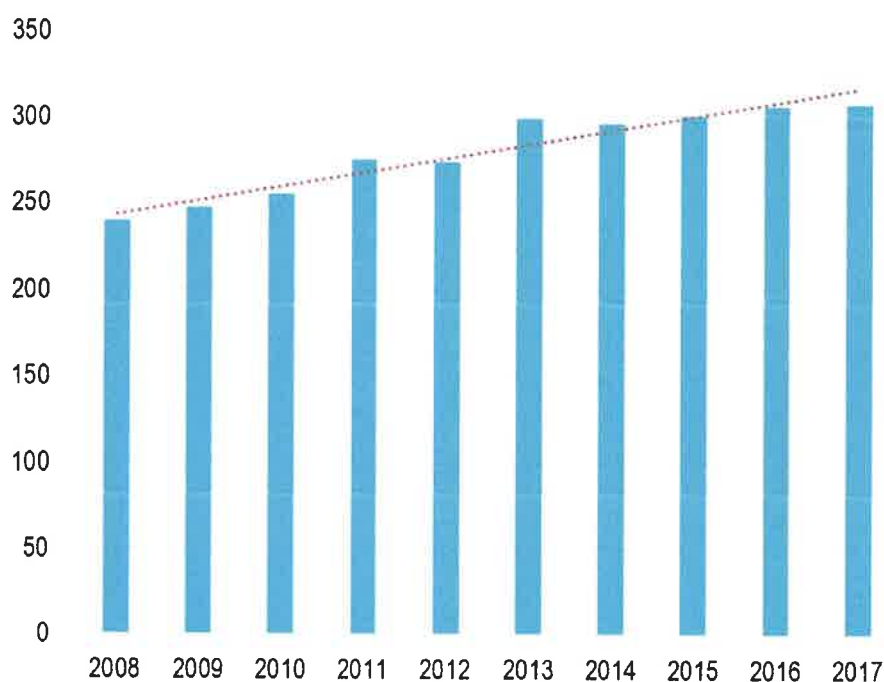
- zagrożenia powietrza atmosferycznego;
 - emisja zanieczyszczeń z domowych instalacji grzewczych (ogrzewanie oparte o węgiel i drewno),
 - spalanie energetyczne węgla kamiennego,
 - emisja ze źródeł komunikacyjnych stanowi rosnące zagrożenie zwłaszcza wzdłuż drogi wojewódzkiej),
- zagrożenia hałasem;
 - przebieg drogi wojewódzkiej nr 239,
 - hałas pochodzący od instalacji i urządzeń technologicznych,
- oddziaływanie pól elektromagnetycznych;
 - stacje telefonii komórkowej,
 - transformatory,
 - linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia,
- chemikalia w środowisku, poważne awarie przemysłowe, klęski żywiołowe;
 - transport kolejowy i drogowy materiałów niebezpiecznych np. przewóz paliw płynnych cysternami,
 - transport gazu,
 - niewłaściwe postępowanie z materiałami niebezpiecznymi.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

8.1. Analiza ekonomiczna

Rozwój przestrzenny gminy Drzycim koncentruje się w największych miejscowościach gminy, do których należą: Drzycim, Gródek, Jastrzębie, Sierosław. Na terenie gminy rozwija się działalność usługowa, w tym usług publicznych oraz działalność produkcyjna (miejscowości: Drzycim, Jastrzębie, Krakówek). Analiza zmieniającej się liczby podmiotów gospodarczych w latach 2008 - 2017 wskazuje, że ich ilość była zróżnicowana, lecz linia trendu wykazuje tendencję wzrostową. Systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych zaobserwowano w latach 2008-2011. W roku 2012 i 2014 zaobserwowano spadek liczby podmiotów gospodarczych.

Wykres 16. Podmioty gospodarki narodowej ogółem zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2008-2017.

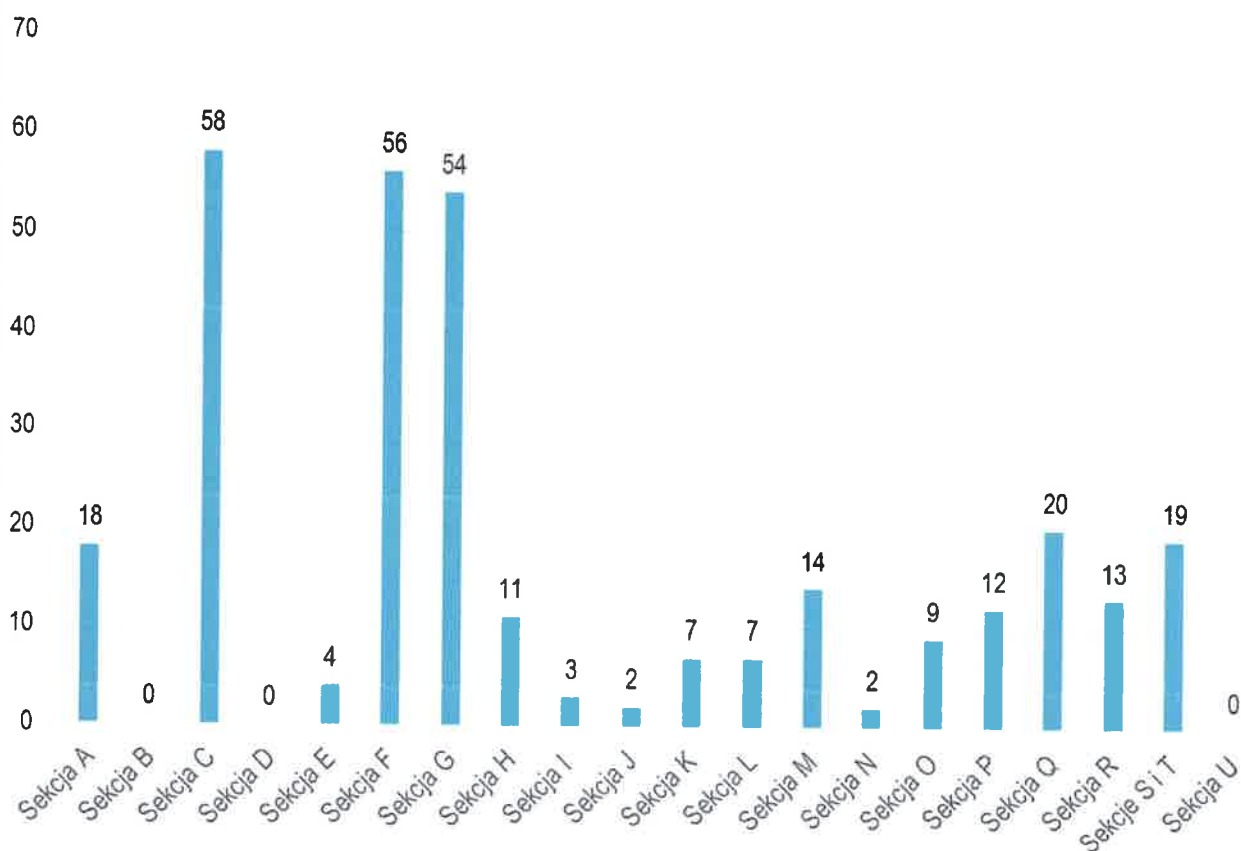

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Z wyznaczonej na powyższym wykresie prognozowanej linii trendu można przypuszczać, że w przyszłości liczba podmiotów gospodarki narodowej będzie wzrastać i tym samym można spodziewać się wzrastającej liczby obiektów usługowych.

W 2017 r. najwięcej podmiotów na terenie Drzycimia należało do sekcji: C – przetwórstwo przemysłowe (58 podmiotów), F – budownictwo (56 podmiotów), G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (54 podmioty).

Wykres 17. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2017 r. z podziałem na sekcje.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 30. Podmioty gospodarki narodowej z podziałem na poszczególne sekcje PKD w latach 2009-2014.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
sekcja A	18	20	20	18	18	18
sekcja B	0	0	0	0	0	0
sekcja C	42	47	48	59	58	58
sekcja D	0	0	0	0	0	0
sekcja E	5	5	5	5	4	4
sekcja F	43	46	44	46	51	56
sekcja G	58	67	64	62	58	54

sekcja H	11	11	11	10	14	11
sekcja I	5	6	5	3	3	3
sekcja J	3	4	3	3	2	2
sekcja K	8	7	7	8	6	7
sekcja L	7	7	7	7	7	7
sekcja M	10	12	11	12	12	14
sekcja N	2	5	6	4	3	2
sekcja O	9	9	9	9	9	9
sekcja P	10	11	10	10	11	12
sekcja Q	19	18	17	18	20	20
sekcja R	8	8	11	11	12	13
sekcja S i T	17	17	19	17	19	19
sekcja U	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rozwój lokalny - finansowanie

W procesie strategicznego zarządzania gminą finanse odgrywają podstawową rolę. Możliwości finansowe gminy w ścisłym powiązaniu z jakością zarządzania stanowią podstawę do wyznaczenia strategicznych celów jej rozwoju, rozumianego jako proces kształtowania zmian w kierunku jak najbardziej pożądanym, akceptowanym społecznie i ekonomicznie, zgodnie z wymogami racjonalnego gospodarowania przestrzenią.

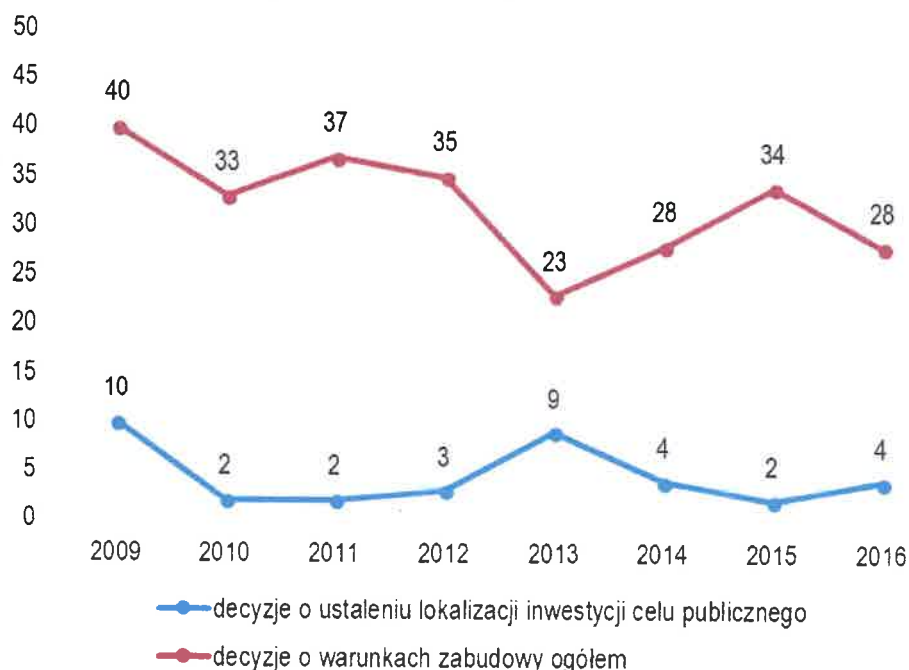
Między rozwojem lokalnym a finansami gminy występują wzajemne powiązania i uwarunkowania. Gmina bowiem ponosi najpierw wydatki, w określonych działach, aby mógł dokonać się rozwój społeczno-gospodarczy.

Gospodarowanie przestrzenią

Szczególnie istotną rolę w rozwoju gminy odgrywa polityka przestrzenna. Na szczeblu gminnym instrumentem, dzięki któremu możliwe jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i zarządzanie nią, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W Gminie Drzycim aktualnie obowiązują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Dodatkowym narzędziem planistycznym wykorzystywanym w procesie zarządzania przestrzenią w gminie są decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Na poniższym wykresie przedstawiono zmieniającą się liczbę wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009-2016.

Wykres 18. Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Największą ilość decyzji o warunkach zabudowy wydano w 2009 roku – 40 sztuk, a najmniejszą w 2013 roku – 23 sztuki. Ilość wydanych decyzji w analizowanych latach była bardzo zróżnicowana. W latach 2009-2016 wydano łącznie 36 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W wyznaczonej na obu wykresach linii trendu można zaobserwować wahania ilości wydawanych decyzji o warunkach zabudowy, jak i o ustaleniu lokalizacji celu publicznego. Można prognozować, że w najbliższych latach wskazane wartości będą utrzymywały się na podobnym poziomie, bądź też będą rosły, biorąc pod uwagę ciągły wzrost potrzeb i wymagań społeczeństwa w zakresie usług i infrastruktury.

W przypadku Gminy Drzycim, gdzie obowiązuje zaledwie dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, rolę wydawanych decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego należy ocenić pozytywnie. Nie zagrażając znacząco ładowi przestrzennemu, decyzje te służą polepszaniu warunków prowadzenia działalności gospodarczej (zwiększeniu poziomu infrastruktury technicznej) i wpływają pozytywnie na rozwój lokalny i regionalny w gminie.

8.2. Analiza środowiskowa

Środowisko przyrodnicze ma istotny wpływ na rozwój gminy Drzycim i jej zagospodarowanie przestrzenne.

Elementami przyrodniczymi ograniczającymi lokalizację nowej zabudowy są:

- tereny leśne;
- grunty orne klas I-III;
- formy ochrony przyrody.

Grunty rolne i leśne

Użytki rolne w 2014 r. zajmowały 6 342 ha, co stawia je na pierwszym miejscu w strukturze użytkowania gruntów w gminie. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmowały 3 709 ha i stanowiły ok 34% powierzchni wszystkich gruntów. Pozostałe grunty zajmują 790 ha, czyli 7% całkowitej powierzchni gminy. Powierzchnia ogólna lasów na terenie gminy przeważnie wzrastała na przełomie analizowanych lat.

Wykres 19. Powierzchnia lasów na terenie gminy Drzycim w latach 2010-2016 w ha.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Do przyczyn, które mogą zmniejszać powierzchnię lasów zalicza się procesy deforestacyjne (wylesiania) związane z: tworzeniem pól i pastwisk, przetwórstwem drewna, opalem, przygotowaniem terenów pod zabudowę głównie mieszkaniową jednorodziną. Dodatkowo pożary oraz zmiany klimatyczne i zanieczyszczenia są źródłem kurczenia się powierzchni lasów. Fragmentaryzacja lasów prowadzi do: zmniejszenia bioróżnorodności, zakłóceń stosunków wodnych, wzmożenia erozji gleby.

W celu ochrony gruntów rolnych należy podjąć działania polegające na: ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne; zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi; rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze; zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych; ograniczeniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi. Natomiast w celu ochrony gruntów leśnych należy podjąć działania polegające na: ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nieleśne lub nierolnicze; zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi; przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej; poprawianiu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych w skutek działalności nieleśnej; poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności; ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 909 z późn. zm.) „w lasach ochronnych mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzeniom służącym turystyce”.

Zgodnie z ww. ustawą przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lub upoważnionej przez niego osoby. Zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne następuje tylko w procedurze sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ochrona gruntów rolnych realizowana jest na dwóch poziomach. Pierwszy poziom odbywa się z zastosowaniem procedury planistycznej, czyli zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne – poprzez uchwalenie (lub zmianę) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Drugi poziom stanowi wydanie decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntu z produkcji rolniczej lub leśnej.

Według ustawodawcy, na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczyć przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności rolniczej. Przepis ten wskazuje ogólne przesłanki, jakimi powinien kierować się organ administracji publicznej, przeznaczając określone grunty na cele nierolnicze i nieleśne. Stanowi on swoiste wytyczne dotyczące ochrony gruntów rolnych i leśnych, w tym odnośnie do ograniczania skutków ujemnego oddziaływania na grunty.

Przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych klasy I – III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. W związku z wejściem nowelizacji Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I – III nie wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, wówczas gdy spełnią łącznie poniższe warunki:

- co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy;
- położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej;
- położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej;
- ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części.

Przytaczana Ustawa ma na celu ograniczenie do działalności człowieka na terenach leśnych i rolnych wysokich klas bonitacyjnych i tym samym wprowadza duże ograniczenia w ich zabudowie.

Formy ochrony przyrody

Przyroda ze swej istoty stanowi element przestrzeni, stąd też racjonalne korzystanie z zasobów i walorów danego terenu musi uwzględniać potrzeby ochrony przyrody. Ochronie przyrody służą przede wszystkim formy ochrony przyrody, ustanowione w trybie i na zasadach ustawy o ochronie przyrody.

Różnorodność formy ochrony przyrody, występujących na terenie w znaczącej mierze wpływa na ograniczenie lokalizacji nowej zabudowy. W granicach gminy znajdują się:

- Wdecki Park Krajobrazowy;
- Świecki Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Obszar Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków;
- pomniki przyrody;

- użytki ekologiczne.

Do każdej z form ochrony przyrody odnoszą się przepisy prawne, które wprowadzają określone ograniczenia mające zapewnić zamierzony efekt i cel tworzenia takiej formy ochrony przyrody.

Obszary wyłączone z zabudowy

Na terenie gminy Drzycim znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią wzdłuż rzeki Wdy. Bezpośrednie ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów zalewowych wyznacza Ustawa Prawo Wodne.

Ustawodawca zagwarantował respektowanie bezpośrednich zakazów na etapie planowania przestrzennego przez wprowadzenie nakazu uwzględniania ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym w koncepcji zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Tereny prawnie chronione oraz tereny na których występują ograniczenia i zakazy zabudowy, ulegają zmianą o czym mogą świadczyć np. raporty o stanie środowiska przyrodniczego oraz monitoringi środowiska. Zakaz zabudowy na terenach szczególnego zagrożenia powodzią wpływa na ograniczenie skutków powodzi.

Od kilku lat można zaobserwować wprowadzanie wielu zmian w przepisach dotyczących ochrony środowiska, które mają na celu skuteczniejsze rozwiązywanie problemów ekologicznych terenów cennych przyrodniczo. Przepisy prawne stanowią gwarancję formalną zadań ochrony środowiska w procedurze planistycznej. Zarówno Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i plany miejscowe muszą uwzględniać przepisy odrębne dotyczące m.in. ochrony przyrody, wód, gruntów rolnych i leśnych. Organy administracyjne mają coraz większą świadomość ekologiczną co ma odzwierciedlenie w zmieniających się przepisach.

Utrzymanie cennych walorów przyrodniczych, czy krajobrazowych danego terenu wiąże się z pewnymi obostrzeniami, co powinno spotykać się ze zrozumieniem społeczeństwa, gdyż bez nich tereny chronione, które przyciągają swoją atrakcyjnością przyrodniczą i krajobrazową mogą stracić swoje największe walory.

8.3. Analiza społeczna

Pracujący

W 2016 roku liczba zatrudnionych w gminie Drzycim wynosiła 736 osób i było to o 12,4% więcej niż w 2014 roku. Liczba pracujących kobiet i mężczyzn w analizowanych jednostkach administracyjnych wzrastała. Biorąc pod uwagę analizowany przedział czasowy, można przyjąć, że w przyszłych latach nastąpi wzrost liczby pracujących mieszkańców w gminie.

Tabela 31. Liczba pracujących mieszkańców gminy Drzycim na tle powiatu świeckiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2014-2016.

	2014	2015	2016	Zmiana 2016/2014
Liczba pracujących ogółem				
gmina Drzycim	655	737	736	112,37
powiat świecki	19 278	19 596	19 946	103,47
województwo kujawsko-pomorskie	450 712	454 487	464 715	103,11
Mężczyźni				
gmina Drzycim	349	398	427	122,35
powiat świecki	10 410	10 448	10 415	100,05
województwo kujawsko-pomorskie	228 612	228 129	233 922	102,32
Kobiety				
gmina Drzycim	306	339	309	100,98
powiat świecki	8 868	9 148	9 531	107,48
województwo kujawsko-pomorskie	222 100	226 358	230 793	103,91

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Bezrobocie

Bezrobocie należy do głównych problemów społeczno-ekonomicznych w skali całego kraju. Problem ten nie ominą również gminy Drzycim. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na rok 2017 liczba bezrobotnych w gminie Drzycim wynosiła 148 osób.

W celu zmniejszenia bezrobocia wśród mieszkańców należy podjąć następujące działania:

- aktywizacja bezrobotnych,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- podejmowanie działalności gospodarczej przez mieszkańców,
- organizowanie kwalifikowanych kursów zawodowych.

Poziom życia oraz wielkość dochodów mieszkańców gminy są podstawowym determinantem przyszłego rozwoju. Możliwość osiągania dochodów, warunki mieszkaniowe, dostęp do oświaty, ochrona zdrowia oraz dóbr kultury są o wiele mniejsze niż w skali województwa czy kraju. Dla

bezpieczeństwa społecznego wymagane jest stworzenie takiego systemu zaspakajania potrzeb bytowych, który szybko reaguje na zmiany i adaptuje się do stale zmieniających warunków społecznych.

Edukacja

Na terenie gminy Drzycim funkcjonuje jedno przedszkole. W szkołach podstawowych funkcjonują oddziały przedszkolne. Liczbę uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych uczęszczających do ww. placówek wymieniono w poniższej tabeli.

Tabela 32. Placówki szkolne i przedszkolne w gminie Drzycim.

Placówki oświaty	2014	2015	2016
Przedszkola	0	0	0
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	1	1	1
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	116	94	104
Szkoły podstawowe	2	2	2
Uczniowie szkół podstawowych	342	372	337
Szkoły gimnazjalne	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	132	124	106

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 33. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach podstawowych gminy Drzycim na tle powiatu i województwa.

	2014	2015	2016
Uczniowie			
gmina Drzycim	342	372	337
powiat świecki	6 584	7 054	6 510
województwo kujawsko-pomorskie	127 112	136 404	125 497
Absolwenci			
gmina Drzycim	54	44	49
powiat świecki	968	981	993
województwo kujawsko-pomorskie	19 635	18 976	19 162

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 34. Liczba uczniów i absolwentów w gimnazjach gminy Drzycim na tle powiatu i województwa.

	2014	2015	2016
Uczniowie			
gmina Drzycim	132	124	106
powiat świecki	3 120	3 003	2 923
województwo kujawsko-pomorskie	62 084	60 283	59 181
Absolwenci			
gmina Drzycim	39	41	55
powiat świecki	1 011	1 034	1 009

województwo kujawsko-pomorskie	20 611	19 958	19 509
--------------------------------	--------	--------	--------

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Biorąc pod uwagę likwidację szkół gimnazjalnych zauważa się spadek liczby uczniów w gimnazjach zarówno w gminie Drzycim, powiecie świeckim jak i województwie kujawsko-pomorskim.

Ochrona zdrowia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2016 roku w gminie Drzycim udzielono 31 853 porad lekarskich i ich liczba wzrosła od 2014 roku o 12,24%. W powiecie świeckim liczba udzielonych porad wzrosła o 2,91% natomiast w województwie kujawsko-pomorskim wzrosła o 3,98%.

Tabela 35. Liczba porad udzielonych w placówkach opieki zdrowotnej w gminie Drzycim na tle powiatu i województwa w latach 2014-2016.

	2014	2015	2016	Zmiana 2016/2014
gmina Drzycim	28 380	26 602	31 853	112,24
powiat świecki	432 078	428 201	444 665	102,91
województwo kujawsko-pomorskie	9 247 148	9 583 041	9 614 916	103,98

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Pomoc społeczna

Wśród głównych powodów trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców gminy należy wymienić: bezrobocie, ubóstwo, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm oraz niepełnosprawność. Główną placówką, z której pomoc mogą czerpać dotknięci powyższymi problemami mieszkańcy, jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela 36. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Drzycim na tle powiatu i województwa w latach 2014 – 2016.

	2014	2015	2016	Zmiana 2016/2014
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej				
gmina Drzycim	222	205	179	80,63
powiat świecki	4 270	4 099	3 794	88,85
województwo kujawsko-pomorskie	84 959	79 978	75 492	88,86
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej				
gmina Drzycim	815	738	610	74,85
powiat świecki	12 238	11 276	9 997	81,69

województwo kujawsko-pomorskie	220 370	201 580	183 974	83,48
--------------------------------	---------	---------	---------	-------

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Infrastruktura techniczna

W gminie Drzycim zaobserwowano rozwój infrastruktury kanalizacyjnej. We wszystkich jednostkach terytorialnych można zauważyć systematyczny wzrost udziału mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Mieszkańcy gminy zasadniczo nie mają dostępu do sieci gazowej. W powiecie świeckim oraz na poziomie wojewódzkim udział korzystających z sieci gazowej zmniejszył się. W przyszłości prognozuje się rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Drzycimia.

Tabela 37. Udział ludności korzystającej z infrastruktury technicznej w latach 2014-2016.

	2014	2015	2016
Sieć wodociągowa			
gmina Drzycim	4 798	4 804	4 809
powiat świecki	92 188	92 253	92 284
województwo kujawsko-pomorskie	1 989 084	1 986 905	1 985 985
Sieć kanalizacyjna			
gmina Drzycim	2 335	2 496	2 509
powiat świecki	64 591	65 094	65 301
województwo kujawsko-pomorskie	1 444 230	1 452 928	1 455 795
Sieć gazowa			
gmina Drzycim	3	3	3
powiat świecki	25 274	25 183	25 092
województwo kujawsko-pomorskie	898 125	891 842	894 282

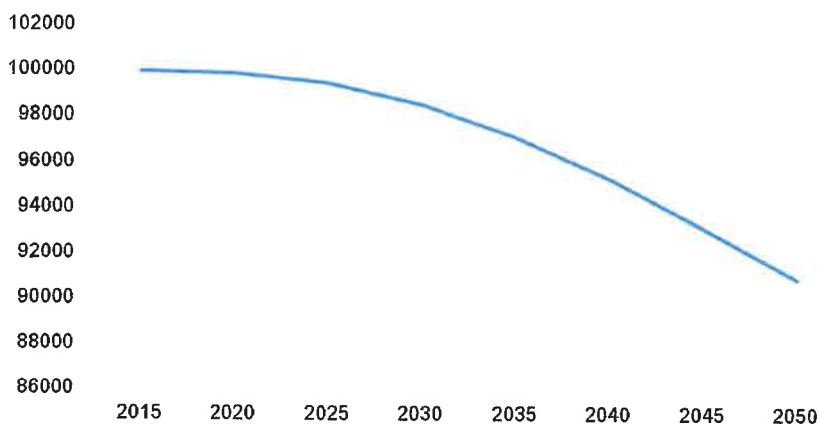
Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Należy systematycznie dążyć do dalszej rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Dużą słabością gminy jest brak sieci gazowej. Atrakcyjność na rynku pracy w gminie Drzycim należy ocenić pozytywnie z punktu widzenia wzrostu zatrudnienia i przedsiębiorczości. Reasumując należy stwierdzić, że w społeczności lokalnej zachodzą pozytywne zmiany. Tempo tych zmian w niektórych obszarach nie jest tak dynamiczne, jak w powiecie czy województwie, jednak zmiany te wpływają na rozwój społeczny gminy.

8.4. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego

Prognozę zmian liczby ludności i struktury ludności z uwagi na ograniczoną dostępność danych do analizy zostały przeprowadzone na poziomie powiatu świeckiego. Na podstawie danych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego ustalono, że w najbliższym 35-leciu oczekiwane jest zmniejszenie liczby ludności w powiecie. W 2025 prognozuje się liczbę ludności na poziomie 99 392 osoby. Do 2050 roku prognozuje się spadek ludności o 9 050 osób.

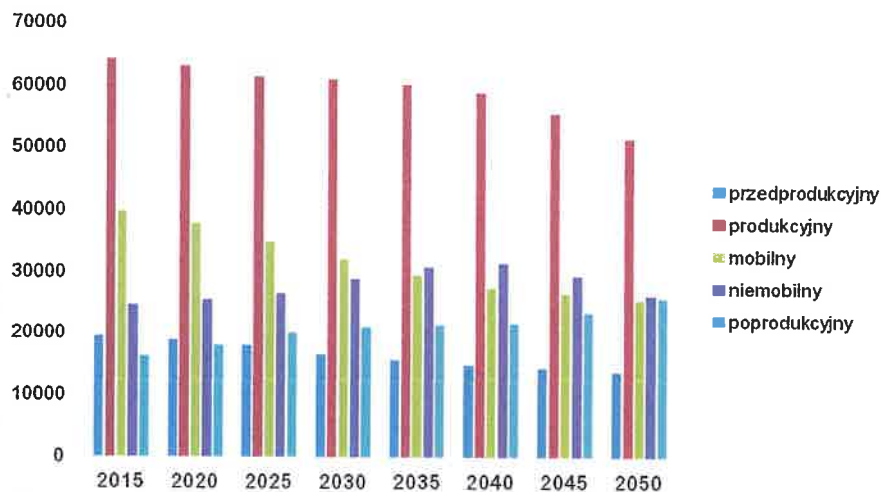
Wykres 20. Prognozowana zmiana liczby ludności w powiecie świeckim w latach 2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przedstawiona powyżej prognoza demograficzna potwierdza spadkową tendencję liczby ludności w powiecie świeckim w perspektywie do 2050 roku. Analizując ekonomiczną strukturę wieku największy prognozowany spadek dotyczy przedziału grupy w wieku mobilnym (18 - 44 lat). Spadek populacji w tej grupie wyniesie ok. 36,28%, czyli 14446 osób. Największy wzrost ludności prognozuje się w grupie poprodukcyjnej (powyżej wieku emerytalnego). Oczekiwane proporcje pozostałych grup będą kształtować się następująco: grupa przedprodukcyjna (0 – 17 lat) spadek o 49,80%, grupa produkcyjna (od 18 lat do wieku emerytalnego) spadek o 29,97%, wiek niemobilny (od 45 lat do wieku emerytalnego) wzrost o 7%, grupa poprodukcyjna wzrost o 58,48%.

Wykres 21. Prognoza ludności powiatu świeckiego według podziału na funkcjonalne grupy wiekowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Migracje

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjęto następującą hierarchię sieci osadniczej:

- Bydgoszcz, Toruń – aglomeracja obu miast jako obszar najwyższej w regionie aktywności społecznej i gospodarczej stymulującej rozwój całego województwa,
- Grudziądz, Włocławek – regionalne ośrodki równoważenia rozwoju, będące ośrodkami o wysokiej aktywności społecznej i gospodarczej,
- Inowrocław – jako węzeł komunikacyjny i ważny ośrodek wysokiej aktywności społeczno-gospodarczej,
- koncentracja miast powiatowych – Aleksandrów Kujawski, Chełmno, Golub-Dobrzyń, Lipno, Mogilno, Nakło, Radziejów, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Świecie, Wąbrzeźno, Żnin – ośrodki o znaczeniu ponadlokalnym,
- pozostałe miasta oraz duże wsie.

przestrzennego. Wartość chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę należy traktować orientacyjnie, biorąc pod uwagę faktyczne zagospodarowanie poszczególnych obszarów.

Tabela 38. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę.

Nazwa Jednostki osadniczej	Struktura terenów	Liczba działek budowlanych		Liczba działek możliwych do wydzielenia	Suma rezerw działek	Liczba działek po całkowitym zagospodarowaniu terenów budowlanych
		zabudowanych	niezabudowanych			
Biechowo	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	7	6	3	9	16
	Tereny zabudowy zagrodowej	12	11	4	15	27
Biechówko	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	16	16	8	24	40
	Tereny zabudowy zagrodowej	43	21	16	37	80
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	1	0	2	2	3
Dółsk	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	12	6	4	10	22
	Tereny zabudowy zagrodowej	21	5	3	8	29
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	1	0	1	1	2
Drzycim	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	203	32	15	47	250
	Tereny zabudowy zagrodowej	31	17	10	27	58
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	37	2	5	7	44

Gacki	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	8	17	2	19	27
	Tereny zabudowy zagrodowej	25	7	6	13	38
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	2	0	2	2	4
Gródek	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	110	75	15	90	200
	Tereny zabudowy zagrodowej	7	5	5	10	17
	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	5	0	1	1	6
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	5	1	4	5	10
Jastrzębia	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	5	2	2	4	9
	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	14	0	1	1	15
	Tereny zabudowy zagrodowej	3	1	2	3	6
	Tereny zabudowy letniskowej	17	53	0	53	70
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	8	2	4	6	14
Krakówek	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	10	12	4	16	26
	Tereny zabudowy zagrodowej	7	7	5	12	19
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	4	1	1	2	6
Mały Dólsk	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	13	8	12	20	33
	Tereny zabudowy zagrodowej	6	7	4	11	17
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	1	0	1	1	2
Sierosław	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	15	7	10	17	32
	Tereny zabudowy zagrodowej	44	9	12	21	65
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	6	1	2	3	9
Splawie	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	7	6	3	9	16

	Tereny zabudowy zagrodowej	12	11	4	15	27
Wery	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej	2	36	4	40	42
	Tereny zabudowy zagrodowej	3	2	8	10	13
	Tereny zabudowy letniskowej	10	1	1	2	12
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	2	0	0	0	2

Źródło: Opracowanie własne.

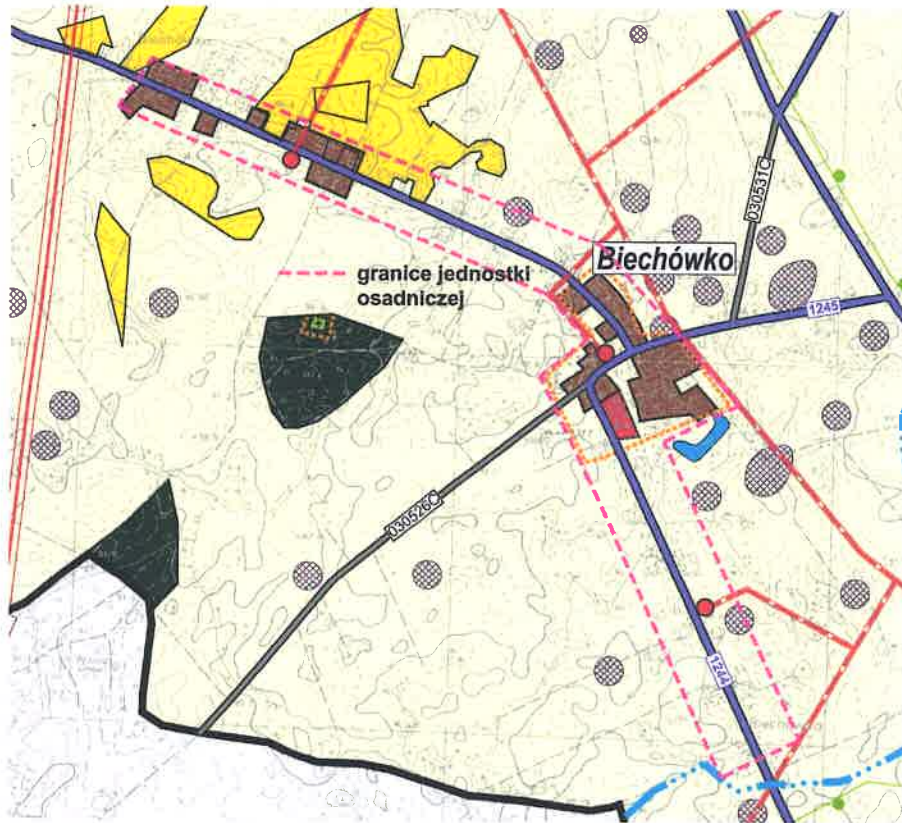
Z powyższej tabeli wynika, że ogólna liczba działek możliwych do wydzielenia, po całkowitym zagospodarowaniu terenów budowlanych wynosi 573 działek. Na poniższych rysunkach przedstawiono granice wyznaczonych jednostek osadniczych w ww. miejscowościach.

Rysunek 22. Granice jednostki osadniczej Biechowo.

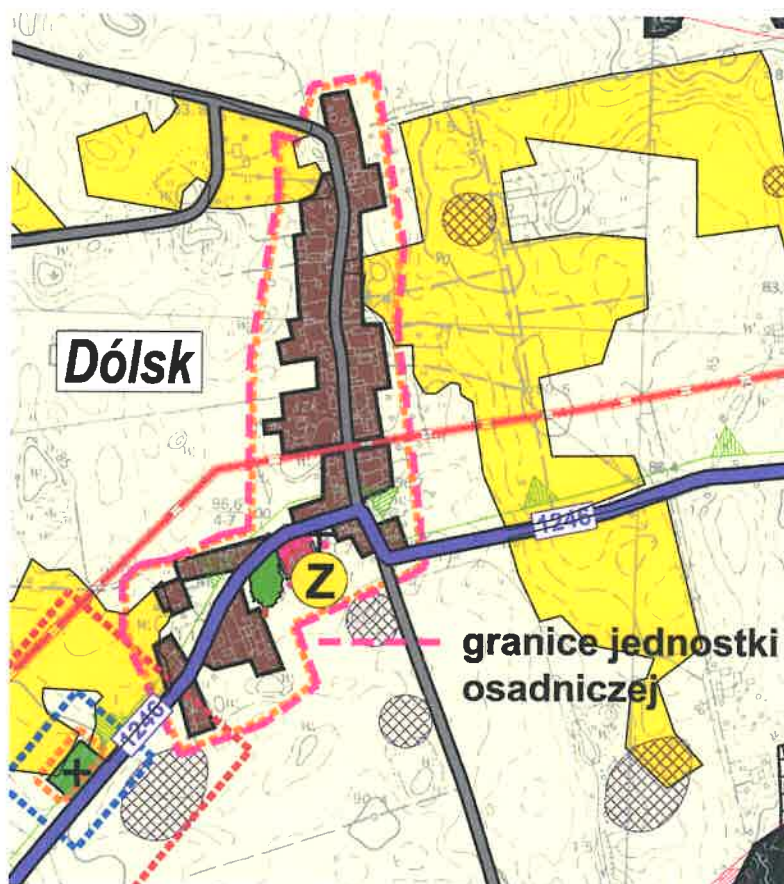
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 23. Granice jednostki osadniczej Biechówko.

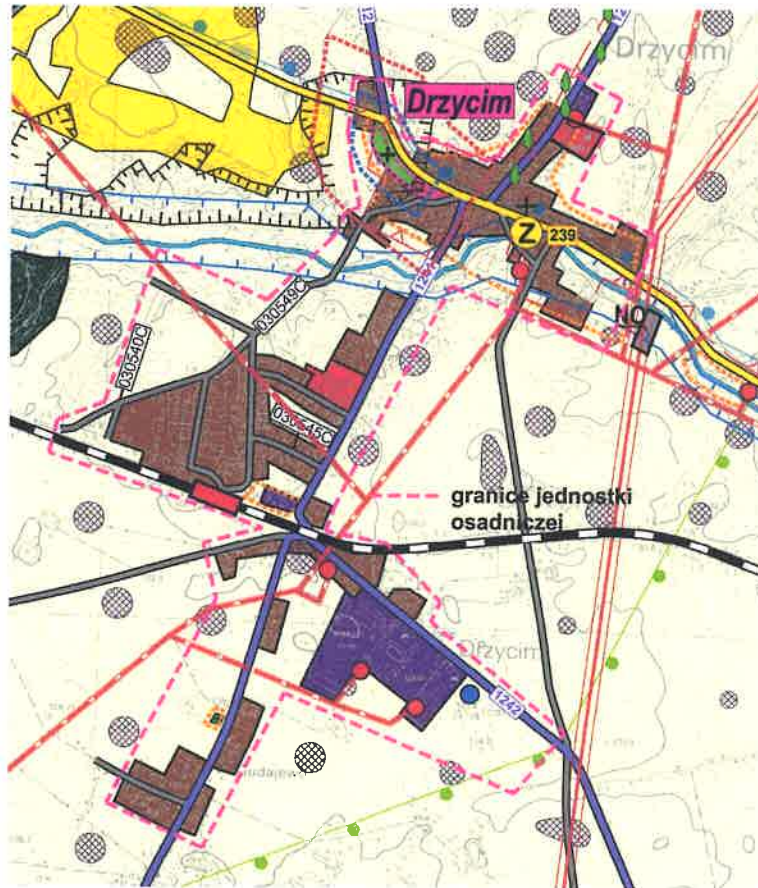
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 24. Granice jednostki osadniczej Dólsk.

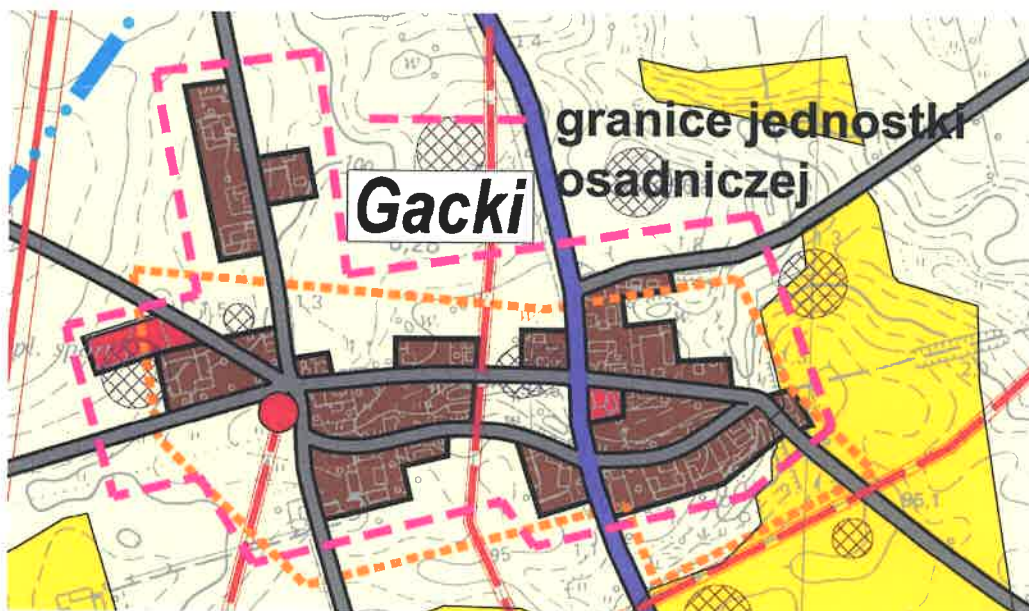
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 25. Granice jednostki osadniczej Drzycim.

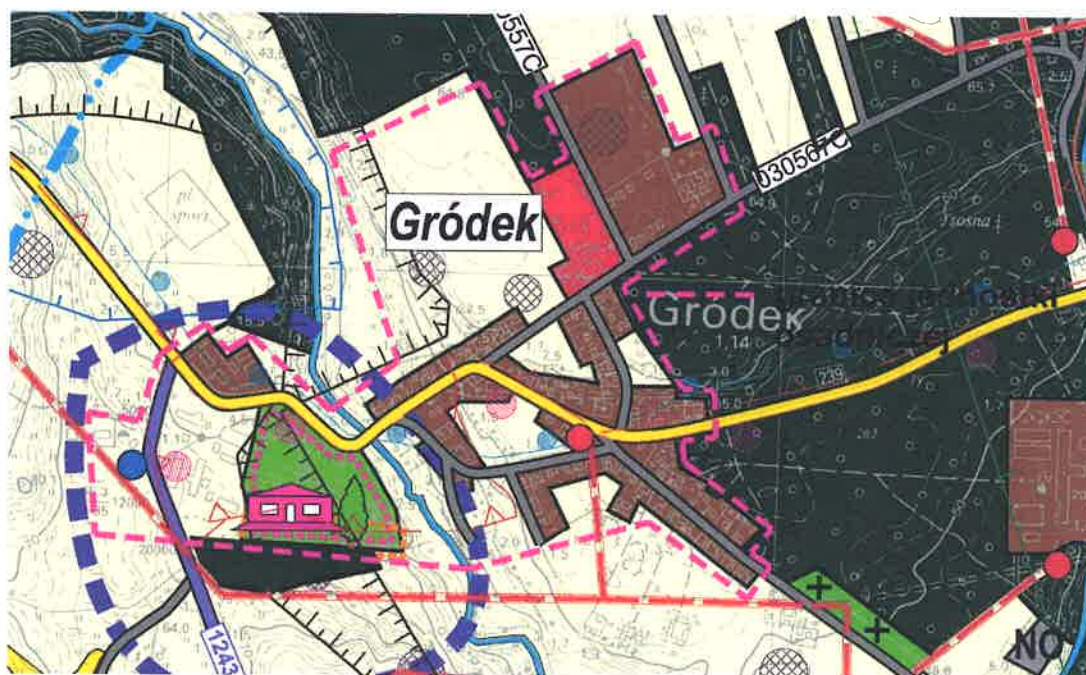
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 26. Granice jednostki osadniczej Gacki.

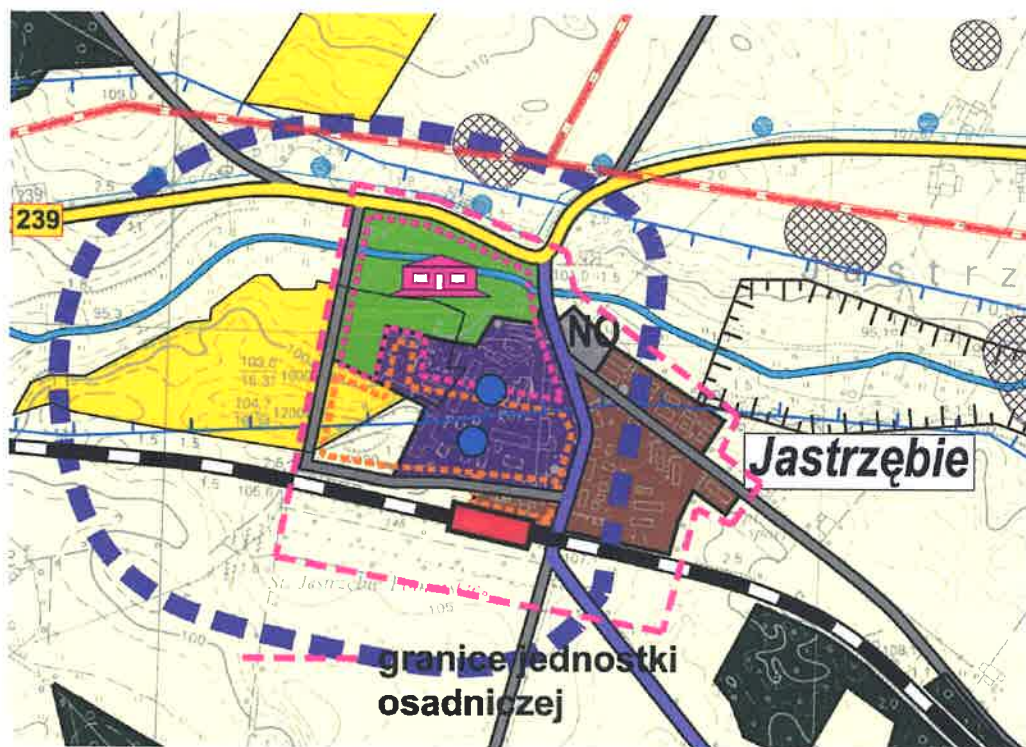
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 27. Granice jednostki osadniczej Gródek.

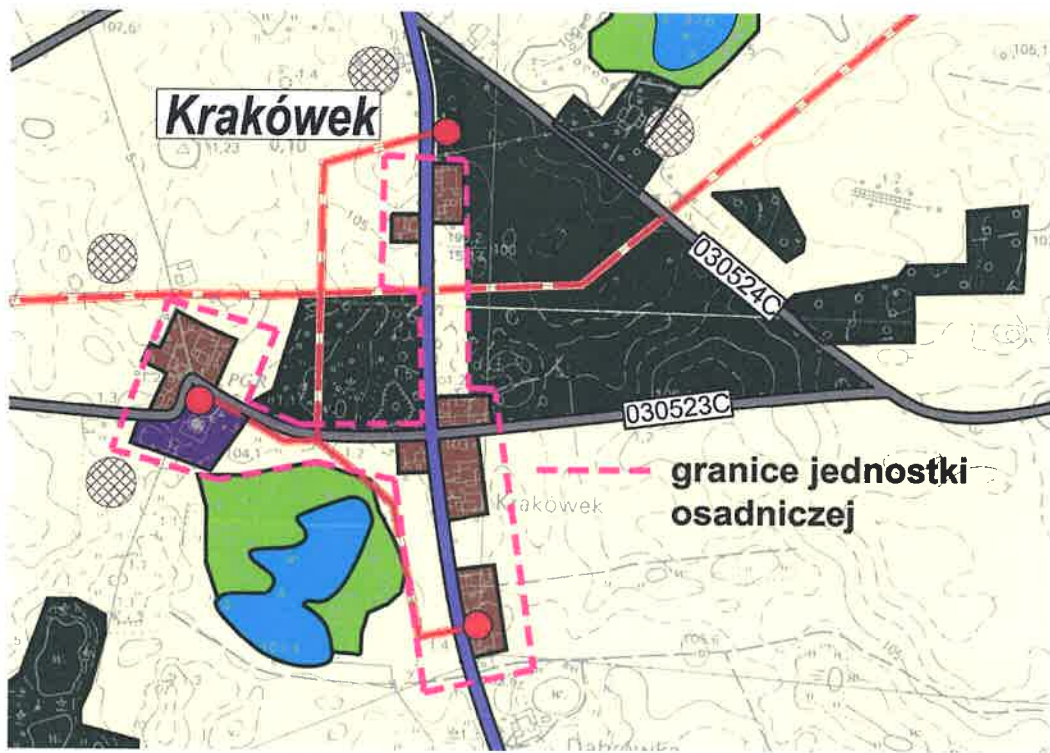
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 28. Granice jednostki osadniczej Jastrzębie.

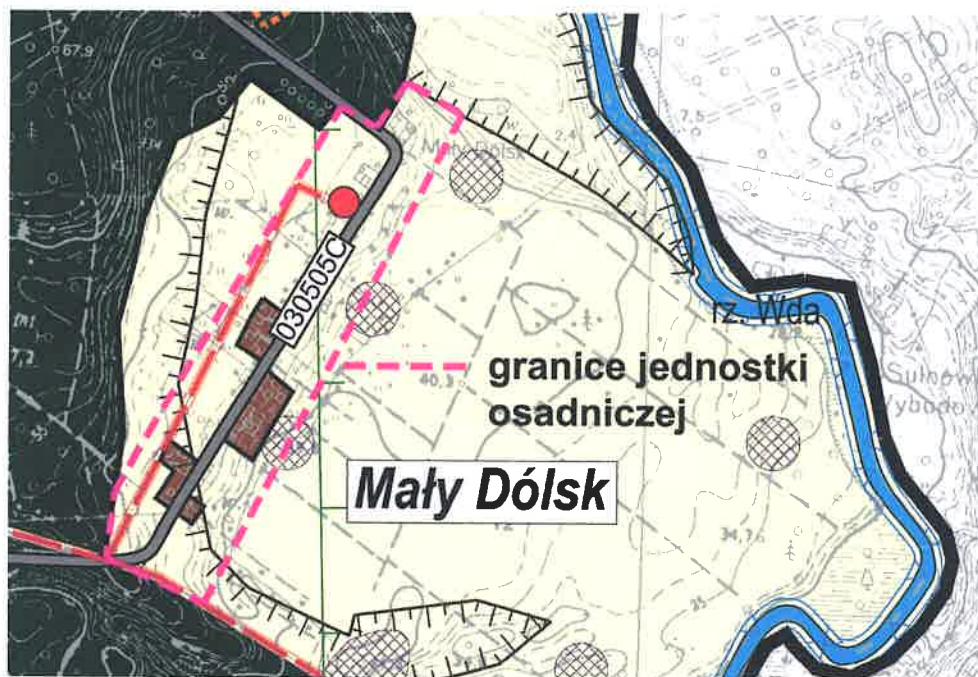
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 29. Granice jednostki osadniczej Krakówek.

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 30. Granice jednostki osadniczej Mały Dółsk.

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 31. Granice jednostki osadniczej Sierosław.

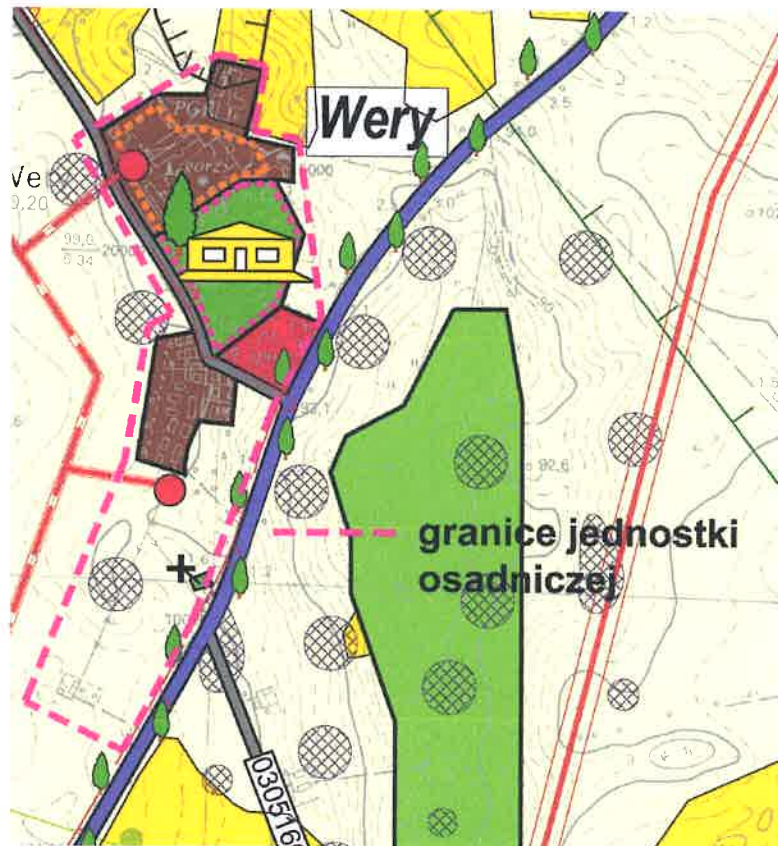
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 32. Granice jednostki osadniczej Spławie.

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 33. Granice jednostki osadniczej Wery.

Źródło: Opracowanie własne.

8.6. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych

Na terenie gminy Drzycim obowiązują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące tereny położone w miejscowości Gródek oraz Krakówek, uwzględnione w poniższej tabeli:

Tabela 39. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Lokalizacja obszaru objętego planem miejscowym	Przeznaczenie terenów	Liczba działek budowlanych		Liczba działek możliwych do wydzielenia	Liczba działek po całkowitym zagospodarowaniu terenów budowlanych
		zabudowanych	niezabudowanych		
Gródek	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	11	12	49	72
	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	26	9	5	40

	Tereny zabudowy usługowej z zakresu kultury i oświaty	0	1	3	4
Krakówek	Tereny zabudowy usługowej	1	0	0	1

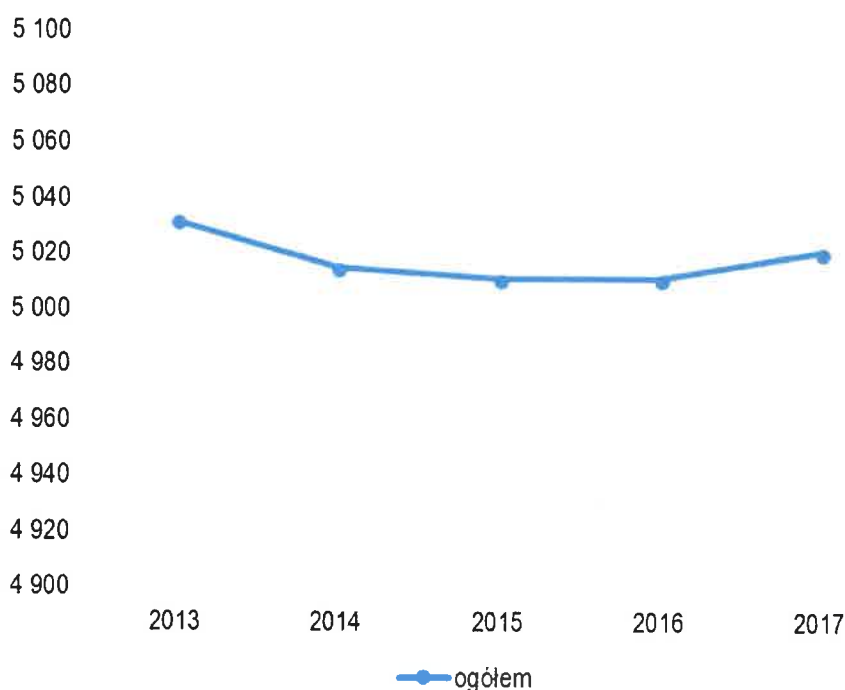
Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższej tabeli wynika, że ogólna liczba działek po całkowitym zagospodarowaniu terenów budowlanych, w wyniku realizacji ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wyniesie 117.

8.7. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Przyrost zasobów mieszkaniowych na terenie Drzycimia powinien zapewnić zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych wynikających z zakładania nowych gospodarstw domowych. Na przestrzeni lat 2013-2017 liczba ludności w gminie Drzycim spadła o 0,22% (11 osób).

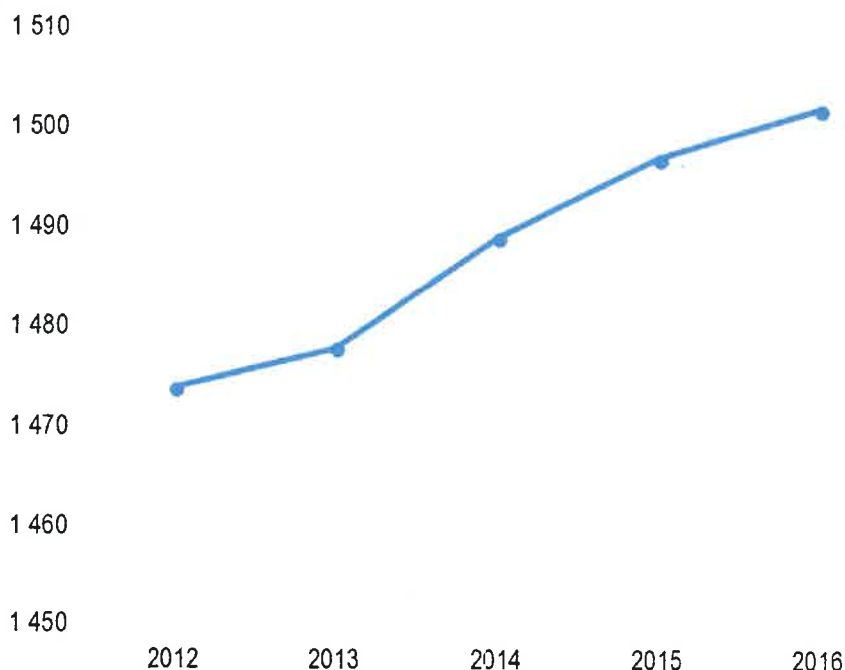
Wykres 22. Stan ludności na terenie gminy Drzycim w latach 2010-2014.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że ilość mieszkań w gminie w latach 2012-2016 wzrosła o 1,89% (28 budynków). Można przypuszczać, że do roku 2030 liczba budynków mieszkalnych będzie wynosić ponad 1586.

Wykres 23. Stan zasobów mieszkaniowych gminy Drzycim w latach 2012-2016.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Określając szacunkowe zapotrzebowanie na nową zabudowę na terenie gminy Drzycim przyjęto przedział czasowy do 2030 roku i na tej podstawie założono, że:

- jeżeli 20% ludności (554 osoby) założy nowe gospodarstwo domowe na terenie gminy powstanie:

- 30% gospodarstw domowych 1-osobowych - 166 os. – czyli 166 gospodarstw,
- 30% gospodarstw domowych 2-osobowych - 166 os. – czyli 83 gospodarstwa,
- 20% gospodarstw domowych 3-osobowych (model 2+1) - 111 os. – czyli 37 gospodarstw,
- 10% gospodarstw domowych 4-osobowych - 55 os. – czyli 14 gospodarstw,
- 10% gospodarstw domowych 5-osobowych - 55 os. - czyli 11 gospodarstw,
- z racji obecności terenów rolnych założono, że 50% gospodarstw domowych powstanie na terenach przeznaczonych pod zabudowę zagrodową i 50% gospodarstw domowych powstanie na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
- powierzchnia działki pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, rekreacji indywidualnej i zbiorowej będzie wynosić 1500 m² i będzie zabudowana budynkiem mieszkalnym o powierzchni 150,0 m²,

- powierzchnia działki pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną będzie wynosić 2000,0 m² i będzie zabudowana budynkiem mieszkalnym o powierzchni 200,0 m²,
- powierzchnia działki pod zabudowę zagrodową będzie wynosić 10000,0 m² i będzie zabudowana budynkiem mieszkalnym o powierzchni 150,0 m²,
- powierzchnia działki pod zabudowę produkcyjną, składową, magazynową i usługową będzie wynosić 2000,0 m² a powierzchnia nowych obiektów produkcyjnych, usługowych 200,0 m².

Biorąc pod uwagę przyjęte założenia dotyczące powierzchni działek związanych z realizacją poszczególnych funkcji zabudowy oraz przyjęte powierzchnie budynków stwierdzono, że:

- chłonność terenów pod realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej i zbiorowej wynosi łącznie 62 550,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- chłonność terenów pod realizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wynosi łącznie 400,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- chłonność terenów pod realizację zabudowy zagrodowej wynosi łącznie 27 300,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- chłonność terenów pod realizację zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej w poszczególnych jednostkach osadniczych wynosi łącznie 14 400,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy.

Tabela 40. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z rezerwami terenu.

Funkcja zabudowy	Rezerwy terenu (m²)	Określone zapotrzebowanie (m²)
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, rekreacji indywidualnej, zbiorowej, zabudowa zagrodowa	2449500	2745913
Zabudowa produkcyjna, składowa, usługowa, magazynowa	144000	111449

Źródło: Opracowanie własne.

8.8. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Na podstawie dokonanych analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy Drzycim, określono maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.

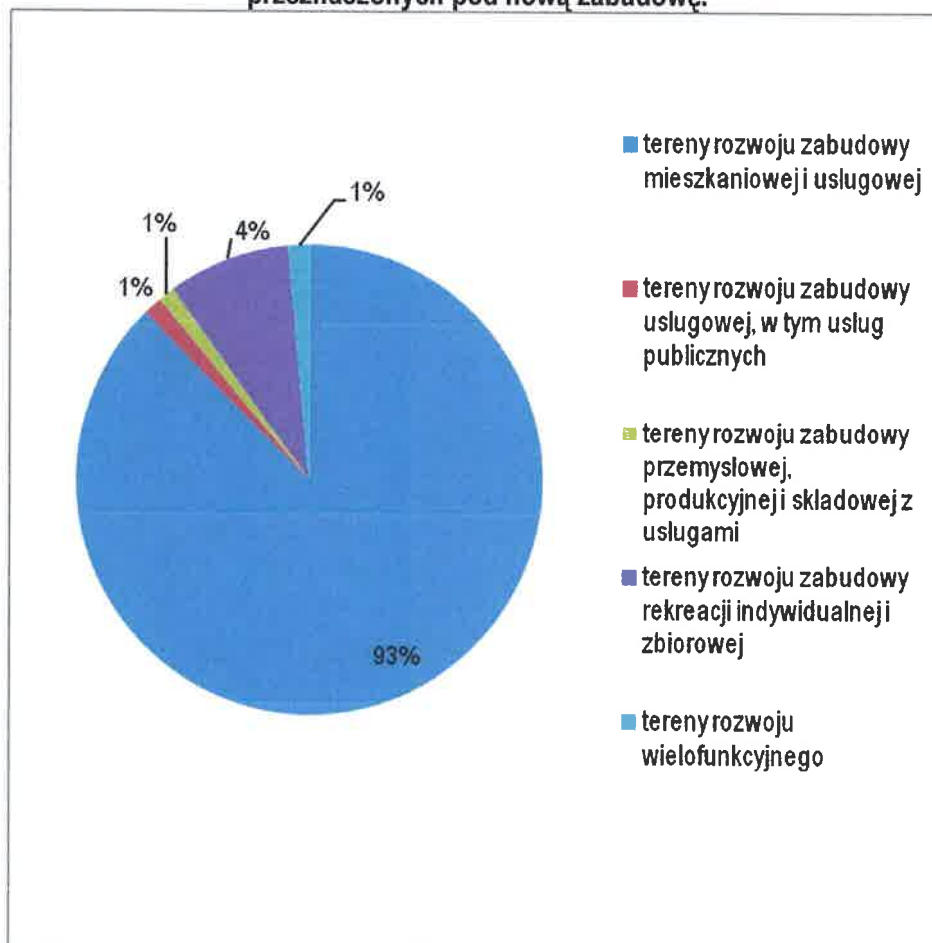
Tabela 41. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie gminy Drzycim.

Nazwy miejscowości	Funkcje zabudowy					tereny przeznaczone pod zabudowę razem
	tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej	tereny rozwoju zabudowy usługowej, w tym usług publicznych	tereny rozwoju zabudowy przemysłowej, produkcyjnej i składowej z usługami	tereny rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej	tereny rozwoju wielofunkcyjnego	
Biechowo	37755	0	0	0	0	37755
Biechówko	136689	0	0	0	0	136689
Dąbrówka	120196	0	0	0	0	120196
Dółsk	118267	0	0	0	0	118267
Drzycim	679013	27759	20903	0	42311	769986
Gacki	227407	4713	0	0	0	232120
Gródek	690019	3323	0	109629	0	802971
Jastrzębia	44634	0	10786	0	0	55420
Krakówek	95426	1654	0	0	0	97080
Mały Dółsk	194085	0	0	35706	0	229791
Sierosław	96264	0	0	0	0	96264
Splawie	62967	0	0	97856	0	160823
Wery	0	0	0	0	0	0
Razem:	2502722	37449	31689	243191	42311	2857362

Źródło: Opracowanie własne.

Na terenie gminy Drzycim wyznaczono łącznie 2 857 362,0 m² (285,7362 ha) powierzchni terenu przeznaczonego pod rozwój nowej zabudowy. Na poniższym wykresie przedstawiono procentowy udział poszczególnych funkcji zabudowy w ogólnej powierzchni terenów przeznaczonych pod nową zabudowę.

Wykres 24. Udział poszczególnych funkcji zabudowy w ogólnej powierzchni terenów przeznaczonych pod nową zabudowę.

Źródło: Opracowanie własne.

Największy udział terenów przeznaczonych pod nową zabudowę dotyczy funkcji mieszkaniowej i usługowej (około 93%), następnie terenów zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej (około 4%). Najmniej około 1% dotyczy pozostałych funkcji.

Określone zapotrzebowanie na nową zabudowę jest większe o około 12% od wyliczonych rezerw terenu.

8.9. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Realizacja zadań przewidzianych w Studium wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych, co może stanowić największą barierę dla samorządów i mieszkańców Gminy.

Funkcjonujący w Polsce system finansowania, stanowiący wielopoziomowe i zróżnicowane narzędzie finansowania, ma na celu ułatwić i wpłynąć na realizację wyznaczonych celów rozwojowych. System ten obejmuje finansowanie w formie bezzwrotnej (dotacje) oraz zwrotnej (pożyczki). W jego zakres wchodzi również projekty dotyczące realizacji sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej i społecznej, które mają przyczynić się do osiągnięcia najważniejszych, krajowych i unijnych celów rozwojowych. Wśród celów dotyczących analizowanego zakresu można wyróżnić m.in. ustanowienie i rozwijanie sieci transeuropejskich (TEN) w dziedzinie transportu, energetyki i telekomunikacji, wzrost spójności i konkurencyjności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, wspieranie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju.

Przedsięwzięcia infrastrukturalne inicjowane przez samorząd mogą być zatem zasilane zarówno z zasobów finansowych budżetu gminy, które są jednak ograniczone jak i ze źródeł zewnętrznych od prywatnych inwestorów czy publicznych instytucji finansowych. Do najważniejszych z wymienionych źródeł należą:

Źródła wewnętrzne

Dochody własne JST – dochodem własnym gminy jest każdy dochód niebędący subwencją ogólną lub dotacją z budżetu państwa.

Dotacje celowe – pochodzące z budżetu państwa w celu dofinansowanie zadań własnych JST, które mogą dotyczyć m.in.:

- inwestycji w szkoły i placówki oświatowe (do 50% planowanych wydatków na urzeczywistnienie podjętego zadania, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej),
- inicjatyw związanych ze wspieraniem oświaty na obszarach wiejskich
- przedsięwzięć objęte mecenatem państwa w dziedzinie kultury

Źródła zewnętrzne

Źródła finansowania regionalnego:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – narzędzie wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Zajmuje się m.in. współfinansowaniem ze środków państwowych projektów, które uzyskały lub przewidziane są do dofinansowania ze środków unijnych.

Źródła finansowania krajowego :

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – wraz z wojewódzkimi funduszami tworzy system finansowania ochrony środowiska przyrodniczego i gospodarki wodnej w kraju;
- Fundusz Dopłat to rządowym programem wspomagania budownictwa socjalnego. Adresatami programu są podmioty podejmujące zadania z zakresu budowy zasobów lokali socjalnych, mieszkań chronionych oraz noclegowni i domów dla bezdomnych. Wsparcia finansowego w ramach programu udziela Bank Gospodarstwa Krajowego na wniosek gminy, związku międzygminnego lub powiatu;
- Fundusz Leśny to fundusz celowy Lasów Państwowych stanowiący pomoc w wyrównywaniu deficytów finansowych w nadleśnictwach, prosperujących w niekorzystnych warunkach przyrodniczo–ekonomicznych dla realizowania celów gospodarki leśnej. Fundusz zasila także wspólne działania jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych dotyczących np. prowadzenia badań, tworzenie niezbędnej infrastruktury.

Źródła finansowania unijnego:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - jego istotą jest minimalizacja różnic w rozwoju regionów UE oraz wzmacnianie jedności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii jako wspólnoty. Poprzez fundusz można uzyskać wsparcie w m.in. realizacji inwestycji produkcyjnych i infrastrukturalnych oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorstw;
- Europejski Fundusz Społeczny - stworzony do walki z bezrobociem (np. poprzez kształcenie) w krajach należących do UE. Z jego kapitału współfinansowane są inicjatywy mające na celu pomoc regionom i grupom społecznym, zwłaszcza dla osób zagrożonych ubóstwem oraz młodych stawiających pierwsze kroki na rynku pracy;
- Z EFRR oraz EFS obecnie finansowane są programy regionalne w tym dla województwa mazowieckiego na lata 2014-2020 szczególnie istotne przy finansowaniu inwestycji infrastrukturalnych;
- Europejski Fundusz Spójności – ustalony w celu redukcji różnic gospodarczych i społecznych oraz promowania zrównoważonego rozwoju szczególnie przez inwestycje w zakresie infrastruktury transportowej i ochrony środowiska;
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – oprócz przekształceń struktury rolnej danego państwa stanowi pomoc w rozwoju obszarów wiejskich;
- Fundusz „Łącząc Europę” - powstały w miejscu programu TEN-T. Wspiera rozwój trzech sektorów: sieci transportowej, energetycznej oraz telekomunikacyjnej.

Ograniczenia w swobodzie inwestowania infrastruktury z zasobów własnych, wzrastająca konkurencja wśród jednostek samorządowych, intensywne procesy demograficzne, wzrastające wymagania użytkowników, nieustanny postęp technologiczny wymuszają na włodarzach poszukiwanie alternatywnych sposobów urzeczywistniania potrzebnych inwestycji.

Przy poszukiwaniu możliwości realizacji celów infrastrukturalnych niezbędne jest także rozpoznanie w możliwościach zaangażowania obszaru prywatnego. Wśród najczęściej stosowanych form współpracy międzysektorowej wyróżniamy:

- partnerstwo publiczno-prywatne – rodzaj kooperacji podmiotu publicznego z prywatnym przy przedsięwzięciach mających na celu realizację zadań publicznych poprzez wykreowanie, niezbędnego do realizacji zamierzeń zaplecza finansowego, organizacyjnego i technicznego. Za zaangażowanie własnych środków prywatnemu partnerowi zapewnia się możliwość korzystania z inwestycji. Poprzez PPP obie strony zyskują korzyści zarówno w obszarze celów społecznych, jak i komercyjnych danego przedsięwzięcia;
- project finance – instytucja lub zespół instytucji finansowych oraz inwestorzy kapitałowi zapewniają środki na pokrycie nakładów związanych z urzeczywistnieniem przedsięwzięcia pod warunkiem, że zainwestowany kapitał zostanie zwrócony z nadwyżek płynących z eksploatacji inwestycji.
- leasing, najem, dzierżawa – polega na użyczeniu jednej stronie dobra do odpłatnego korzystania. Gmina w tym przypadku może obrać rolę korzystającego (leasingobiorcy) lub wyznaczyć do tego podległą jednostkę. Leasing oznacza zobowiązanie leasingodawcy do nabycia rzeczy od zbywającego w warunkach zamieszczonych w umowie i oddanie jej korzystającemu (np. gminie) do użytkowania przez dany czas, natomiast korzystający zgadza się spłacić finansującemu wynagrodzenie pieniężne równe minimum cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia dobra przez finansującego;
- fundusz venture capital – JST mogą z niego korzystać gdy stworzą spółkę o charakterze użyteczności publicznej. Jest to więc finansowanie z zewnątrz z zamiarem osiągnięcia długo i krótkoterminowych zysków z przyrostu wartości kapitału. Istota inwestycji venture capital dotyczy zasilania kapitałem przedsiębiorstwa we wczesnej fazie jego rozwoju poprzez objęcie jego akcji lub udziałów. Inwestor finansujący z tytułu finansowania w ramach venture capital (fundusz venture capital) zostaje współwłaścicielem spółki.

8.10. Analiza SWOT

Mocne strony

Klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej, jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza: S – Strengths (silne strony), W – Weaknesses (słabości), O – Opportunities (możliwości), T – Threats (zagrożenia). Przyjęta metoda pozwala na zebranie i uszeregowanie informacji o potencjale rozwojowym gminy oraz o dostrzeganych barierach. Zwraca jednocześnie uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia.

W ramach analizy SWOT skoncentrowano się na ocenie wewnętrznych zasobów gminy, jej atutów i problemów wynikających z przedstawionych uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przyrodniczych, infrastrukturalnych.

Do mocnych stron gminy Drzycim zaliczono:

- duża atrakcyjność turystyczno – wypoczynkowa gminy – położenie w rejonie doliny Wdy i Borów Tucholskich;
- dogodne położenie względem Grudziądza i Bydgoszczy;
- dobrze rozwinięta sieć wodociągowa (wypada ponad przeciętna na tle powiatu);
- gęsta sieć linii elektroenergetycznych średniego napięcia;
- elektrownia wodna w Gródku;
- dobrze rozwinięta sieć telekomunikacyjna;
- zrealizowana na terenie gminy oczyszczalnia ścieków w Drzycimiu, która zaspakaja istniejące potrzeby;
- znaczny stopień koncentracji sieci osadniczej 2/3 ludności gminy zamieszkuje cztery największe wsie: Drzycim, Gródek, Jastrzębie, Sierosław;
- przebieg przez obszar gminy linii kolejowej znaczenia krajowego Chojnice - Laskowice - Grudziądz – Działdowo;
- znaczny udział osób w wieku produkcyjnym;
- dobry poziom wykształcenia zasobów mieszkaniowych w podstawowe instalacje infrastruktury technicznej;
- dobrze rozwinięte szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne.

Słabe strony

W wyniku analizy uwarunkowań gminy Drzycim do jej słabych stron zaliczono:

- słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna;
- brak Głównego Punktu Zasilania GPZ;
- stosowanie w ciepłownictwie wysokoemisyjnych źródeł ciepła;
- średnie i mało korzystne uwarunkowania do rozwoju rolnictwa;
- niedostateczny stan systemów melioracyjnych;
- występowanie dzikich składowisk odpadów;
- słabo rozwinięta instytucjonalna obsługa kultury – brak gminnego ośrodka kultury;
- gmina położona jest poza przebiegiem głównej sieci drogowej powiatu świeckiego;
- słaby stan techniczny dróg gminnych i powiatowych;
- niskie dochody mieszkańców gminy;
- brak sieci gazowej;
- słaby stan sieci energetycznej.

Szanse

Do potencjalnych szans rozwoju gminy zaliczono:

- bliskość istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 150 mm, relacji Świecie - Chojnice - Sępólno, przebiegającego przez obszary gmin ościennych: Świecia, Bukowca, Świekatowa i Lniana;
- możliwość pozyskania zewnętrznych środków unijnych na finansowanie inwestycji związanych z ochroną środowiska, wynikająca z konieczności wypełnienia zobowiązań akcesyjnych oraz polityki ekologicznej państwa;
- dalsza promocja gminy na zewnątrz;
- wykorzystanie turystyczne walorów doliny rzeki Wdy oraz Borów Tucholskich.

Zagrożenia

Do potencjalnych zagrożeń w gminie Drzycim zakwalifikowano:

- brak zainteresowania ze strony inwestorów zewnętrznych;
- niewystarczająca ilość instytucji szczebla ponadpodstawowego;
- niedobór środków własnych gminy;

- wzrost natężenia ruchu pojazdów przy braku wydajnego systemu komunikacji międzyregionalnej;
- emigracja wykształconych i przedsiębiorczych młodych ludzi za granicę i do większych miast;
- wysoki poziom fiskalizmu i skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej;
- zagrożenia bezpieczeństwa, patologie.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Na podstawie danych uzyskanych ze Starostwa Powiatowego w Świeciu, stan prawny gruntów w gminie Drzycim przedstawia się następująco:

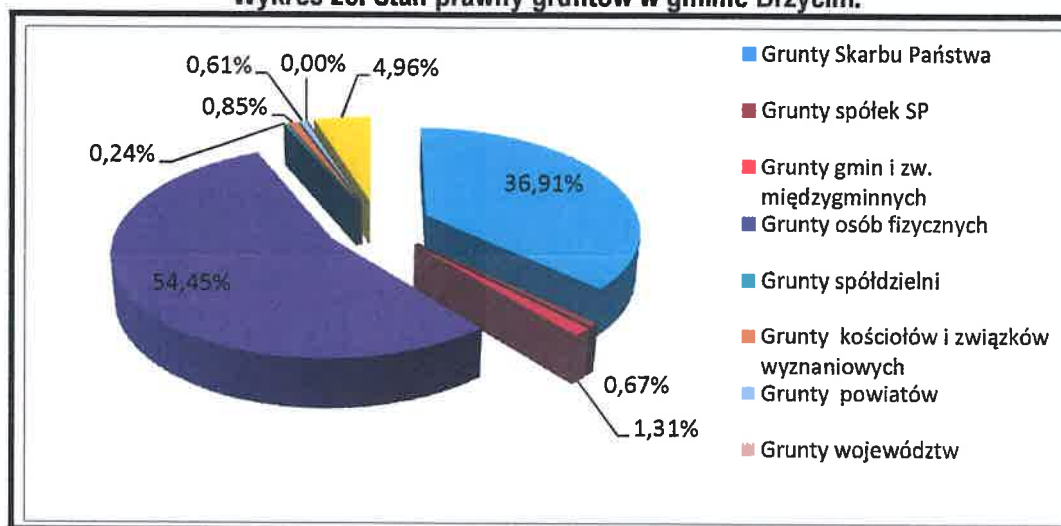
Tabela 42. Stan prawny gruntów w gminie Drzycim.

Wyszczególnienie gruntów	Powierzchnia ewidencyjna w ha
Grunty Skarbu Państwa	3 990
Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych.	72
Grunty gmin i zw. międzygminnych	142
Grunty osób fizycznych	5 886
Grunty spółdzielni	26
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	92
Grunty powiatów	66
Grunty województw	0
Pozostałe	536
Razem	8 818

Źródło: Opracowano na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Świeciu.

Według danych ze Starostwa Powiatowego w Świeciu, dotyczących struktury prawnej gruntów, w gminie Drzycim najliczniejszą grupę stanowią grunty osób fizycznych – 68,05%. Na kolejnej pozycji plasują się grunty Skarbu Państwa – 28,58%. Najmniej jest gruntów należących do spółdzielni – jedynie 0,01%.

Wykres 25. Stan prawny gruntów w gminie Drzycim.

Źródło: Opracowano na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Świeciu.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

10.1. Obszary i obiekty chronione prawem

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w gminie Drzycim zajmuje ok. 3780,1 ha, co stanowi ok. 1/3 ogólnej powierzchni gminy. W granicach gminy Drzycim znajdują się następujące tereny (lub ich fragmenty) objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.):

- Wdecki Park Krajobrazowy;
- Świecki Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Obszar Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków;
- pomniki przyrody;
- użytki ekologiczne.

10.1.1. Wdecki Park Krajobrazowy

Wdecki Park Krajobrazowy (WPK) został utworzony rozporządzeniem nr 52/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 16 lutego 1993 r. (Dziennik Urzędowy Woj. Bydgoskiego nr 10 poz. 133), ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe, w celu ich popularyzacji i zachowania w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obecnie obowiązują rozporządzenie nr 29/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 02 listopada 2004 r. (Dziennik Urzędowy Woj. Kujawsko-Pomorskiego nr 111, poz. 1888) oraz Statut Wdeckiego Parku Krajobrazowego, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XII/210/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 września 2011 r. Na terenie gminy Park krajobrazowy zajmuje 1849,1 ha.

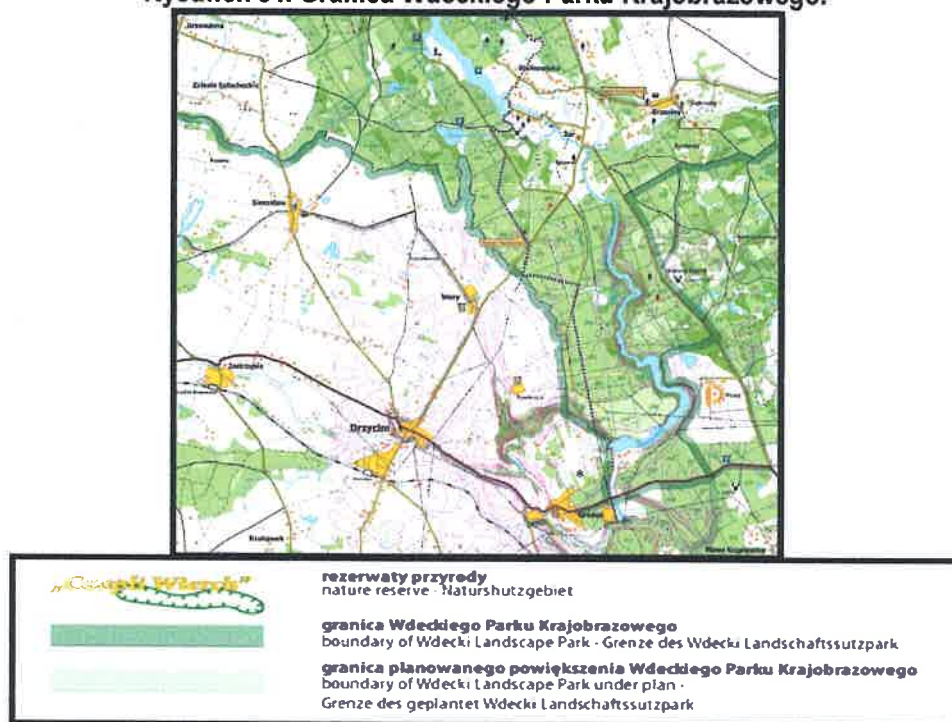
Wdecki Park Krajobrazowy zajmuje powierzchnię 23786,39 ha (w tym 4609,12 ha – strefa ochronna). Park i jego otulina leżą w granicach gmin: Cekcyn, Drzycim, Jeżewo, Lniano, Osie (70% powierzchni), Śliwice i Warlubie. Lasy stanowią w Parku 58,7%. Duża lesistość spowodowała, że krajobraz w dużej mierze zachował tutaj swój naturalny charakter. Główną osią parku jest rzeka Wda wraz z jej dopływami: rzeka Prusina, Solińską Strugą i Ryszka. To one i ich doliny stanowią o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych tego terenu. Najbardziej malowniczy jest środkowy bieg Wdy, gdzie rzeka przepływa, meandrując w głęboko wciętej dolinie przez kompleksy lasów liściastych. W wyniku podpiętrzenia wód rzeki Wdy i zalania ujściowych odcinków jej dopływów: Prusiny, Ryszki

i innych drobniejszych cieków powstał duży (440 ha) sztuczny zbiornik zaporowy Żur. W lasach dominują siedliska borów świeżych, na których występują bory mieszane. Niewielkie powierzchnie zajęte są przez ubogie bory suche. Na zboczach dolin rzecznych wykształciły się grądy zboczowe, a w dnach dolin fragmenty łągów i olsów. Osobliwością dendrologiczną jest występowanie jarzębu brekinii w rezerwacie „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego” w Szczerkowie. Na terenie gminy Drzycim w granicach parku znajduje się sołectwo Gródek, a w otulinie położone są Sierosław i Wery.

Wśród roślin rzadkich, chronionych w Parku występują m. in.: widłak goździsty, spłaszczony i jałowcowaty, rosiczki, storczyk szerokolistny i płamisty, podkolan biały, kruszczyk szerokolistny, listera jajowata, kopytnik i mącznica lekarska. Osobliwościami faunistycznymi są m. in.: żurawie, gagoly, tracze nurogęsi, błotniaki stawowe, bataliony, zimorodki, pstrągi potokowe, żmije zygzakowate, salamandry plamiste, rzekotki i traszki grzebieniaste. Na terenie Parku funkcjonują następujące rezerwaty przyrody: „Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego”, „Dury”, „Martwe”, „Jezioro Ciche” i „Jezioro Miedzo”. Projektuje się utworzenie rezerwatu „Jezioro Piaseczno” i „Dolina rzeki Wdy”. W Parku utworzono też trzy zespoły przyrodniczo – krajobrazowe: „Dolina rzeki Ryszki”, „Dolina rzeki Solińska Struga” i „Dolina rzeki Prusiny”. Siedziba Dyrekcji Parku znajduje się w Osiu.

Wdecki Park Krajobrazowy jest jednym z ważniejszych elementów Rezerwatu Biosfery Bory Tucholskie.

Rysunek 34. Granica Wdeckiego Parku Krajobrazowego.

Źródło : <http://www.wpk.org.pl>

Zakazy na terenie Parku mające szczególne znaczenie w gminie Drzycim:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 779);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciw powodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych.

Na terenie gminy Drzycim położonych jest 1 849,06 ha Parku Krajobrazowego (9,64% powierzchni PK) i 1 426,56 ha otuliny (30,95%), łącznie 3 275,62 (13,77%).

10.1.2. Obszar Specjalnej Ochrony Bory Tucholskie PLB220009

Obszar Natura 2000 Bory Tucholskie- OSO - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków zajmuje całkowitą powierzchnię 322 535,8 ha. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. nr 25 poz. 133) wskazuje nazwę, położenie administracyjne, cel oraz przedmiot jego ochrony. Obszar Natura2000 najmuje północną część gminy Drzycim, jego granica przebiega ze wschodu na zachód gminy wzdłuż drogi wojewódzkiej. OSO Bory Tucholskie obejmuje równiny sandrowe urozmaicone jeziorami wytopiskowymi i rynnowymi. Osią hydrograficzną obszaru jest Wda, płynąca wąską doliną, silnie meandrująca, tworząca piaszczyste łachy i bystrza. Wśród lasów przeważają bory mieszane i świeże. Liczne są torfowiska. Obszar Borów

Tucholskich obejmuje wschodnią część makroregionu Pojezierze Południowo-Pomorskie. W jego skład wchodzi następujące mezoregiony: Bory Tucholskie, wschodnia część Równiny Charzykowskiej, północno-wschodnia część Pojezierza Krajeńskiego, północna część Doliny Brdy oraz północna część Wysoczyzny Świeckiej. Obszar jest dość jednolitą równiną sandrową, rozciętą dolinami Brdy i Wdy oraz urozmaiconą licznymi jeziorami, oczkami wodnymi i wzniesieniami o charakterze moreny dennej. Dominują w nim siedliska leśne, przede wszystkim bory sosnowe. Jest to teren o charakterze młodoglacjalnym, obejmujący w większości jałowe piaski. Ukształtowanie powierzchni ostoi jest urozmaicone, występują tu wysoczyzny i rozległe wzgórza, liczne pagórki oraz doliny i rynny. Sieć wodna jest silnie rozwinięta (wody zajmują ok. 14% powierzchni). Wśród zagrożeń na tym obszarze można wyróżnić eksploatację torfu, kredy, piasku, zmiany stosunków wodnych, zagrożenie eutrofizacją siedlisk oligotroficznymi, presję turystyczną, zabudowę lotniskową, zabudowę rozproszoną, kłusownictwo, drapieżnictwo ze strony norki amerykańskiej, odpady, ścieki, zanieczyszczenie wód, zakładanie upraw plantacyjnych (borówka amerykańska). Ochronie na tym terenie podlegają populacje dziko występujących gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk, przywracanie zniszczonych biotopów oraz ich tworzenie.

Dla opisywanego obszaru obowiązują uwarunkowania wynikające z Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009.

Plan Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009, zawiera:

- opis granic i mapę obszaru;
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- cele działań ochronnych;
- działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania;
- wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Działania dotyczące ochrony czynnej gatunków zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania na terenie gminy Drzycim dotyczą utrzymania właściwego stanu siedlisk poprzez:

a) pozostawianie w zadrzewieniach śródpolnych, śródłąkowych i nadwodnych wszystkich drzew dziuplastych,

b) zapobiegnięcie zniszczeniu siedlisk lęgowych i żerowiskowych poprzez zachowanie terenów otwartych. Ponadto Zarządzenie wskazuje na konieczność wprowadzenia do studium zapisów zapewniających nielocalizowanie ferm norki amerykańskiej w obszarze Natura 2000 Bory Tucholskie, w granicach opracowania studium oraz uwzględnienia w studium obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009.

10.1.3. Świecki Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniające się krajobrazy o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb człowieka związanych z turystyką i wypoczynkiem. Umiarkowane zagospodarowanie tych terenów powinno zapewniać stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Obszary chronionego krajobrazu np. doliny rzek, ciągi jezior, pełnią często rolę korytarzy ekologicznych, umożliwiając migrację roślinom, zwierzętom lub grzybom. Służą wymianie i zachowaniu puli genowej poszczególnych gatunków. W rezultacie obszary chronionego krajobrazu pełnią rolę ekologicznego łącznika pomiędzy wszystkimi formami przyrody, układającymi się w system obszarów chronionych. Ograniczenia gospodarowania na tych obszarach dotyczą głównie tych form, które są zagrożeniem dla stałości przyrody.

Południową część gminy Drzycim (położoną na południe od drogi Drzycim - Gródek - Laskowice) obejmuje Świecki Obszar Chronionego Krajobrazu. Na terenie gminy położone jest 74% (1849.1ha) obszaru. Został on powołany na mocy Rozporządzenia Wojewody Bydgoskiego Nr 9/91 z dnia 14 czerwca 1991 roku, które zostało zmienione przez Rozporządzenie Nr 34/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 3 grudnia 2004 roku oraz Rozporządzenie Nr 3/2005 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 7 marca 2005 roku.

Aktualnie obowiązuje na terenie powyższego obszaru Uchwała Nr X/230/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 roku w sprawie Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Określa ona nazwy, położenie, obszar, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, opisy granicy obszaru. Obszar Chronionego Krajobrazu położony jest na terenie Równiny

Świeckiej rozciętej doliną rzeki Wdy. Tworzy go ekosystem leśny. Należy pamiętać, że Wda posiada zlewnię chronioną, posiada duże walory krajobrazowo-estetyczne. Na jego terenie znajduje się m. in. zbiornik w Gródku.

Spośród kluczowych zakazów na tym terenie wymienić można:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarcze wodnej lub rybackiej;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

10.1.4. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody są fragmentami przyrody objętymi ochroną pomnikową, mogą to być zarówno elementy przyrody ożywionej tj. aleje drzew, skupiska drzew lub pojedyncze osobniki jak i elementy przyrody nieożywionej takiej jak np. głazy narzutowe.

Na terenie gminy znajduje się trzynaście obiektów uznanych za pomniki przyrody, są one wraz z krótkim opisem i lokalizacjami wymienione w tabeli.

Tabela 43. Wykaz pomników przyrody

Lp.	Rodzaj pomnika przyrody	Jeśli skupisko - liczba sztuk	Nazwa polska	Obwód	Obręb ewidencyjny	Położenie	Nazwa aktu	Uwagi
1	Drzewo	1	Świerk pospolity		Dólsk	Przy drodze gruntowej, strona prawa, dz. ew. nr 3307	Uchwała Nr XXVII/181/2006 Rady Gminy w Drzycimiu z dnia 20 kwietnia 2006 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Kuj.- Pom. z 2006 r. Nr	Uchwała Rady Gminy Drzycim nr XI/70/2015 z dnia 30.12.2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

							87, poz. 1364)	
2	Drzewo	1	Cis pospolity	140	Sierosław	Wdecki Park Krajobrazowy, miejscowość Wydry	Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 30)	
3	Głaz narzutowy	1		400	Wery	dz. ew. 5267/6 w m. Wery	Rozporządzenie Nr 36 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 lutego 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 1995 r. Nr 3, poz. 11)	
4	Skupisko drzew	5	Dąb szypułkowy	321-383	Biechówko	park wiejski na działce ew. nr 19/3 w m. Biechówko	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 1994 r. Nr 20, poz. 316)	

5	Skupisko drzew	5	Lipa drobnolistna, Dąb szypułkowy,	463, 432; 280-326	Lubocheń	Park dworski w miejscowości Lubocheń, dz. ew. nr 5/22	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 1994 r. Nr 20, poz. 316)	
6	Drzewo	1	Jarząb brekinia	200	Rówienica	Park dworski w miejscowości Rówienica, dz. ew. nr 61/57		
7	Drzewo	1	Lipa drobnolistna	345	Sierosławek	Park wiejski w miejscowości Sierosławek, dz. ew. 5/5		
8	Skupisko drzew	5	Buk zwyczajny odmiany czerwonej, Buk zwyczajny, Dąb szypułkowy 3 szt	Buk zwyczajny odmiany czerwonej 410, Buk zwyczajny 317, Dąb szypułkowy 308,276,272	Wery	Park dworski w miejscowości Wery, dz. ew. nr 31/6, 31/7	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 1994 r. Nr 20, poz. 316)	Uchwałą nr VI/19/2015 zniesiono ochronę dla jednego buka zwyczajnego, na działce nr 31/7 w m. Wery, gmina Drzycim.
9	Głaz narzutowy	1		730	Gródek	Skarpa jaru rzeki Wyrwa w miejscowości Gródek	Rozporządzenie Nr 18/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 8 czerwca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 1992 r. Nr 8, poz. 124)	
10	Skupisko drzew	545	Dąb szypułkowy-279szt, Lipa drobnolistna-264szt, Klon pospolito 1szt, Jesion wyniosły 1szt	Dąb od 350 do 102, Lipa od 360 do 96, Klon 130, Jesion 105		Dz. ew. nr 30 i 104/1, przy drodze Drzycim - Wery		Uchwała nr XXXII/2015/2014 z dnia 27.05.2014 r. – zniesienie jednego drzewa z gat. Dąb szypułkowy z przydrożnej alei, oraz uchwała nr XXXVI/244/2014 – w sprawie zniesienia ochrony z jednego drzewa z gat. Dąb szypułkowy z alei

								przydrożnej.
11	Skupisko drzew	2	Dąb szypułkowy	625, 560	Wery	Przy szosie Żur – Sławie, dz. ew. nr 30	Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r.	
12	Głaz narzutowy	1		2450	Gródek	obręb Gródek – oddział Bedlenki 288a leśnictwa Gródek, nadleśnictwo Dąbrowa, w miejscowości Leosia, dz. ew. nr 3288	w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 1991 r. Nr 15, poz. 120)	
13	Skupisko drzew	3	Dąb szypułkowy	500, 415, 390	Gródek	oddział 271a oraz 271f leśnictwa Bedlenki, działka ew. nr 3271/1	Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. z 1991 r. Nr 15, poz. 120)	

Źródło: Dane Urzędu Gminy Drzycim 2016 r.

W stosunku do pomników przyrody obowiązują zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu – drzew,
- unieszkodliwiania gleby wokół drzew,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- umieszczania tablic reklamowych na drzewach,
- zmiany sposobu użytkowania ziemi w sąsiedztwie drzew.

10.1.5. Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Pełnią ważne funkcje biocenotyczne oraz fizjocenotyczne, są schronieniem dla zwierząt.

Tabela 44. Użytki ekologiczne

Lp.	Rodzaj użytku ekologicznego	Pow. [ha]	Obręb ewid.	Nr działki ewid.	Opis lokalizacji	Data utworzenia
1	Pastwisko	0,44	Gródek	293 LP	Leśnictwo Gródek/Gródek, obręb Bedlenki, nadleśnictwo Dąbrowa, oddział leśny 292l.	2004-02-19
2	Łąka	0,50	Gródek	300 LP	Leśnictwo Gródek/Gródek, obręb Bedlenki, nadleśnictwo Dąbrowa, oddział leśny 300h.	2004-02-19
3	Łąka	3,05	Gródek	300 LP	Leśnictwo Gródek/Gródek, obręb Bedlenki, nadleśnictwo Dąbrowa, oddział leśny 300l.	2004-02-19
4	Łąka, Bagno	2,16	Gródek	317/2 LP	Leśnictwo Gródek/Gródek, obręb Bedlenki, nadleśnictwo Dąbrowa, oddział leśny 317a, 317b.	2004-02-19
5	Bagno	0,73	Jastrzębie	329/1LP	Leśnictwo Jastrzębie/Janiagóra, obręb Wierzchlas, nadleśnictwo Zamrzenica, oddział leśny 329a.	1996-01-12
6	Bagno	0,32	Jastrzębie	324/6 LP	Leśnictwo Jastrzębie/Janiagóra, obręb Wierzchlas, nadleśnictwo Zamrzenica, oddział leśny 324s.	2004-02-19
7	Bagno	0,27	Jastrzębie	323/2 LP	Leśnictwo Jastrzębie/Janiagóra, obręb Wierzchlas, nadleśnictwo Zamrzenica, oddział leśny 323g.	1996-01-12
8	łąka	0,04		300	Leśnictwo Gródek, nadleśnictwo Dąbrowa	1996-01-12
9	łąka	0,13		300	Leśnictwo Gródek, nadleśnictwo Dąbrowa	1996-01-12
10	bagno	0,60		278	Leśnictwo Gródek, nadleśnictwo Dąbrowa	1996-01-12
11	Pastwisko	0,44	Lubochin	293LP	Leśnictwo Lubochin/Gródek, obręb Bedlenki, nadleśnictwo Dąbrowa, oddział leśny 293h.	1996-01-12
12	Pastwisko	3,94	Sierosławek	260/1LP	Leśnictwo Wydry, nadleśnictwo Trzebciny, oddział leśny 260a.	2004-02-19
13	Bagno	0,98	Sierosławek	260/1LP	Leśnictwo Wydry, obręb Szarlata, nadleśnictwo Trzebciny, oddział leśny 260b.	2004-02-19

14	Łąka	1,8 2	Bedlenki	315		1996-01-12
15	Bagno	2,1 0	Sierosław	239/4LP	Leśnictwo Zalesie, nadleśnictwo Trzebciny, oddział leśny 239i.	1996-01-12
16	Bagno	1,0 1	Sierosław	317/3LP	Leśnictwo Sierosław/Janiagóra, obręb Wierzchlas, nadleśnictwo Zamrzenica, oddział leśny 317i.	1996-01-12
17	Bagno	4,7 5	Jastrzębie	325/1LP	Leśnictwo Jastrzębie/Janiagóra, obręb Wierzchlas, nadleśnictwo Zamrzenica, oddział leśny 319h, 320c, 320d.	1996-01-12
18	Bagno	0,8 4	Jastrzębie	326LP	Leśnictwo Jastrzębie/Janiagóra, obręb Wierzchlas, nadleśnictwo Zamrzenica, oddział leśny 319h, 320c, 320d.	1996-01-12
19	Bagno	1,0 6	Jastrzębie	327/2LP	Leśnictwo Jastrzębie/Janiagóra, obręb Wierzchlas, nadleśnictwo Zamrzenica, oddział leśny 319h, 320c, 320d.	1996-01-12
20	Bagno	4,6 8	Jastrzębie	319/1, 320LP		1996-01-12
21	Bagno	2,6 6	Sierosław	318/1LP	Leśnictwo Sierosław/Janiagóra, obręb Wierzchlas, nadleśnictwo Zamrzenica, oddział leśny 318f.	1996-01-12

Źródło: RDOŚ 2017.

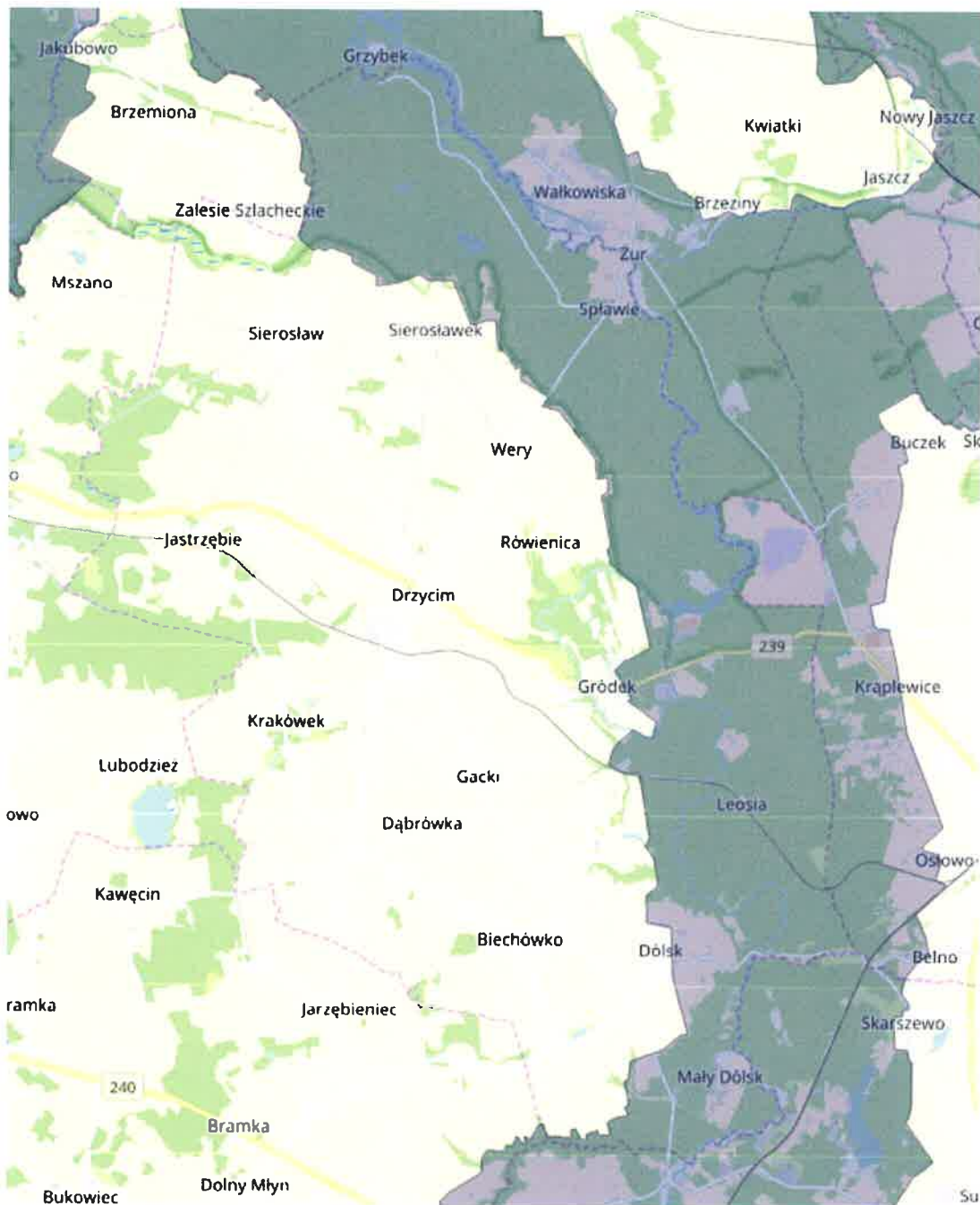
10.1.6. Korytarze ekologiczne

Ważnym elementem zapewniającym łączność i spójność ekologiczną są korytarze ekologiczne. Rola korytarzy posiada kluczowe znaczenie w ochronie przyrody oraz krajobrazu. Korytarze nie są prawną formą ochrony przyrody, jednakże przeciwdziałają izolacji najcenniejszych przyrodniczo obszarów, co w konsekwencji przyczynia się do utrzymania oraz wzrostu różnorodności na poziomie ekosystemu, gatunkowym oraz genowym (stała migracja gatunków flory i fauny).

W skutek działalności człowieka dawniej bardzo rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i często izolowane. Z tego też względu w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju gatunku umożliwiania mu zdobycia pożywienia, ustanowienia terytorium, znalezienia partnera do rozrodu czy umożliwienia ucieczki przed drapieżnikami jak i zdarzeniami losowymi typu pożar niezbędne jest połączenie siedlisk terenami umożliwiającymi bezpieczne przemieszczanie się zwierząt, czyli liniowymi pasami lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami, które poza możliwościami przemieszczania się dadzą zwierzętom niezbędne schronienie oraz dostęp do pożywienia. Szerokość korytarza musi być uzależniona od gatunku, dla którego został stworzony. Zazwyczaj większe potrzebują szerszych korytarzy niż gatunki mniejsze.

Gmina Drzycim położona jest w granicach Północnego Korytarza Ekologicznego wyznaczonego przez ZBS PAN pn. Kaszuby-Dolina Wisły. W obrębie Północnego Korytarza Ekologicznego istnieją obszarowe formy ochrony przyrody począwszy od obszarów chronionego krajobrazu, po parki narodowe.

Rysunek 35. Przebieg korytarzy ekologicznych na tle gminy Drzycim

Źródło: <http://korytarze.pl>

10.2. Gleby pochodzenia organicznego

Gleby pochodzenia organicznego na terenie gminy Drzycim zajmują niewielką powierzchnię. Gleby te, objęte ochroną prawną, występują przy formach wytopiskowo-jeziornych oraz przy dolinach cieków. Powstały przy udziale materii organicznej w warunkach nadmiernego uwilgotnienia.

10.3. Strefy ochronne wokół ujęć wód podziemnych

Zgodnie z art. 51 ustawy Prawo Wodne (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 z późn. zm.) w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane strefy ochronne ujęć wody. Strefę ochronną dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i pośredniej.

Na terenie gminy Drzycim ujęcia wody występują w miejscowościach:

- Drzycim o głębokości 104,5, 99 i 101,7 m,
- Gródek o głębokości 118,5 i 102,0 m,
- Jastrzębie o głębokości 32,0 i 32,5 m,

Wokół ujęć wody zlokalizowanych w miejscowości Gródek oraz Drzycim ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej w promieniu 8,0 m od obudów studni, wygradzone i wyłączone z wszelkiego użytkowania niezwiązanego z obsługą ujęcia.

10.4. Strefa ochronna wód powierzchniowych

W pasie 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych zabronione jest lokalizowanie obiektów budowlanych (z wyjątkami dla urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej, rolnej lub rybackiej) – zgodnie z przepisami odrębnymi.

10.5. Strefy ochrony sanitarnej cmentarzy czynnych

Przy lokalizowaniu wszelkiej nowej zabudowy mieszkalnej, zakładów żywienia zbiorowego, bądź zakładów przechowujących żywność oraz studzien służących do czerpania wody do celów konsumpcyjnych i potrzeb gospodarczych zachować odległości wokół cmentarzy wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego.

Lokalizując nowy cmentarz należy go zaplanować w odległości 150 m od istniejących w terenie zabudowań mieszkalnych czy też zakładów produkujących artykuły żywnościowe, zakładów żywienia zbiorowego, natomiast odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, zwodociągowania

terenu w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza w sytuacji, kiedy wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.

10.6. Pasy technologiczne linii elektroenergetycznych

Dla napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia oraz dla projektowanych linii elektroenergetycznych należy wyznaczyć pasy techniczne zgodnie z Polską Normą PN-E-05100-1:1998. W obszarze pasów technicznych należy uwzględnić następujące wymagania:

- nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w indywidualnych przypadkach odstępstwa od tej zasady może udzielić właściciel linii na określonych przez siebie warunkach;
- pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej, zalesienia terenów rolnych w pasie technicznym linii mogą być przeprowadzane w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów;
- teren w pasie technicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) właściciela linii.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

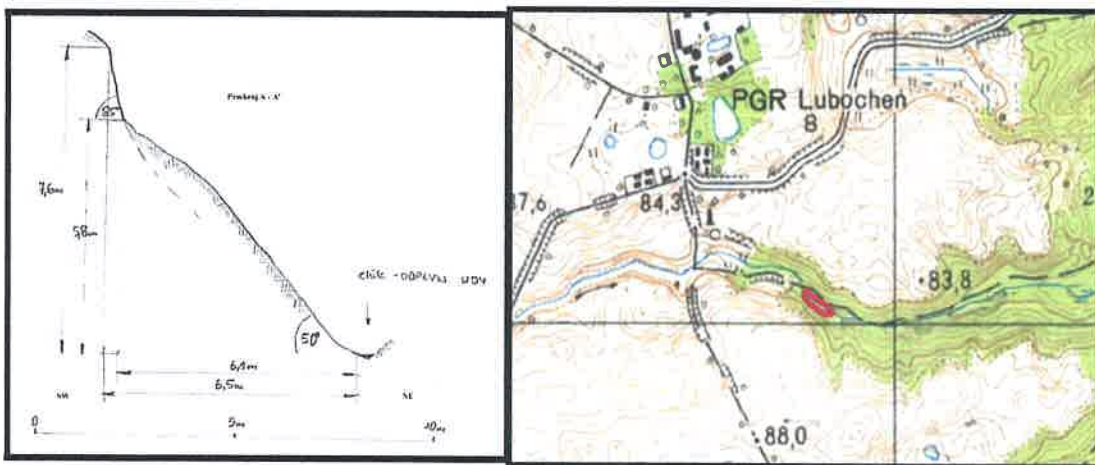
Na terenie gminy Drzycim występują osuwiska aktywne gdzie zmiany są widoczne co roku, znajdują się w miejscowości Lubocheń.

Tabela 45. Charakterystyka osuwisk w gminie Drzycim

l.p	Właściciel terenu na którym występuje osuwisko	Sytuacja geomorfologiczna	Ekspozycja zbocza	Rodzaj obsuniętego materiału	Wiek gruntów	Rodzaj (typ) osuwiska	Rodzaj pokrycia stoku (użytkowanie terenu)	Przyczyny powstania osuwiska	Powstałe szkody i zagrożenia
1	Lasy Państwowe	- zbocze potoku - skarpa przykorytowa potoku	A=32°	gruntowe	czwartorzęd	-Obryw-obwał, -zsuw	Krzewy, -las	-podcięcia erozyjne - infiltracja wód opadowych -wypływ wód na zboczu	- uprawy leśne zniszczone
2	Lasy Państwowe	- zbocze potoku - skarpa przykorytowa potoku	A=18°	gruntowe	czwartorzęd	-Obryw-obwał, -zsuw - splywanie	Krzewy, -las	-podcięcia erozyjne - infiltracja wód opadowych -wypływ wód na zboczu	- uprawy leśne zniszczone
3	Lasy Państwowe	-zbocze potoku - inne	A=0°	gruntowe	czwartorzęd	-Obryw-obwał, - splywanie	Krzewy, -las	- infiltracja wód opadowych	- uprawy leśne zniszczone
4	Lasy Państwowe	- zbocze potoku - skarpa przykorytowa potoku	A=33 3°	gruntowe	czwartorzęd	- Obryw-obwał	Krzewy, -las	-podcięcia erozyjne	- uprawy leśne zniszczone
5	Lasy Państwowe	- zbocze potoku - skarpa przykorytowa potoku	A=33 5°	gruntowe	czwartorzęd	-Obryw-obwał, -zsuw - splywanie	Krzewy, -las	-podcięcia erozyjne - infiltracja wód opadowych -wypływ wód na zboczu	- uprawy leśne zniszczone

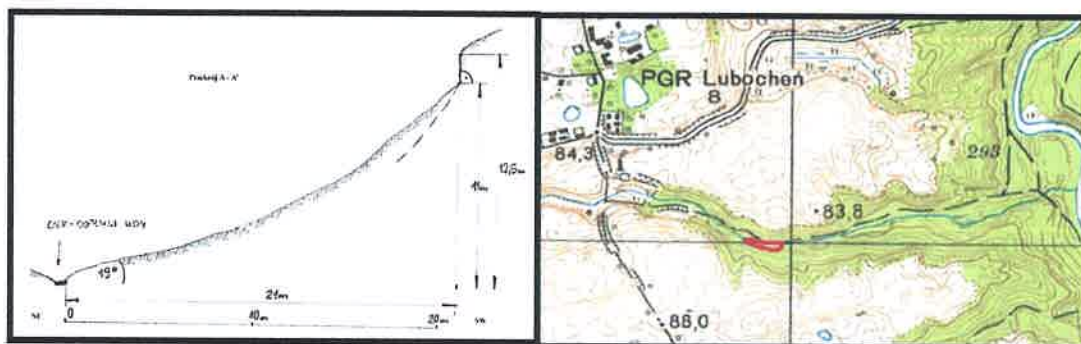
Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny.

Rysunek 36. Osuwisko Ad.1

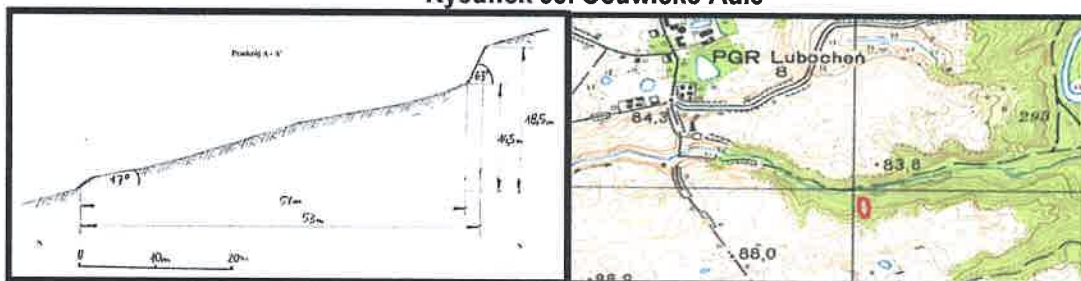
Źródło: <http://geozagrozenia.pgi.gov.pl>

Rysunek 37. Osuwisko Ad.2

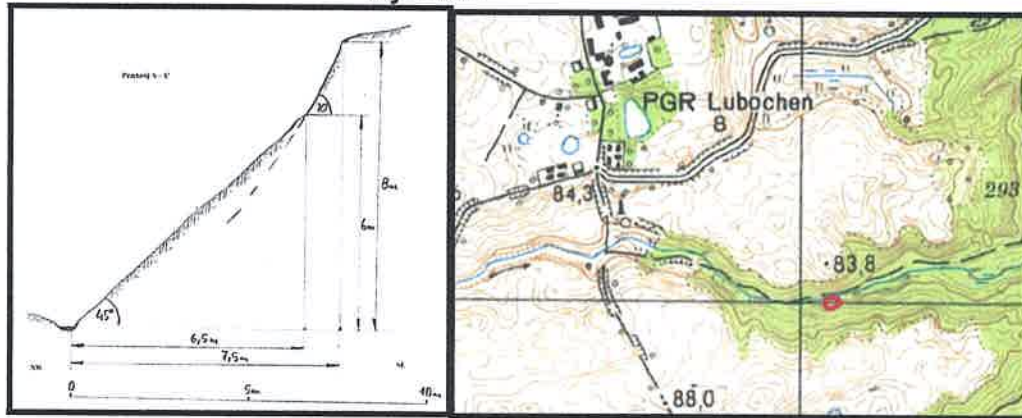
Źródło: <http://geozagrozenia.pgi.gov.pl>

Rysunek 38. Osuwisko Ad.3

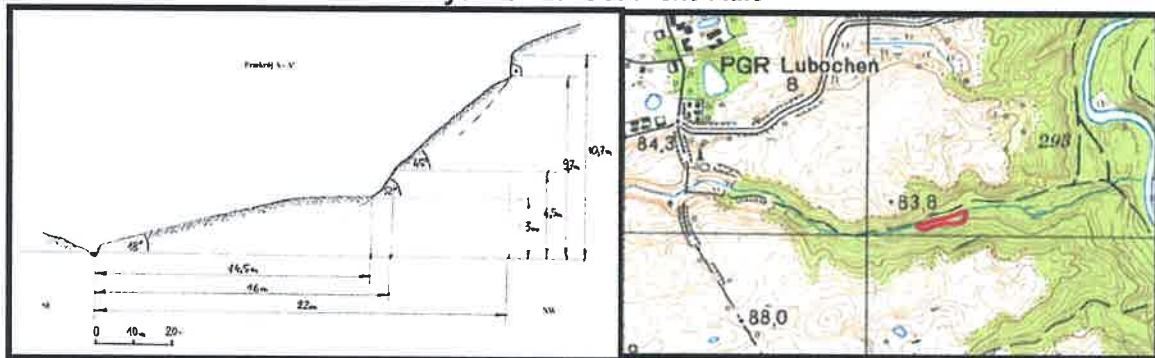
Źródło: <http://geozagrozenia.pgi.gov.pl>

Rysunek 39. Osuwisko Ad.4

Źródło: <http://geozagrozenia.pgi.gov.pl>

Rysunek 40. Osuwisko Ad.5

Źródło: <http://geozagrozenia.pgi.gov.pl>

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Pomimo występowania zasobu piasków w Dolinie Wdy nie jest prowadzona eksploatacja ze względu na walory przyrodnicze i ochronę obszaru.

W celu prawidłowej, możliwie mało ingerującej w środowisko eksploatacji należy dopilnować, aby eksploatacja prowadzona była zgodnie z przepisami prawa, a w szczególności z udzieloną koncesją. Niezbędnym wymogiem jest także prowadzenie pełnej rekultywacji poeksploatacyjnej złoża, ponadto podczas procesów planistycznych ustalających miejsce wydobywania surowca konieczne jest uwzględnienie stref ochrony konserwatorskiej zarówno w odniesieniu do przyrody, jak i zabytków. Właściwym jest również prawidłowe zagospodarowanie wydobytego surowca

Dominujące na terenie powiatu wody podziemne to wody czwartorzędowe, które pozbawione naturalnej izolacji jaką stanowią skały słabo przepuszczalne są znacznie bardziej narażone na zanieczyszczenia niż wody trzeciorzędowe.

Na wysoczyznach wody poziomu czwartorzędowego są dostatecznie naturalnie chronione przed zanieczyszczeniami antropogenicznymi przez nakład utworów słabo przepuszczalnych i półprzepuszczalnych wykształconych głównie jako gliny zwałowe. Miąższość warstwy izolującej jest zróżnicowana i wynosi od kilkunastu do ponad 50 m. W dolinach wody czwartorzędowe nie są dostatecznie chronione przed zanieczyszczeniami ponieważ warstwa izolująca ma małą miąższość lub jej nie ma w ogóle.

Wody podziemne na terenie powiatu świeckiego charakteryzują się zróżnicowaną jakością. Wody niskiej jakości (III klasa) występują w punktach pomiarowych monitoringu regionalnego w miejscowościach: Nowe n. Wisłą, Górna Grupa i Morsk. Wody wysokiej jakości (I klasa) stwierdzono w punkcie pomiarowym w Pruszczu Pomorskim.

W granicach Powiatu Świeckiego znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 130 w całości oraz GZWP nr 129 częściowo. Zbiornik nr 130 rzeki dolnej Wdy – jest to zbiornik czwartorzędowy, dolinny między morenowy, porowy o powierzchni 100 km² w tym o najwyższej ochronie (ONO) 56 km² i o wysokiej ochronie (OWO) 44 km². Zasoby 25000 m³/dobę.

Zbiornik nr 129 dolina rzeki dolnej Osy – jest to zbiornik czwartorzędowy, dolinny, porowy o powierzchni 226 km² w tym ONO 112 km² i OWO 114 km². Zasoby 80000 m³/dobę.

Jakość wód z wszystkich ujęć wody przeznaczonych na cele komunalne jest regularnie monitorowana na przez Stację Sanitarno Epidemiologiczną w Świeciu i wszelkie przekroczenia zarówno w zakresie składu chemicznego jak i mikrobiologii są korygowane na bieżąco przez zarządców wodociągów.

Monitoring krajowy jest prowadzony w 5 otworach na terenie Powiatu Świeckiego: Kozłowo gm. Świecie – utwory trzeciorzędowe oraz Pruszcz, Sierosław gm. Drzycim, Świecie i Warlubie: w utworach czwartorzędowe. Z danych przedstawionych w raporcie WIOŚ r. wynika, że wody zasobów czwartorzędowych kwalifikowane są do wysokiej i średniej jakości, a do niskiej z piętra trzeciorzędowego.

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy Drzycim nie występują tereny górnicze.

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

14.1. Komunikacja i transport

14.1.1. Komunikacja drogowa

Przez teren gminy Drzycim przebiegają: droga powiatowa Błędzim – Lniano – Drzycim -Świecie (dawniej droga wojewódzka nr 239 – zgodnie z uchwałą nr XXXI/196/17 Rady Powiatu Świeckiego z dnia 27 września 2017 r.), 13 dróg powiatowych oraz 39 dróg gminnych.

Dawna droga wojewódzka 239 to droga dla wszystkich użytkowników, stanowiąca połączenie regionalne ośrodków gospodarczych i administracyjnych w województwie oraz mająca znacznie obronne. Pod względem standardu technicznego droga ta jest drogą klasy Z - drogą zbiorczą. Na tej drodze występują niewielkie wahania sezonowe ruchu, średni dobowy ruch w poszczególnych miesiącach jest zbliżony do średniorocznego dobowego ruchu. Różnice występują przy porównaniu ruchu w dni robocze i w dni świąteczne.

Drogi powiatowe są przeznaczone dla wszystkich użytkowników. Ich podstawowym zadaniem jest połączenie regionalnych ośrodków z ośrodkami gminnymi oraz poszczególnych ośrodków gminnych między sobą. Najniższą kategorię połączeń stanowią drogi gminne, które zaliczone są do klasy L - drogi

lokalne. Są to drogi o znaczeniu lokalnym służące miejscowym potrzebom. Sieć dróg gminnych ma znaczenie uzupełniające oraz w kilku relacjach istotne.

Tabela 46. Długość dróg na terenie Gminy Drzycim

Kategoria drogi	Ogółem /km/	W tym o nawierzchni twardej /km/
Drogi powiatowa (dawniej wojewódzka 239)	11,4	11,4
Drogi powiatowe	53,7	48,3
Drogi gminne	75,5	4,3
Ogółem:	140,6	64,0

Źródło: Materiały własne gminy

Głównym czynnikiem, który wpływa na obciążenie sieci drogowej jest wzrost motoryzacji indywidualnej i znaczny wzrost ruchu wynikający z dynamicznie rozwijającej się gospodarki rynkowej. Te czynniki jak również wieloletnie niedoinwestowanie drogownictwa ograniczyły możliwość utrzymania odpowiedniego standardu technicznego poszczególnych kategorii dróg. Dotyczy to przede wszystkim geometrii trasy i skrzyżowań, szerokości jezdni i poboczy oraz nośności i jakości nawierzchni.

14.1.2. Komunikacja kolejowa

Przez gminę Drzycim przebiega linia kolejowa znaczenia krajowego Chojnice - Laskowice - Grudziądz - Działdowo, jest linią pierwszorzędą, jednotorową, niezelektryfikowaną. Przewiduje się jej utrzymanie dla przewozów pasażerskich i towarowych, a w perspektywie jej modernizację i rozwój. Docelowo przewiduje się, że kolej będzie głównie przewoźnikiem na duże odległości, a więc w skali krajowej i częściowo regionalnej i to zarówno w sektorze przewozów pasażerskich jak i towarowych.

14.1.3. Komunikacja pasażerska

Obsługę komunikacyjną ludności gminy zapewniają trzy rodzaje transportu: kolejowy, autobusowy i indywidualny – samochodowy. Komunikację kolejową zapewnia linia kolejowa Chojnice - Laskowice - Grudziądz – Działdowo. Przewiduje się, że kolej będzie przewoźnikiem przede wszystkim w ruchu międzyregionalnym i regionalnym.

Sieć połączeń autobusowych na terenie gminy jest dość gęsta jednak zbyt mała liczba połączeń nie zapewnia wystarczającej obsługi. W związku z powstaniem nowego województwa kujawsko-pomorskiego może zaistnieć potrzeba zwiększenia ilości regionalnych i lokalnych połączeń autobusowych obsługiwanych zarówno przez PKS jak i przez innych przewoźników.

Obecnie coraz większą rolę w obsłudze komunikacyjnej spełnia transport indywidualny – samochód osobowy, bardzo dynamicznie rozwijający się szczególnie w ostatnich latach oraz będący jednocześnie dogodnym i uniwersalnym środkiem transportu.

14.1.4. Urządzenia komunikacyjne

Z motoryzacją i z wielkością ruchu występującego na sieci drogowej, związane są urządzenia komunikacyjne obsługujące ten ruch. Do takich urządzeń należą głównie stacje paliw, parkingi, obiekty hotelowe, gastronomiczne i handlowe. Zaspakajają one potrzeby kierowców i podróżnych zarówno bezpośrednio związane z samochodem (zaopatrzenie w paliwo, usługi techniczne) jak i osobiste (wypoczynek, nocleg, gastronomia). Na terenie gminy znajduje się 1 stacja paliw w miejscowości Drzycim. Jest to obiekt jednofunkcyjny (zaopatrzenie w paliwo) z niewielkim zakresem usług handlowych.

14.2. Zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków i ich oczyszczanie

14.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Źródłem wody pitnej dla gminy Drzycim są ujęcia wodociągów grupowych. Woda dostarczana jest do odbiorców grupowych, wiejskich, zakładowych i ujęć indywidualnych zlokalizowanych na poszczególnych działkach. Gmina zwodociągowana jest w 94,6 %.

W układzie gminy woda dostarczana jest z ujęć zlokalizowanych we wsiach: Drzycim, Gródek.

Wydajność poszczególnych ujęć przedstawia się następująco:

- ujęcie - Drzycim- wydajność 80,0 m³/godz - pobór wody z utworów trzeciorzędowych o głębokości 104,5, 99,00 i 101,7 m; -z ujęcia tego wodę otrzymują mieszkańcy wsi: Drzycim, Dólsk, Mały Dólsk, Biechówko, Gacki, Dąbrówka, Krakówek, Bedlenki, Wery, Rówienica, Jastrzębie, Sierosław, Sierosławek, Lubocheń
- ujęcie - Gródek wydajność 30,0 m³/godzinę - pobór wody z utworów trzeciorzędowych o głębokości 118,5 i 102,0 m, z ujęcia tego wodę otrzymują mieszkańcy wsi Gródek.

Ponadto w gminie pracują również ujęcia zakładowe. Są to:

- ujęcie Drzycim – Spółdzielnia Mleczarska o wydajności 10,0 i 4,0 m³/godzinę - pobór wody z utworów czwartorzędowych o głębokości 56,0 m. Ujęcie to zaopatruje w wodę zakład,
- ujęcie Jastrzębie – Przedsiębiorstwo Wielobranżowe KIER studnia o wydajności 36 m³/h i głębokości 32 m, studnia o wydajności 35 m³/h i głębokości 32,5 m.

Zużycie wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w gospodarstwach domowych systematycznie zmienia się.

Tabela 47. Sieć wodociągowa na terenie gminy Drzycim.

URZĄDZENIA SIECIOWE WODOCIĄGI	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Długość czynnej sieci rozdzielczej (w km)	94,6	100,7	200,1	100,9	100,9	100,9	100,9	100,9	101,0	101,2
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (w szt.)	784	798	1 601	820	825	837	848	853	897	918
Woda dostarczona gospodarstwom domowym (w dm ³)	134,5	145,6	149,5	146,5	144,9	138,0	149,3	143,0	157,5	159,2
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	4 468	4 467	4 767	4 820	4 849	4 838	4 813	4 798	4 804	4 809
Zużycie wody na 1 mieszkańca (m ³)	26,9	29,3	30,1	29,1	28,7	27,2	29,4	28,5	31,5	31,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007-31.XII.2016 r.

14.2.2. Odprowadzanie ścieków

Gmina Drzycim leży w zlewni rzeki Wdy. W gminie system kanalizacji ściekowej jest w trakcie realizacji. Gospodarka ściekowa na terenie gminy przedstawia się następująco:

- Gródek-Spółdzielnia Energetyk posiada lokalną biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości 65 m³/dobę. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Wda;
- Gródek posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości 180 m³/dobę. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Wda;
- Drzycim-Spółdzielnia Mleczarska posiada biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości 120 m³/dobę. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Drzycimska Struga;
- Drzycimiu posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości 250 m³/dobę. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Drzycimska Struga;
- Oczyszczalnia zakładowa KIER, z której może następować zrzut ścieków oczyszczonych do 485m³/dobę oraz zrzut wód popłucznych, opadowych i roztopowych do 33,3 m³/dobę.

Tabela 48. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy Drzycim.

URZĄDZENIA SIECIOWE KANALIZACYJNE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	10,0	10,0	18,7	18,7	18,7	18,7	18,7	18,7	18,7	18,7
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	197	203	400	400	452	452	453	455	522	527

ścieki odprowadzone (w dam ³)	50,6	53,3	49,5	48	54	64	66,0	62,0	60,0	58,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	1 763	1 774	2 219	2 244	2 356	2 349	2 338	2 335	2 496	2 509

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS. Stan na dzień 31.XII.2007-31.XII.2016 r.

Na terenie gminy Drzycim w latach 2007-2016 zaobserwowano przyrost sieci kanalizacyjnej.

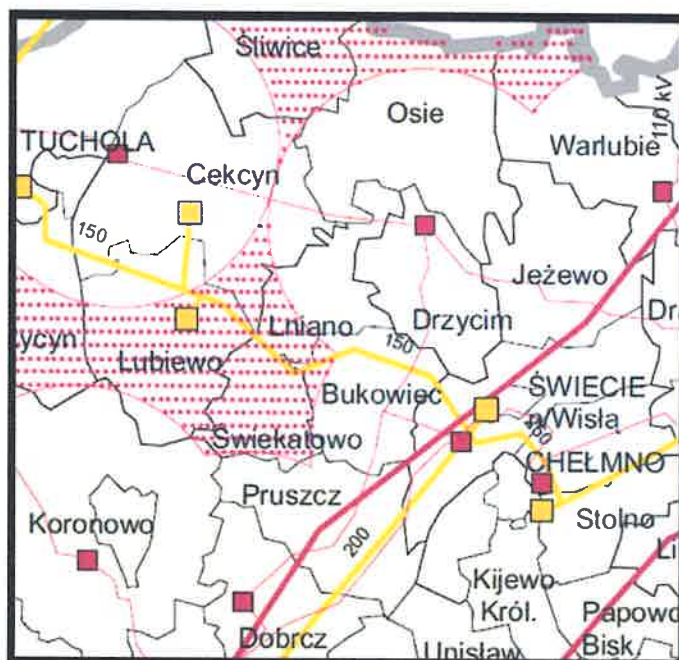
14.3. Energetyka

14.3.1. Źródło zasilania, sieć najwyższych i wysokich napięć

Na terenie gminy Drzycim nie występują stacje elektroenergetyczne 110/115 KV. Odbiorcy zasilani są energią elektryczną z głównego punktu zasilania zlokalizowanego w Gródku oraz z rozdzielni sieciowej zlokalizowanej w Gródku. Rozdzielnia ta zasilana jest linią napowietrzną średniego napięcia 15 kV z elektrowni wodnej w Żurze. Z rozdzielni w Gródku, na teren gminy wyprowadzone zostały dwie linie napowietrzne średniego napięcia: linia *Drzycim*, wyprowadzona w kierunku północno - wschodnim zasila w energię elektryczną miejscowości Gródek, Drzycim, Krakówek, Jastrzębie, Wery i Sierosław. Linia *Plewno* wyprowadzona została w kierunku południowo - zachodnim oraz południowym i zasila wsie Gacki, Dąbrówkę, Biechówko i Dólsk. Przez teren gminy przebiegają linie napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV: z elektrowni w Żurze w kierunku Tucholi - linia ta przebiega na osi wschód - zachód przez północną część gminy; z elektrowni w Żurze w kierunku GPZ Kołomierz; linia ta przebiega na osi północ - południe w środkowej części gminy; z elektrowni w Żurze w kierunku Grudziądza; linia ta przebiega na osi wschód - zachód w północno - wschodniej części gminy.

Wszystkie linie wysokiego napięcia przewidziane są do adaptacji. Długość ich na terenie gminy Drzycim wynosi ok. 18 kilometrów.

Rysunek 41. Uwarunkowania energetyczne w gminie Drzycim.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2003 r.

14.3.2. Sieć średniego napięcia

Linie średniego napięcia wyprowadzone z rozdzielni w Gródku wykonane zostały przewodami stalowo - aluminiowymi o przekrojach 50 i 35 mm². Sieć rozdzielcza średniego napięcia wykonana została jako sieć napowietrzna przewodami stalowo - aluminiowymi AFL 3x35 mm² i AFL 3x25 mm². Budowa każdej nowej stacji transformatorowej spowoduje rozbudowę sieci średniego napięcia.

14.3.3. Stacje transformatorowe

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 64 stacji transformatorowych. Większość stacji to stacje słupowe typu STS 20/250, STS 20/100 i ZH 15B. Poza tym istnieją trzy stacje parterowe typu MSTt. Łączna moc zainstalowanych transformatorów w tych stacjach wynosi ok. 6.600 kVA.

14.3.4. Elektrownia wodna

Na terenie gminy Drzycim w miejscowości Gródek, istnieje pierwsza duża elektrownia wodna w Polsce. Uruchomiona została w 1923 roku na rzece Wdzie. Początkowo elektrownia ta zasilala liniami 60 kV miasta Gdynię i Toruń oraz liniami 15 kV bliższe i dalsze miejscowości. Elektrownia ta pracuje nieprzerwanie od 78 lat. Jest elektrownią szczytową, wyposażoną w trzy turbiny o mocach 2x1,28 MW i 1x1,55 MW. Moc zainstalowana wynosi 3,9 MW, średnia produkcja roczna wynosi 13.100 MWh.

14.4. Gazownictwo

W stanie istniejącym żadna miejscowość położona na terenie gminy nie jest zgazyfikowana przewodowo. Pozytywnym uwarunkowaniem zaopatrzenia mieszkańców w gaz na potrzeby komunalno-bytowe, a także dla usług i firm, jest bliskość istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 150 mm, relacji Świecie - Chojnice - Sępólno, przebiegającego przez obszary gmin ościennych: Świecia, Bukowca, Świekatowa i Lniana. Gazociąg ten, po wykonaniu odgałęzienia w kierunku gminy Drzycim oraz realizacji stacji redukcyjno-pomiarowej gazu pierwszego stopnia, która stanowi potencjalne źródło gazu dla gminy.

W stanie istniejącym żadna miejscowość położona na terenie gminy nie jest zgazyfikowana przewodowo. Przygotowywanie posiłków i ciepłej wody użytkowej odbywa się na kuchniach węglowych, elektrycznych iż uwagi na łatwość użytkowania na potrzeby gospodarstw domowych, przy pomocy gazu propan-butan, dostarczonego w butlach.

14.5. Ciepłownictwo

Obiekt użyteczności publicznej (urząd, szkoły, sklepy), oraz obiekty przemysłowe, budownictwo wielorodzinne i jednorodzinne ogrzewane są z lokalnych indywidualnych kotłowni opalanych głównie węglem. Na terenie gminy znajdują się lokalne systemy ciepłownicze.

Większe kotłownie lokalne zlokalizowane są między innymi w:

- Gródku o mocy 5,8 MW, ogrzewająca osiedle budynków wielorodzinnych; paliwem dla kotłowni jest miał węglowy;
- Jastrzębiu - kotłownia olejowa o mocy 0,37 MW, ogrzewająca budynki wielorodzinne;
- kotłownie zlokalizowane w szkołach, obiektach użyteczności publicznej.

Pozostałe obiekty mieszkalne i usługowe na terenie gminy posiadają lokalne własne urządzenia grzewcze o różnych źródłach zasilania (paliwa stałe, płynne, gazowe i elektryczność)

W okresie perspektywicznym istotną zmianą jakościową winno być odchodzenie od zasilania kotłowni paliwami stałymi na rzecz paliw czystych dla środowiska jak: paliwa płynne, gaz, energia elektryczna, pompa ciepła itp.

14.6. Telekomunikacja

Obszar gminy Drzycim obsługiwany jest przez dwie centrale telefoniczne. Centrale te zlokalizowane są w Drzycimiu i Gródku, które swym zasięgiem obejmują abonentów zamieszkałych na terenie całej gminy. Ponadto na terenie gminy trwa telefonizacja wsi Zalesie Szlacheckie operatora E-Netu. Na początku lat 90-tych gmina Drzycim należała do obszarów o słabo rozwiniętej sieci

telefonicznej. Liczba abonentów na 100 mieszkańców w 1990 roku wynosiła 2,86 i była niższa od średniej byłego województwa bydgoskiego wynoszącej 3,14 telefonów na 100 mieszkańców gmin wiejskich.

W kolejnych latach na terenie gminy, podobnie jak i na terenie całego byłego województwa bydgoskiego występuje intensywny rozwój telekomunikacji. W bardzo szybkim tempie realizuje się założenia polityki inwestycyjnej rozwojowej zmierzającej do nadrobienia wieloletnich opóźnień w tej dziedzinie. Ilość abonentów telefonicznych systematycznie rośnie

14.7. Gospodarka odpadami

Dnia 1 stycznia 2012 roku weszła w życie zmiana ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw. W wyniku tych zmian powstały nowe Wojewódzkie Plany Gospodarki Odpadami sporządzane na okres 6 lat z perspektywą do 12 lat. Niniejszy plan zakłada utworzenie systemu rozwiązań regionalnych tzw. Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi, w ramach których funkcjonować winny wszelkie niezbędne urządzenia i instalacje, w tym istniejące na terenie województwa składowiska odpadów, spełniające w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki i posiadające przepustowość wystarczającą do przyjmowania i przetwarzania odpadów. Funkcją taką dla terenu gminy Drzycim pełni Regionalna instalacja przetwarzania odpadów komunalnych Sulńwko w gminie Świecie.

Aktualnie odpady komunalne zbierane są jako odpady niesegregowane oraz segregowane. Odpady niesegregowane są gromadzone w miejscu wytwarzania i odbierane od właścicieli nieruchomości a następnie transportowane do miejsca składowania. Podmiotem odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, z terenu Gminy Drzycim, prowadzącym również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych jest Przedsiębiorstwo Usług Miejskich „PUM” Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Cegielnianej 4 w Grudziądzu.

Dotychczas użytkowane składowisko odpadów komunalnych w Sierosławku zostało zamknięte i przeznaczone do rekultywacji.

14.8. Urządzenia melioracji wodnych

Urządzenia melioracji wodnych są istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa. Jest to Struga Wyrwa o długości 1,6 km. Ponadto na podstawie prowadzonej przez marszałka województwa ewidencji na terenie gminy znajdują się urządzenia melioracji szczegółowych na powierzchni około 970

ha (rowy szczegółowe, rurowciagi, zdrenowane użytki rolne, zmeliorowane grunty orne, zmeliorowane użytki zielone).

15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

15.1. Uwarunkowania wynikające z dokumentów szczebla krajowego i wojewódzkiego

15.1.1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (2003)

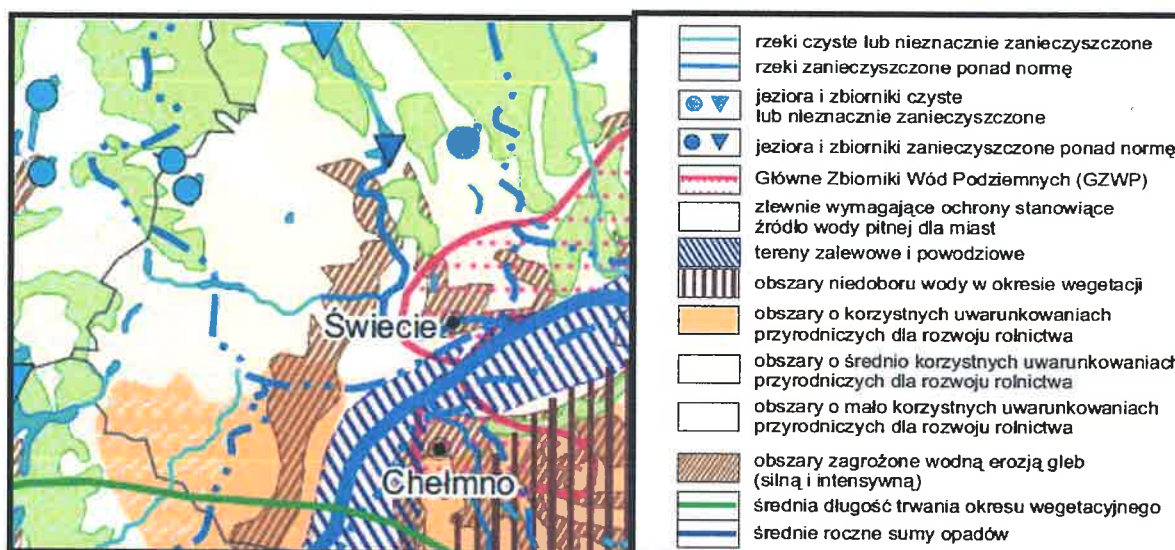
Uwarunkowania przyrodnicze:

- położenie fizycznogeograficzne - pojezierze Południowopomorskie
- powierzchnia objęta ochroną prawną w powiecie świeckim - 48,2 %
- utworzenie obszaru Natura 2000 na terenie Wdeckiego Parku Krajobrazowego wchodzącego w skład gminy

Uwarunkowania rozwoju rolnictwa:

- obszary o korzystnych i średnio korzystnych uwarunkowaniach przyrodniczych do rozwoju rolnictwa, pod względem bonitacyjnym przeważają gleby I-IIIb, IV
- występowanie obszarów dobrych gleb, których potencjalna produktywność jest wyższa niż obecnie osiągnięta
- małe zdegradowane środowisko sprzyjające rozwojowi rolnictwa ekologicznego
- wysoki wskaźnik wykorzystania rolniczej ziemi

Rysunek 42. Przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania zasobami wodnymi i rozwoju rolnictwa

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (2003).

Uwarunkowania rozwoju leśnictwa:

- występowanie dużej ilości lasów

Uwarunkowania przyrodniczo- turystyczne:

- atrakcyjność zasobów środowiska naturalnego i kulturowego
- zagospodarowanie atrakcyjnego w skali kraju szlaku kajakowego na rzece Wda
- rzeka Wda, wschodnia część Borów Tucholskich jako atrakcyjny obszar

Uwarunkowania demograficzne:

- malejąca liczba ludności
- ujemne saldo migracji
- niewielka przewaga liczby mężczyzn w stosunku do kobiet

Obszary problemowe:

- występowanie obszarów peryferyjnych

Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości:

- występowanie dużej liczby firm

Uwarunkowania rozwoju infrastruktury technicznej

- niska jakość dróg
- nie występują tereny o słabej dostępności komunikacyjnej
- niedorozwój sieci kanalizacyjnej

Obszary o podobnych uwarunkowaniach:

- położenie gminy Drzycim w obszarze północnym

Polityka zagospodarowania przestrzennego województwa:

- gmina Drzycim położona w okręgu północnym, słaby rozwój urbanistyczny, nie przewiduje się tego rozwoju ze względu na dużą ilość obszarów chronionych

Kierunki rozwoju sieci osadniczej

- rozwój szkół kształcenia pomaturalnego
- wzrost aktywności społecznej i sportowej

Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego

- przeciwdziałanie procesom erozji gleb w strefach przykrawędziowych Doliny Rzecznej Wdy
- zagospodarowanie turystyczne naturalnych wód powierzchniowych dla prowadzenia sportów wodnych na rzece Wda
- wprowadzenie rolnictwa niekonwencjonalnego na terenie gminy w oparciu o system obszarów chronionych
- zmiana użytkowania gruntów rolnych o niskiej przydatności ze wskazaniem do zalesiania

Rysunek 43. Kierunki rozwoju turystyki

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2003 r.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2003 r. wyszczególniono zadania ponadlokalne realizujące cele publiczne:

- zadania o znaczeniu krajowym:
 - zadanie nr 2 „ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze”,

- zadania wymagające współpracy z województwami sąsiednimi:
 - zadanie nr 37 „utworzenie Rezerwatu Biosfery na Obszarze Borów Tucholskich” (na terenie gminy Drzycim znajduje się Rezerwat Biosfery Bory Tucholskie),
- zadania o znaczeniu wojewódzkim:
 - zadanie nr 39 „opracowanie programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego”,
 - zadanie nr 40 „realizacja programu zwiększania lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020”,
 - zadanie nr 44 „ustanowienie i wdrożenie planów ochrony parków krajobrazowych: Doliny Dolnej Wisły, Tucholskiego i Wdeckiego”,
 - zadanie nr 50 „likwidacja składowisk odpadów stwarzających zagrożenia dla środowiska i rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów”,
 - zadanie nr 109 „przebudowa drogi wojewódzkiej nr 239”,
 - zadanie nr 151 „przebudowa linii kolejowej nr 208 relacji Działdowo - Chojnice”.

15.1.2. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Dnia 21 października 2013 r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął uchwałę nr XLI/693/13 w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+.

Jako misję rozwoju województwa przyjęto hasło: *„Kujawsko-pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo”*. Jak stanowi Strategia, przyjęta misja winna być przedmiotem dyskusji podczas konsultacji społecznych – i jest ona efektem tych konsultacji. Jako priorytety rozwoju województwa do roku 2020 przyjęto:

- priorytet – konkurencyjna gospodarka (najważniejszy z ustalonych priorytetów – mający bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców, dochody samorządów wszystkich szczebli oraz rolę i pozycję województwa w gospodarce narodowej),
- priorytet – modernizacja przestrzeni wsi i miast,
- priorytet – silna metropolia,
- priorytet – nowoczesne społeczeństwo.

15.1.3. Odpady komunalne na terenie województwa kujawsko – pomorskiego: Koncepcja Gospodarowania

Przyjęte cele w gospodarce odpadami dla województwa kujawsko-pomorskiego są zgodne z wytycznymi krajowego planu gospodarki odpadami. Nadrzędnym celem jest stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w pełni realizującym zasady gospodarki odpadami poprzez:

- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych biodegradowalnych kierowanych na składowiska;
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymogami ochrony środowiska;
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów;
- wyeliminowanie zjawiska, nielegalnego składowania odpadów.

Zgodnie z polskim i unijnym prawodawstwem w dziedzinie odpadów obowiązują następujące zasady postępowania z odpadami:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów;
- zapewnienie odzysku, w tym głównie recyklingu odpadów, których powstania w danych warunkach techniczno-ekonomicznych nie da się uniknąć;
- unieszkodliwienie odpadów (poza składowaniem);
- bezpieczne dla zdrowia ludzkiego i środowiska składowanie odpadów, których nie da się z uwagi na warunki techniczno-ekonomiczne, poddać procesom odzysku lub unieszkodliwienia.

15.1.4. Krajowy Program Zwiększania Lesistości

Zwiększanie lesistości kraju należy do najważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja tej polityki ma na celu zwiększenie lesistości kraju do 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050.

Szczególną funkcją zalesień jest odpowiednie kształtowanie struktur przestrzennych zasobów przyrody, estetycznych walorów krajobrazu a także zwiększanie ich biologicznej aktywności i różnorodności. Ważnym zadaniem programu zalesień jest ochrona i wzmacnianie oraz łączenie we wspólny system, najcenniejszych obszarów przyrodniczych. Bardzo istotnym problemem jest też racjonalne przestrzenne rozmieszczenie przyszłych zalesień. Rozmiar zadań, potrzeba systemowych rozwiązań w skali kraju i regionu, a przede wszystkim znaczenie zalesień dla ochrony środowiska, racjonalizacji struktury użytkowania ziemi i tworzenia ładu w gospodarce przestrzennej nadają temu problemowi wysoką rangę.

Celem rządowego programu zwiększania lesistości jest stworzenie warunków do zwiększenia lesistości oraz ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz wykorzystanie ich do optymalnego rozmieszczenia zalesień, a także opracowanie odpowiednich instrumentów realizacyjnych.

Integralną częścią programu jest:

- przestrzenny model zwiększania lesistości (obejmujący ustalenie preferencji zalesieniowych gmin) oraz rozmiar zalesień w układzie kraju, województw i powiatów;
- założenia programów regionalnych i lokalnych;
- zadania dla administracji rządowej, władz samorządowych na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym oraz dla gospodarki leśnej;
- harmonogram realizacji i aspekty ekonomiczne.

15.2. Uwarunkowania wynikające z dokumentów szczebla powiatowego i lokalnego

15.2.1. Strategia Rozwoju Lokalnego Powiatu Świeckiego na lata 2014 – 2020

Dnia 26 marca 2014 r. Rada Powiatu Świeckiego podjęła uchwałę Nr XXXVI/224/14 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Świeckiego na lata 2014-2020. Strategia określa plan wieloletniego rozwoju powiatu w perspektywie do roku 2020. Strategia zbudowana jest z następujących elementów:

- wizji rozwoju Powiatu (misji),
- opisu kluczowych problemów warunkujących rozwój Powiatu (pośrednich celów strategicznych),
- planów działania (strategicznym programów gospodarczych).

Za strategiczne cele uznano:

- 1) Współdziałanie – poprzez zapewnienie mieszkańcom, organizacjom społecznym i gospodarczym wpływu na kształt programu rozwoju oraz możliwość aktywnego włączenia się w proces jego realizacji.
- 2) Wybór zadań – rozumianych jako koncentracja na realizacji celów najważniejszych.
- 3) Społeczeństwo – jako najważniejszy zasób lokalny Powiatu, czyli jego mieszkańcy.

15.2.2. Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Drzycim

Podstawowym celem gminy Drzycim jest zapewnienie jej mieszkańcom możliwie wysokich standardów życia, realizujących aspiracje zarówno mieszkańców jak i władz gminy.

Główne cele strategiczne:

- podniesienie atrakcyjności lokalizacyjnej gminy dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych i wewnętrznych;
- **stworzenie zróżnicowanej bazy ekonomicznej gminy;**
- aktywizacja funkcji gospodarczych gminy;
- stworzenie nowych miejsc pracy;
- racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska przyrodniczego;
- rozwój infrastruktury technicznej;
- podniesienie poziomu obsługi komunikacyjnej gminy;
- racjonalne gospodarowanie przestrzenią;
- minimalizowanie różnic w podstawowych warunkach życia i zamieszkiwania społeczności lokalnej.

Cele będą realizowane przez:

- prawidłową realizację zadań własnych samorządu gminnego,
- prawidłową realizację zadań własnych samorządu powiatowego,
- podejmowanie działań na rzecz współpracy z sąsiednimi gminami,
- zapewnienie właściwej dostępności komunikacyjnej.

16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Zgodnie z Ustawą Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 r. przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

Na terenie gminy Drzycim występują obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%). Wyznaczony zasięg wód powodziowych w gminie Drzycim opiera się na rzece Wdzie. Aby zapewnić prawidłową ochronę przeciwpowodziową należy:

- dokonywać oceny stanu technicznego obiektów ochrony przed powodzią i powstrzymanie ich degradacji oraz modernizacja w zakresie funkcjonalności w ochronie przed powodzią i stanu technicznego;
- systematycznie aktualizować dane o zasięgu i wielkości zalewów powodziowych oraz danych o poziomie zagrożenia i ryzyka powodziowego;
- wspomagać zarządzanie użytkowaniem i zabudową terenu dla ograniczenia wzrostu zagrożenia powodziowego w przyszłości;
- wpływać na wzrost świadomości społecznej;
- wspomaganie budowy systemu ostrzeżeń krótkoterminowych.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym szczególności ich składowania. Ponadto zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
E. Babinska
Elżbieta Babinska

SPIS TABEL

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów	13
Tabela 2. Powierzchnia ewidencyjna i geodezyjna gruntów w gminie Drzycim.....	14
Tabela 3. Decyzje o ustalenie warunków zabudowy w gminie Drzycim w latach 2009-2016.	21
Tabela 4. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego gminie Drzycim w latach 2009 – 2016.	22
Tabela 5. Wskaźnik bonitacji w gminie Drzycim.....	31
Tabela 6. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych	38
Tabela 7. Powierzchnia gospodarstw według klas wielkościowych.....	39
Tabela 8. Gospodarstwa domowe wg struktury dochodów.....	39
Tabela 9. Kierunki produkcji roślinnej w gminie Drzycim.....	40
Tabela 10. Kierunki produkcji zwierzęcej w gminie.	41
Tabela 13. Podlegające ochronie siedliska przyrodnicze w Nadleśnictwie Dąbrowa znajdujące się w gminie Drzycim.	43
Tabela 14. Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w terytorialnym zasięgu działania nadleśnictwa Dąbrowa w gminie Drzycim.....	44
Tabela 15. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa kujawsko – pomorskiego: .47	
Tabela 16. Wykaz stanowisk archeologicznych w gminie Drzycim.	57
Tabela 17. Zestawienie głównych wskaźników demograficznych dla gminy Drzycim w latach 2008 - 2017	69
Tabela 18. Liczba ludności gminy Drzycim w latach 2008 - 2017.....	69
Tabela 19. Ruch naturalny wg płci w latach 2007-2016 w gminie Drzycim.....	70
Tabela 20. Ludność wg grup wiekowych w latach 2008 – 2017 w gminie Drzycim.....	72
Tabela 21. Ruchy migracyjne w latach 2007 – 2016 w gminie Drzycim.....	73
Tabela 22. Rynek pracy w gminie Drzycim w latach 2007-2016.....	75
Tabela 23. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Drzycim w latach 2008 – 2017.	76
Tabela 24. Bezrobotni zarejestrowani powiatu świeckiego w 2017 r.....	77
Tabela 25. Zasoby mieszkaniowe w gminie Drzycim w latach 2007 – 2016.....	78
Tabela 26. Zasoby mieszkaniowe wg form własności.....	78
Tabela 27. Zasoby mieszkaniowe w gminie Drzycim wyposażone w instalacje na tle świeckiego w 2016 r.	79
Tabela 28. Szkoły podstawowe na terenie gminy Drzycim.	80

Tabela 29. Szkoły gimnazjalne na terenie gminy Drzycim.....	80
Tabela 30. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON.....	83
Tabela 31. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD.....	83
Tabela 32. Podmioty gospodarki narodowej z podziałem na poszczególne sekcje PKD w latach 2009-2014.	88
Tabela 33. Liczba pracujących mieszkańców gminy Drzycim na tle powiatu świeckiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2014-2016.	95
Tabela 34. Placówki szkolne i przedszkolne w gminie Drzycim.....	96
Tabela 35. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach podstawowych gminy Drzycim na tle powiatu i województwa.....	96
Tabela 36. Liczba uczniów i absolwentów w gimnazjach gminy Drzycim na tle powiatu i województwa.	96
Tabela 37. Liczba porad udzielonych w placówkach opieki zdrowotnej w gminie Drzycim na tle powiatu i województwa w latach 2014-2016.....	97
Tabela 38. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Drzycim na tle powiatu i województwa w latach 2014 – 2016.	97
Tabela 39. Udział ludności korzystającej z infrastruktury technicznej w latach 2014-2016.....	98
Tabela 40. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę.	102
Tabela 41. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	111
Tabela 42. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z rezerwami terenu.	114
Tabela 43. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie gminy Drzycim.	115
Tabela 44. Stan prawny gruntów w gminie Drzycim.....	123
Tabela 45. Wykaz pomników przyrody.....	129
Tabela 46. Użytki ekologiczne	133
Tabela 47. Charakterystyka osuwisk w gminie Drzycim.....	138
Tabela 48. Długość dróg na terenie Gminy Drzycim	143
Tabela 49. Sieć wodociągowa na terenie gminy Drzycim.	145
Tabela 50. Sieć kanalizacyjne na terenie gminy Drzycim.	145

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Powierzchnia gmin powiatu świeckiego w km ²	12
Wykres 2. Liczba ludności w gminach powiatu świeckiego.....	12
Wykres 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Drzycim.....	13
Wykres 4. Struktura użytkowania gruntów w gminie Drzycim.....	31
Wykres 5. Klasy bonitacyjne gruntów w gminie Drzycim (w %).....	33
Wykres 6. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych.....	38
Wykres 7. Gospodarstwa domowe według struktury dochodów.....	40
Wykres 9. Ludność gminy Drzycim w latach 2008 – 2017.....	69
Wykres 10. Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania w gminach powiatu świeckiego w 2008 i 2017 r.	69
Wykres 11. Przyrost naturalny w gminie Drzycim w latach 2007 – 2016.....	71
Wykres 12. Ludność wg grup wiekowych w 2017 r. w gminie Drzycim.....	72
Wykres 13. Saldo migracji społeczeństwa w latach 2007 – 2016 w gminie Drzycim.....	73
Wykres 14. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w gminie Drzycim w latach 2008 – 2017.	74
Wykres 15. Struktura płci w gminie Drzycim w latach 2008 – 2017.....	74
Wykres 16. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Drzycim w latach 2008– 2017.....	76
Wykres 17. Podmioty gospodarki narodowej ogółem zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2008-2017.....	87
Wykres 18. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2017 r. z podziałem na sekcje.....	88
Wykres 19. Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009-2016.....	90
Wykres 20. Powierzchnia lasów na terenie gminy Drzycim w latach 20010-2016 w ha.....	91
Wykres 21. Prognozowana zmiana liczby ludności w powiecie świeckim w latach 2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050.....	99
Wykres 22. Prognoza ludności powiatu świeckiego według podziału na funkcjonalne grupy wiekowe...99	99
Wykres 23. Stan ludności na terenie gminy Drzycim w latach 2010-2014.....	112
Wykres 24. Stan zasobów mieszkaniowych gminy Drzycim w latach 2012-2016.....	113
Wykres 25. Udział poszczególnych funkcji zabudowy w ogólnej powierzchni terenów przeznaczonych pod nową zabudowę.....	116
	161

Wykres 26. Stan prawny gruntów w gminie Drzycim.....	123
--	-----

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Mapa województwa Kujawsko-Pomorskiego.....	10
Rysunek 2. Mapa powiatu świeckiego.....	11
Rysunek 3. Fragment sołectwa Biechówko.	15
Rysunek 4. Fragment sołectwa Dąbrówka.....	16
Rysunek 5. Fragment sołectwa Dólsk.	16
Rysunek 6. Fragment sołectwa Drzycim.....	17
Rysunek 7. Fragment sołectwa Gacki.	17
Rysunek 8. Fragment sołectwa Gródek.	18
Rysunek 9. Fragment sołectwa Jastrzębie.....	18
Rysunek 10. Fragment sołectwa Krakówek.	19
Rysunek 11. Fragment sołectwa Mały Dólsk.	19
Rysunek 12. Fragment sołectwa Sierosław.	19
Rysunek 13. Fragment sołectwa Wery.....	20
Rysunek 14. Jednostki fizyczno-geograficzne wg Kondrackiego.	23
Rysunek 15. Tereny predysponowane do występowania ruchów masowych (kolor czerwony), czarną linią zaznaczono granice gminy, wg PIG.....	26
Rysunek 16. Izolinie opadów – suma średnia roczna (mm).....	30
Rysunek 17. Roślinność potencjalna na terenie gminy Drzycim.....	35
Rysunek 18. Plan sytuacyjny folwarku.	51
Rysunek 19. Plan sytuacyjny folwarku.	54
Rysunek 20. Plan sytuacyjny folwarku.	56
Rysunek 21. Mapa miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Bydgoszcz i Toruń.	101
Rysunek 22. Granice jednostki osadniczej Biechowo.	104
Rysunek 23. Granice jednostki osadniczej Biechówko.	105
Rysunek 24. Granice jednostki osadniczej Dólsk.	106
Rysunek 25. Granice jednostki osadniczej Drzycim.	107
Rysunek 26. Granice jednostki osadniczej Gacki.	107
Rysunek 27. Granice jednostki osadniczej Gródek.	108
	162

Rysunek 28. Granice jednostki osadniczej Jastrzębie.	108
Rysunek 29. Granice jednostki osadniczej Krakówek.	109
Rysunek 30. Granice jednostki osadniczej Mały Dółsk.	109
Rysunek 31. Granice jednostki osadniczej Sierosław.	110
Rysunek 32. Granice jednostki osadniczej Splawie.	110
Rysunek 33. Granice jednostki osadniczej Wery.	111
Rysunek 34. Granica Wdeckiego Parku Krajobrazowego.	125
Rysunek 35. Przebieg korytarzy ekologicznych na tle gminy Drzycim.	135
Rysunek 36. Osuwisko Ad.1.	139
Rysunek 37. Osuwisko Ad.2.	139
Rysunek 38. Osuwisko Ad.3.	139
Rysunek 39. Osuwisko Ad.4.	140
Rysunek 40. Osuwisko Ad.5.	140
Rysunek 41. Uwarunkowania energetyczne w gminie Drzycim.	146
Rysunek 42. Przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania zasobami wodnymi i rozwoju rolnictwa.	151
Rysunek 43. Kierunki rozwoju turystyki.	153

SPIS FOTOGRAFII

Fotografia 1. Śródpolna kępa drzew.	34
Fotografia 2. Gęś białoczelna na polu oziminy.	34
Fotografia 3. Roślinność ruderalna - na pierwszym planie uschnięta bylica.	36
Fotografia 4. Dwór w Gródku.	50
Fotografia 5. Pałac w Jastrzębiu.	52
Fotografia 6. Park przy pałacu w Jastrzębiu.	52

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY DRZYCIM**

**ZAŁĄCZNIK NR 2
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY DRZYCIM**

- TEKST UJEDNOLICONY-

DRZYCIM 2019 ROK

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO UCHWAŁY NR IV/23/2019
RADY GMINY DRZYCIM
Z DNIA 29 MARCA 2019 R.

SPIS TREŚCI

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO.....	5
1.1. Kierunki polityki zagospodarowania przestrzennego gminy.....	8
1.1.1. Funkcje terenów gminy.....	8
1.1.2. Hierarchia sieci osadniczej gminy.....	9
1.1.3. Warianty rozwoju ludności.....	9
1.2. Ogólne zasady polityki i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.....	10
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.....	12
2.1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego.....	12
2.1.1. Obszary wyłączone z zabudowy i ograniczenia w zabudowie.....	12
2.1.2. Przeznaczenie terenów.....	13
2.2. Ustalenia dla terenów funkcjonalnych w gminie.....	14
2.2.1. Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy wsi, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej i zagrodowej.....	14
2.2.2. Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami.....	15
2.2.3. Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy przemysłowej, produkcyjnej i składowej z usługami.....	15
2.2.4. Tereny rozwoju zabudowy przemysłowej, produkcyjnej i składowej z usługami.....	17
2.2.5. Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej.....	17
2.2.6. Tereny rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej.....	18
2.2.7. Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy usługowej, w tym usług publicznych.....	19
2.2.8. Tereny rozwoju zabudowy usługowej, w tym usług publicznych.....	19
2.2.9. Tereny rolne, w tym tereny zabudowy zagrodowej.....	20
2.2.10. Tereny rozwoju wielofunkcyjnego.....	20
2.2.11. Tereny lasów i wskazane do zalesienia.....	21
2.2.12. Tereny wód powierzchniowych.....	22
2.2.13. Tereny cmentarzy.....	22
2.2.14. Tereny zieleni nieurzędzonej.....	23
2.2.15. Tereny ogrodów działkowych.....	23
2.2.16. Tereny zespołów dworsko – parkowych lub pałacowo – parkowych.....	24
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.....	25
3.1. Główne kierunki ochrony środowiska.....	25

3.2.	Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody ..	27
3.2.1.	Wdecki Park Krajobrazowy.....	27
3.2.2.	Świecki Obszar Chronionego Krajobrazu	28
3.2.3.	Obszar Natura 2000 PLB 220009 Bory Tucholskie.....	29
3.2.4.	Pomniki przyrody.....	30
3.2.5.	Użytki ekologiczne	31
3.2.6.	Korytarze ekologiczne.....	31
3.3.	Zasady ochrony pozostałych obszarów i obiektów środowiska przyrodniczego	31
3.3.1.	Rezerwat biosfery Bory Tucholskie.....	31
3.3.2.	Ochrona lasów.....	32
3.3.3.	Ochrona gleb.....	32
3.3.4.	Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych	32
3.3.5.	Ochrona form ukształtowania terenu	33
4.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	34
4.1.	Obiekty i tereny zabytkowe, objęte ochroną prawną	34
4.2.	Ochrona obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków	34
4.3.	Ochrona zespołów dworsko – parkowych	34
4.4.	Ochrona obiektów sakralnych	35
4.5.	Ochrona obiektów architektury i budownictwa	36
4.6.	Ochrona wsi i osad o zachowanym układzie i wartościach kulturowych	36
4.7.	Ochrona obiektów lub obszarów w obrębie nieruchomości zabytków archeologicznych	37
4.8.	Ochrona obiektów, terenów i obszarów w obrębie stref ochrony konserwatorskiej	37
5.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	39
5.1.	Komunikacja drogowa	39
5.2.	Komunikacja kolejowa.....	40
5.3.	Komunikacja pasażerska.....	40
5.4.	Gospodarka wodno-ściekowa	40
5.4.1.	Zaopatrzenie w wodę.....	40
5.4.2.	Odprowadzanie ścieków	41
5.5.	Elektroenergetyka.....	41
5.6.	Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych.....	42
5.7.	Gazownictwo i ciepłownictwo	43
5.8.	Telekomunikacja	43

5.9.	Gospodarka odpadami	44
6.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	46
7.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM	47
8.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁÓW NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH	48
8.1.	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	48
8.2.	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.....	48
8.3.	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m ²	48
8.4.	Obszary przestrzeni publicznych	48
9.	OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.....	49
10.	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	49
11.	OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	50
12.	OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	52
13.	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ.U.2015 POZ. 2120).....	52
14.	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	52
14.1.	Obszary zabudowane wymagające przekształceń i rehabilitacji.....	52
14.2.	Obszary niezabudowane wymagające rekultywacji.....	53
15.	OBSZARY ZDEGRADOWANE.....	53
16.	GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.....	53
17.	INNE OBSZARY PROBLEMOWE	54
	SPIS TABEL	55

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Ważnymi czynnikami decydującymi o kierunkach zmian w strukturze przestrzennej gminy są środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe oraz komunikacja i infrastruktura techniczna. Są to elementy warunkujące dalszy rozwój przestrzenny gminy, który w znacznej mierze opiera się także na uwarunkowaniach społecznych i ekonomicznych tego obszaru.

Głównym celem określenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (np. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (np. wprowadzanie nowych funkcji, rozwój przedsiębiorczości i wzrost efektywności rolnictwa), rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, uwzględniając uwarunkowania obszaru, dla którego sporządzany jest niniejszy dokument, wyznacza kierunki zagospodarowania przestrzennego. Dokument określa lokalne zasady zagospodarowania przestrzeni gminy, jednak granice obszarów funkcjonalnych ściśle nie przesądzają o faktycznej zmianie przeznaczenia tych terenów i o ich zainwestowaniu. Dokładne określenie granic oraz funkcji zagospodarowania poszczególnych terenów powinny być określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium zawiera generalne zasady zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wytyczne, którymi należy kierować się w kreowaniu właściwej polityki przestrzennej gminy. Ponadto zawiera nieobowiązkowe postulaty i sugestie, które warto wziąć pod uwagę w kształtowaniu ładu przestrzennego.

Z przeprowadzonej oceny istniejących uwarunkowań przyrodniczych wynikają następujące podstawowe kierunki polityki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego:

- zachowania, ochrona i kształtowanie gminnego systemu obszarów chronionych, właściwie respektowanie zasad ochrony środowiska;
- ekologizacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- ekologizacja przestrzeni osadniczej.

Zachowanie, ochrona i kształtowanie gminnego systemu obszarów chronionych odnosi się przede wszystkim do obszarów chronionych na podstawie przepisów o ochronie przyrody. Ochrona i kształtowanie systemu obszarów chronionych gminy wymagają podjęcia następujących działań:

- respektowania przepisów odnoszących się do sposobu użytkowania istniejących terenów i obiektów chronionych;
- zachowania ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego;
- ochrony i zachowania różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego dziko żyjących roślin

zwierząt;

- zachowania żywotności i zdrowotności ekosystemów leśnych;
- objęcia ochroną szczególnie cennych zespołów roślinnych np. drzewostanów w założeniach parkowych, szpalerów i alei przydrożnych;
- objęcia ochroną terenów podmokłych i bagiennych, lokalnych mokradeł i podmokłości poprzez ustanowienie na nich użytków ekologicznych;
- eliminacji istniejących źródeł zagrożeń czystości wód powierzchniowych i podziemnych, wymaga to odprowadzenia większości ścieków komunalnych do systemu kanalizacyjnego i oczyszczalni ścieków, bieżącej konserwacji i odczyszczania brzegów, zapewnienia drożności rowów melioracyjnych, wprowadzania dolesień głównie lasami mieszanymi o bogatym podszycie leśnym pozwalającymi na magazynowanie większej ilości wody, wprowadzania zadrzewień o płytkim i rozległym systemie korzeniowym, co powoduje powstanie barier biogeochemicznych;
- pielęgnacji istniejących elementów zieleni oraz wprowadzania nowych rodzimych elementów zieleni zwłaszcza zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (pasy i szpalery drzew i krzewów) - spełniających także rolę wiatrochronną;
- eliminacji istniejących barier ekologicznych (obszarów konfliktowych z punktu widzenia funkcjonowania środowiska), ograniczających swobodną migrację zwierząt np. budowa odpowiedniej szerokości przepustów na ciekach (mostki), drogach, liniach kolejowych.

Ekologizacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej wymaga podjęcia następujących działań:

- prowadzenia zabiegów przeciwozyjnych na gruntach ornych (zapobieganie przed erozją wodną i wietrzną) przede wszystkim przez wprowadzanie zadrzewień śródpolnych;
- wprowadzania zalesień na gruntach ornych klas V i VI oraz nieużytkach (piaski lotne, nieczynne wyrobiska i wysypiska), które docelowo powiększać powinny istniejący system ciągów ekologicznych np. w postaci zadrzewień śródpolnych;
- wprowadzania zadrzewień pełniących ważną funkcję w ochronie ekosystemów rolnych - są to zadrzewienia przydrożne, przywodne, pasmowe, kępowe; modyfikują one mikroklimat przyległych pól, zmieniając bilans cieplny i wodny krajobrazu, ograniczają migrację związków chemicznych na drodze erozji wodnej i wietrznej, ograniczają zanieczyszczenia wód gruntowych; ze względu na duże znaczenie zieleni, dla funkcjonowania systemu krajobrazu wiejskiego, wskazane jest opracowanie kompleksowego programu zalesień, zadrzewień i zakrzewień o znaczeniu ekologicznym;
- wprowadzania sadów i ogrodów: ze względu na korzystne uwarunkowania glebowe na terenie gminy istnieją predyspozycje do rozwoju funkcji sadowniczo-ogrodniczych szczególnie w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz funkcji warzywniczych (ogrody działkowe).

Ekologizacja przestrzeni osadniczej ma przede wszystkim na celu podniesienie standardu życia mieszkańcom wsi. Osiągnąć to można przez następujące działania:

- eliminację źródeł zagrożeń środowiska znajdujących się na terenach osadniczych: np. wprowadzenie ekologicznych źródeł energii (gazyfikacja) eliminujących zanieczyszczenie powietrza;
- kanalizację wszystkich terenów osadniczych o zwartej zabudowie m. in. zgodnie z planem aglomeracji ściekowej;
- propagowanie i wdrażanie odnawialnych źródeł energii;
- wzbogacanie krajobrazu osadniczego zielenią (parki, zieleń izolacyjna), zwiększenie udziału powierzchni terenów zielonych (parki, ogrody przyzagrodowe, sady);
- ochronę i pielęgnację istniejących zespołów dworsko-parkowych.

Ocena warunków fizjograficznych pozwoliła na określenie strategicznych kierunków rozwoju jednostek osadniczych gminy. Wśród elementów, które będą negatywnie oddziaływać na środowisko, wymienić należy:

- zakłady mięsne Kier;
- tartak w Drzycimiu;
- mleczarnię z zakładową oczyszczalnią ścieków;
- przewóz materiałów niebezpiecznych (produkty ropopochodne, gazy propan butan) głównymi drogami w gminie (dotyczy dróg wojewódzkich i powiatowych, gdzie występuje największe natężenie ruchu);
- intensywne użytkowanie rolnicze na obszarach wiejskich – prowadzenie do zjawiska erozji gleb;
- punktowe źródła przeobrażeń wód powierzchniowych, takie jak zrzuty surowców ścieków bytowo – gospodarczych do cieków wodnych na nieskanalizowanych obszarach;
- zmiany sieci hydrograficznej spowodowane melioracyjną przebudową koryt niewielkich cieków;
- zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego poprzez emisję gazów do atmosfery pochodzących z lokalnych kotłowni przy spalaniu zanieczyszczonego węgla i ze spalin samochodowych;
- promieniowanie niejonizujące, pochodzące z głównych źródeł pól elektromagnetycznych, obiektów radiokomunikacyjnych, stacji bazowych telefonii komórkowych, urządzeń powszechnego użytku;

Dążąc do zminimalizowania negatywnego wpływu w/w elementów na środowisko należy wprowadzić system odpowiednich zabezpieczeń. Przewóz materiałów niebezpiecznych należy prowadzić przy zastosowaniu wszelkich zabezpieczeń, w celu eliminacji erozji gleb winno się przeprowadzać zabiegi agrotechniczne.

Bardzo ważną rolę dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego na terenie gminy odgrywają tereny leśne. Jednakże ze względu na fakt, że są to tereny będące w administracji państwowej działania podejmowane na ich obszarze przez administrację samorządową są niewielkie.

Podstawą formułowania celów polityki przestrzennej są zidentyfikowane problemy w kategorii założeń polityki przestrzennej, szans i mocnych stron, zagrożeń i słabych stron. W wyznaczonych celach dąży się do

stopniowej likwidacji zagrożeń i wykorzystania szans jakimi gmina dysponuje. Hierarchia celów odnosi się do całego obszaru gminy, z podziałem na wyróżnione działy polityki przestrzennej. Najważniejsze założenia polityki przestrzennej w gminie Drzycim to zrównoważony rozwój przy minimalizacji zagrożeń środowiska przyrodniczego. Nadrzędnym celem rozwoju przestrzennego gminy jest natomiast ochrona wartości przyrodniczych oraz dążenie do przywrócenia równowagi ekologicznej, a więc kształtowanie optymalnej struktury użytkowania i ładu przestrzennego gminy.

W wyniku przeprowadzonej analizy uwarunkowań wyodrębniono podstawowe kierunki polityki przestrzennej:

- ochrona istniejących zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz poprawa jego stanu;
- wyznaczenie terenów pod nową zabudowę;
- rozwój gospodarczy poprzez wskazanie potencjalnych terenów inwestycyjnych;
- dalszy rozwój usług z zakresu obsługi ludności;
- przeprowadzenie restrukturyzacji rolnictwa w celu zwiększenia jego efektywności;
- rozwój rolnictwa ekologicznego i leśnictwa;
- zwiększenie atrakcyjności turystyczno – wypoczynkowej gminy i upowszechnianie jej walorów przyrodniczo – krajobrazowych;
- dalsza rozbudowa i budowa nowej infrastruktury technicznej, w szczególności w zakresie systemu gospodarki wodno – ściekowej;
- wzmocnienie funkcji wsi Drzycim jako siedziby gminy, pełniącego rolę administracyjną, usługowo – gospodarczą i mieszkaniową;
- rozwój lokalnego rynku pracy oraz tworzenie warunków dla pozyskania inwestorów tworzących nowe miejsca pracy;
- ograniczenie negatywnego oddziaływania prowadzonych działalności i istniejącego zainwestowania (mieszkaniowo – usługowego, produkcyjno – usługowego i działalności związanych z produkcją rolną) na środowisko i zdrowie ludzi;
- poprawa stanu dróg gminnych;
- przebudowa i rozbudowa układu dróg wojewódzkich i powiatowych.

W związku z brakiem sporządzenia audytu krajobrazowego na dzień uchwalenia zmiany Studium nie przewiduje się ustaleń w tym zakresie.

1.1. Kierunki polityki zagospodarowania przestrzennego gminy

1.1.1. Funkcje terenów gminy

Ustala się następujące funkcje gminy:

- funkcja rolnicza;
- funkcja mieszkaniowo – usługowa;
- funkcja przemysłowa;
- funkcja rekreacyjna;
- funkcja infrastruktury technicznej;
- funkcja leśna.

1.1.2. Hierarchia sieci osadniczej gminy

Na terenie gminy wykształciła się następująca hierarchia sieci osadniczej:

- lokalny ośrodek gminny – Drzycim, stanowiący siedzibę władz gminy, główny ośrodek handlowy, kulturowy w gminie; na terenie miejscowości Drzycim dominować będzie zabudowa intensywna; w lokalnym ośrodku gminnym rozwój zabudowy będzie następował w największym stopniu;
- wsie podstawowe, pełniące funkcję wsi sołeckich tzw. jednostek pomocniczych gminy – Sierosław, Wery, Jastrzębie, Gródek, Krakówek, Gacki, Dólsk, Biechówko, Mały Dólsk, Dąbrówka; we wsiach dominować będzie zabudowa ekstensywna; wyznaczono tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług; wsie położone są przy głównym układzie komunikacyjnym gminy;
- wsie elementarne, stanowiące części sołectw – Biechowo, Bedlenki, Leosia, Lubocheń, Rówienica, Splawie, Kaliska, Sierosławek; we wsiach dominować będzie zabudowa rozproszona.

Pod względem administracyjnym obszar gminy tworzy 11 sołectw, na których terenie znajduje się 16 miejscowości. Drzycim jako ośrodek gminny podlega procesowi rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

1.1.3. Warianty rozwoju ludności

Analiza dotychczasowych zjawisk demograficznych oraz zakładane perspektywy rozwojowe gminy dają podstawę do następującej hipotezy wzrostu ludności gminy. W poniższych tabelach przedstawiono dwa warianty rozwoju demograficznego w gminie. W pierwszym założeniu przyjęto wariant korzystny przy wzroście 5 osób rocznie. Wartość tę przyjęto na podstawie analizy demograficznej w ostatnich 10 lat. Obliczono średnią arytmetyczną dla wzrostów i spadków w poszczególnych okresach. Na przyjęcie tego wskaźnika do analizy miał również wpływ nagły spadek liczby ludności w latach 2004 – 2008. W drugim założeniu posłużono się wariantem niekorzystnym przy 15 osobach rocznie. Wskaźnik ten przyjęto w oparciu o prognozę demograficzną dla obszarów wiejskich powiatu świeckiego. Analizę przeprowadzono na okres 2011 – 2021.

Tabela 1. Wariant korzystny przy wzroście 5 osób rocznie.

Lata	2011 r.	2013 r.	2015 r.	2017 r.	2019 r.	2021 r.
Liczba ludności	5 076	5 086	5 096	6 006	6 016	6 026

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy demograficznej gminy Drzycim w latach 2002 – 2011.

Tabela 2. Wariant niekorzystny przy spadku 15 osób rocznie.

Lata	2011 r.	2013 r.	2015 r.	2017 r.	2019 r.	2021 r.
Liczba ludności	5 076	5 061	5 046	5 031	5 016	5 001

Źródło: Opracowanie własne na podstawie prognozy demograficznej dla obszarów wiejskich powiatu świeckiego.

1.2. Ogólne zasady polityki i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Rozwój przestrzenny gminy musi być podporządkowany nadrzędnemu celowi wszelkiej działalności człowieka, jakim jest poprawa warunków życia mieszkańców. W odniesieniu do zakresu działalności władz samorządowych gminy będzie to dotyczyło głównie poprawy dostępności do urządzeń publicznych, m.in.: administracji, oświaty, zdrowia, kultury, sportu, ochrony p. pożarowej, wypoczynku, opieki społecznej, komunikacji, gospodarki komunalnej itp. Waloryzacja istniejących i potencjalnych uwarunkowań przestrzennych, ekologicznych, gospodarczych, społecznych, demograficznych i technicznych daje podstawę do sformułowania ogólnych zasad polityki i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

- przyjęcie w rozwoju gminy kryterium ekologicznego ze względu na ochronę środowiska przyrodniczego (Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Świeckiego) i kulturowego, jego wzbogacenia i kształtowania przez:
 - poprawę dostępności komunikacyjnej wszystkich gmin powiatu oraz tworzenie warunków dla sprawnego i bezpiecznego przemieszczania się ludzi i towarów przy jednoczesnym minimalizowaniu wpływu na środowisko naturalne,
 - zwiększenie płynności i przepustowości sieci drogowej,
 - poprawa standardów technicznych sieci drogowej,
 - przestrzeganie zasad kwalifikacji pojazdów do ruchu drogowego,
 - rozwój alternatywnych rodzajów transportu;
 - zabezpieczenie mieszkańców przed nadmierną emisją hałasu do środowiska;
 - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców;
 - poprawę bezpieczeństwa mieszkańców;
 - zwiększenie bezpieczeństwa rowerzystów;
 - ograniczenie emisji spalin do powietrza;
 - prowadzenie właściwej gospodarki ściekowej poprzez modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków, rozbudowę sieci kanalizacyjnej, budowę przydomowych i przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie,

- prowadzenie właściwej gospodarki wodnej poprzez rozbudowę sieci wodociągowej i modernizację ujęć wody,
- ochronę zasobów przyrody poprzez nadzór nad gospodarką leśną, zalesienie gruntów rolnych, rewitalizację zespołów dworsko – parkowych, bieżącą ochronę obszarów i obiektów prawnie chronionych,
- właściwą gospodarkę odpadami poprzez selektywną zbiórkę odpadów i dofinansowanie usuwania azbestu,
- zmniejszenie zagrożenia ekologicznego poprzez zwiększenie bezpieczeństwa przewozów materiałów niebezpiecznych,
- rozwój rolnictwa ekologicznego,
- ochronę i zachowanie historycznych układów przestrzennych wsi,
- ochronę istniejących parków podworskich, zabytków archeologii i architektury,
- systematyczne zwiększanie lesistości gminy oraz zadrzewień i zalesień śródpolnych,
- dominacja wiodącej funkcji rolniczej, utrzymanie wysokiej produktywności oraz rozwój funkcji komplementarnych przez:
 - kształtowanie ładu przestrzennego i rolniczej przestrzeni produkcyjnej w określeniu zasad ich użytkowania i zainwestowania w kompleksach gleb chronionych II i III klasy, wykluczających możliwości zabudowy, dopuszczając jedynie możliwość realizacji zabudowy i urządzeń związanych i służących wyłącznie rozwojowi produkcji rolnej i ewentualnie przetwórstwa rolno-spożywczego, określających niezbędne tereny rozwojowe jednostek osadniczych, budowę infrastruktury technicznej,
 - rozwój przestrzenny funkcji rolniczej poprzez zagospodarowanie lokalnych nadwyżek surowcowych i rozwój przetwórstwa, przechowalnictwa, magazynowania oraz skupu i sprzedaży w istniejących obiektach oraz na postulowanych terenach rozwojowych aktywizacji gospodarczej;
- dostosowanie struktur obszarów wiejskich i rolnictwa w związku z integracją z Unią Europejską z zachowaniem regionalnego charakteru produkcji rolniczej;
- intensyfikację produkcji rolnej poprzez tworzenie dużych gospodarstw produkcyjnych i nowoczesnych gospodarstw specjalistycznych;
- zmniejszenie liczby gospodarstw małych, utrzymujących się jedynie z rolnictwa;
- tworzenie gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych;
- zalesienie obszarów o słabych glebach (tereny w części Borów Tucholskich);
- preferowanie rozwoju osadnictwa na zasadzie uzupełniania i wzbogacania istniejącej zabudowy wsi poprzez dobrą kontynuację - wykorzystanie wolnych niezabudowanych terenów położonych przy istniejących drogach głównie w obszarze tzw. zwartej zabudowy wsi, przy zachowaniu historycznych

- układów przestrzennych i zabudowie charakterystycznej dla obszarów wiejskich;
- wyznaczenie obszarów predysponowanych dla rozwoju funkcji wypoczynkowych i turystycznych.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

2.1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego

2.1.1. Obszary wyłączone z zabudowy i ograniczenia w zabudowie

Na terenie gminy Drzycim występują liczne obszary wyłączone z zabudowy. Są to:

- tereny lasów, z wyłączeniem terenów zabudowanych Lasów Państwowych i pasów infrastruktury technicznej i tereny wskazane do zalesienia z wyłączeniem obiektów i urządzeń służących gospodarce leśnej oraz inwestycji celu publicznego;
- tereny wód powierzchniowych za wyjątkiem obiektów i urządzeń służących gospodarce wodnej;
- tereny cmentarzy za wyjątkiem obiektów małej architektury i kultu religijnego;
- tereny zieleni nieurządzonej;
- użytki ekologiczne;
- tereny cenne przyrodniczo;
- strefy ochronne linii elektroenergetycznych;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- osuwiska;
- obszary predysponowane do osuwania się mas ziemnych po uprzednim wykonaniu badań geologicznych, które wykluczyły by możliwość nowej zabudowy.

Ponadto wskazano następujące ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu:

- przy opracowaniu projektów budowlanych należy uwzględnić istniejącą infrastrukturę telekomunikacyjną nadziemną i podziemną, od której należy zachować odległości zgodne z obowiązującymi normami;
- z tytułu przepisów kolejowych obowiązuje zakaz zabudowy w odległości określonej w tych przepisach;
- wskazuje się ograniczenia dla terenów w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych;
- z tytułu przepisów drogowych obowiązuje zakaz zabudowy budynkami mieszkalnymi w odległości określonej w tych przepisach;
- z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe obowiązuje linia zabudowy wynikająca z przepisów odrębnych;

- dla napowietrznych linii elektroenergetycznych 110 kV i 15 kV obowiązują pasy techniczne tzw. strefy ograniczonego użytkowania o szerokościach odpowiednio 30 m i 13 m, w strefach tych obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi;
- w przypadku ustanowienia terenów górniczych ustala się pewnie ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy, z wyjątkiem dopuszczenia realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni, zgodnie z warunkami określonymi w projekcie zagospodarowania złoża i odpowiednich decyzjach koncesyjnych.

2.1.2. Przeznaczenie terenów

Podstawową zasadą przy ustalaniu obszarów, które mogą być przeznaczone do zabudowy winna być jej koncentracja w ramach istniejącej sieci osadniczej gminy, przy maksymalnym ograniczeniu zabudowy rozproszonej. W pierwszej kolejności pod zabudowę – w formie zabudowy uzupełniającej - powinny być przeznaczone tereny niezabudowane położone w obrębie obecnej zabudowy, zlokalizowane przy istniejących ciągach komunikacyjnych.

Na planszy podstawowej wyznaczono następujące tereny funkcjonalne:

- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy wsi, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej i zagrodowej;
- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami;
- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy przemysłowej, produkcyjnej i składowej z usługami;
- tereny rozwoju zabudowy przemysłowej, produkcyjnej i składowej z usługami;
- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej;
- tereny rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej;
- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy usługowej, w tym usług publicznych;
- tereny rozwoju zabudowy usługowej, w tym usług publicznych;
- tereny rolne, w tym tereny zabudowy zagrodowej – obejmują zarówno tereny o najniższej i najwyższej przydatności rolniczej;
- tereny rozwoju wielofunkcyjnego;
- tereny lasów – obszary wyłączone z zabudowy z wyłączeniem obiektów służących gospodarce leśnej oraz realizacji inwestycji celu publicznego;
- tereny wskazane do zalesienia – obszary wyłączone z zabudowy z wyłączeniem obiektów i urządzeń służących gospodarce leśnej oraz realizacji inwestycji celu publicznego;
- tereny wód powierzchniowych – tereny wyłączone z zabudowy z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących gospodarce wodnej;
- tereny cmentarzy – obejmują zarówno cmentarze czynne i nieczynne – obszary wyłączone z zabudowy

- z wyjątkiem obiektów małej architektury i kultu religijnego;
- tereny zieleni nieurządzonej – obszary wyłączone z zabudowy;
- tereny ogrodów działkowych;
- tereny zespołów dworsko – parkowych lub pałacowo – parkowych.

2.2. Ustalenia dla terenów funkcjonalnych w gminie

2.2.1. Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy wsi, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej i zagrodowej

Obejmują przede wszystkim obszary zwartej zabudowy miejscowości położonych na terenie gminy Drzycim. Studium przewiduje na tych terenach kontynuację i uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej, wielorodzinnej, usługowej (w tym usług publicznych) i ewentualnej rozbudowy istniejącej zabudowy zagrodowej. Przy zmianach użytkowania terenów i wprowadzaniu nowej zabudowy, należy szczególnie dbać o ład przestrzenny i intensyfikować zabudowę tak, aby tworzyła spójne i harmonijne układy urbanistyczne. Zaleca się wprowadzenie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnych. Dla tych terenów proponuje się następujące ustalenia:

- funkcje zabudowy mieszkaniowej i usługowej mogą występować łącznie lub rozdzielnie;
- w przypadku lokalizacji zabudowy zagrodowej proponuje się ustalenia jak dla terenów rolnych, w tym terenów zabudowy zagrodowej;
- kontynuacja i uzupełnienia zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi;
- możliwość rozbudowy lub adaptacji istniejącej zabudowy;
- proponuje się maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy na poziomie nieprzekraczającym 60%, ścisłe określenie parametru powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie nie mniejszym niż 30%, ścisłe określenie parametru powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z przeznaczeniem terenu, charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi, ścisłe określenie tych wskaźników powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się szerokość dróg dojazdowych w liniach rozgraniczających zgodnie z przeznaczeniem terenu, charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi, ścisłe określenie parametrów powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, wydobywanie kopalin i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami odrębnymi;

- w obszarze Natura 2000 PLB 220009 Bory Tucholskie, w którym z uwagi na zagrożenie zakazuje się eksploatacji torfu, kredy, piasku oraz zmiany istniejących stosunków wodnych;
- na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno się wykluczyć lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, łącznie z obiektami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi, dopuszczając jednocześnie takie rozwiązanie w drodze wyjątku (zabudowa mieszkaniowa dla inwestora, pracowników itp.).

2.2.2. Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami

Tereny te, zgodnie z załącznikiem graficznym, wyznaczono głównie w miejscowościach Sierosław, Jastrzębie, Drzycim, Dąbrówka, Gródek, Krakówek, Gacki, Biechówko, Biechowo, Dólsk, Mały Dólsk i Splawie. Dla tych terenów proponuje się następujące ustalenia:

- funkcje mieszkaniowe i usługowe mogą występować łącznie lub rozdzielnie;
- do funkcji usługowych zaliczono te przedsięwzięcia, które nie mogą znacząco oddziaływać na środowisko;
- proponuje się wskaźnik maksymalnej powierzchni zabudowy na poziomie nieprzekraczającym 60%, ścisłe określenie parametru powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie nie mniejszym niż 30%, ścisłe określenie parametru powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z przeznaczeniem terenu, charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi ścisłe określenie tych wskaźników powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się szerokość dróg dojazdowych w liniach rozgraniczających zgodnie z przeznaczeniem terenu, charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi ścisłe określenie parametrów powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, wydobywanie kopalin i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami;
- w obszarze Natura 2000 PLB 220009 Bory Tucholskie, w którym z uwagi na zagrożenie zakazuje się eksploatacji torfu, kredy, piasku oraz zmiany istniejących stosunków wodnych;
- na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno się wykluczyć lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, łącznie z obiektami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi, dopuszczając jednocześnie takie rozwiązanie w drodze wyjątku (zabudowa mieszkaniowa dla inwestora, pracowników itp.).

2.2.3. Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy przemysłowej, produkcyjnej i składowej

z usługami

Tereny te, zgodnie z załącznikiem graficznym, znajdują się w miejscowościach Drzycim, Krakówek, Jastrzębie i Gródek. Dla tychże terenów proponuje się poniższe ustalenia:

- funkcje zabudowy produkcyjnej i usługowej mogą występować łącznie lub rozdzielnie;
- kontynuacja i uzupełnienia istniejącej zabudowy w oparciu o przepisy ochrony środowiska;
- wprowadzenie na granicach terenów o różnym przeznaczeniu zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- możliwość rozbudowy lub adaptacji istniejącej zabudowy;
- proponuje się maksymalny wskaźnik zabudowy na poziomie nieprzekraczającym 70%, ścisłe określenie parametru powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki na poziomie niemniejszym niż 20%, ścisłe określenie parametru powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z przeznaczeniem terenu, charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi, ścisłe określenie tych wskaźników powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się szerokość dróg dojazdowych w liniach rozgraniczających zgodnie z przeznaczeniem terenu, charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi, ścisłe określenie parametrów powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, wydobywanie kopalin i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami;
- w obszarze Natura 2000 PLB 220009 Bory Tucholskie, w którym z uwagi na zagrożenie zakazuje się eksploatacji torfu, kredy, piasku oraz zmiany istniejących stosunków wodnych;
- zakaz nowej zabudowy mieszkaniowej na tym terenie.

Studium przewiduje na tych terenach wielofunkcyjny rozwój funkcji gospodarczych w postaci uzupełnień zabudowy przemysłowej, produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej. Wydzielone działki, które zostaną przeznaczone pod inwestycje powinny mieć zapewniony dostęp do drogi publicznej, a ponadto powinny być dostosowane pod względem wielkości do potrzeb inwestycyjnych i rodzajów prowadzonej działalności gospodarczej. W zakresie ochrony środowiska postuluje się wprowadzenie na granicach terenów o różnym przeznaczeniu, zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji.

2.2.4. Tereny rozwoju zabudowy przemysłowej, produkcyjnej i składowej z usługami

Tereny te wyznaczono w miejscowościach: Drzycim, Jastrzębie i Gródek. Dla tych terenów proponuje się następujące ustalenia:

- funkcje zabudowy produkcyjnej i usługowej mogą występować łącznie lub rozdzielnie;
- wprowadzenie na granicach terenów o różnym przeznaczeniu zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- proponuje się maksymalny wskaźnik zabudowy na poziomie nieprzekraczającym 70%, ścisłe określenie parametru powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki na poziomie niemniejszym niż 20%, ścisłe określenie parametru powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z przeznaczeniem terenu, charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi, ścisłe określenie tych wskaźników powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się szerokość dróg dojazdowych w liniach rozgraniczających zgodnie z przeznaczeniem terenu, charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi, ścisłe określenie parametrów powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, wydobywanie kopalin i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami;
- w obszarze Natura 2000 PLB 220009 Bory Tucholskie, w którym z uwagi na zagrożenie zakazuje się eksploatacji torfu, kredy, piasku oraz zmiany istniejących stosunków wodnych;
- na tych terenach studium przewiduje wielofunkcyjny rozwój funkcji gospodarczych, aktywizacji gospodarczej;
- zakaz nowej zabudowy mieszkaniowej na tym terenie

2.2.5. Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej

Tereny te, zgodnie z załącznikiem graficznym, znajdują się w miejscowościach Gródek. Obejmują istniejące tereny zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej, które są zlokalizowane nad rzeką Wdą. Poza istniejącą zabudową rekreacyjną dopuszcza się obiekty sportu, turystyki, usług użyteczności publicznej, które wzbogacą i uatrakcyjnią warunki zamieszkania i przebywania na tym terenie. Ponadto powinno się chronić środowisko przyrodnicze poprzez racjonalne zagospodarowanie przestrzeni strefy oraz odpowiednie uzbrojenie terenu przed realizacją nowych inwestycji. Projektowana zabudowa powinna charakteryzować się wysokimi walorami estetycznymi i harmonizować

z otoczeniem poprzez odpowiednie zagospodarowanie terenów biologicznie czynnych, wykorzystywanie naturalnych materiałów budowlanych m.in. kamień, drewno, a także wkomponowywanie obiektów kubaturowych w istniejącą zieleni leśną i zadrzewienia przy zachowaniu przepisów przeciwpożarowych. Ustalenia dotyczące wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania terenów zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej:

- proponuje się obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie na poziomie nieprzekraczającym 50%, ściśle określenie tych parametrów powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub w przypadku braku planu w decyzjach o warunkach zabudowy;
- proponuje się udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie niemniejszym niż 40% (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem), ściśle określenie parametru powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z przeznaczeniem terenu, charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi, ściśle określenie tych wskaźników powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się szerokość dróg dojazdowych w liniach rozgraniczających zgodnie z przeznaczeniem terenu, charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi, ściśle określenie parametrów powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, wydobywanie kopalin i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami;
- w obszarze Natura 2000 PLB 220009 Bory Tucholskie, w którym z uwagi na zagrożenie zakazuje się eksploatacji torfu, kredy, piasku oraz zmiany istniejących stosunków wodnych.

2.2.6. Tereny rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej

Tereny te wyznaczono w miejscowościach: Gródek i Splawie. Proponuje się następujące ustalenia przy kształtowaniu tych terenów:

- proponuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien być większy niż 50%;
- proponuje się udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie niemniejszym niż 40% (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem).

2.2.7. Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy usługowej, w tym usług publicznych

Tereny te, zgodnie z załącznikiem graficznym, znajdują się w miejscowościach: Sierosław, Drzycim, Biechówko, Gródek i Wery. Dla w/w terenów proponuje się następujące ustalenia:

- proponuje się maksymalny wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy na poziomie nieprzekraczającym 70%, ściśle określenie tego wskaźnika powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki na poziomie niemniejszym niż 20%, ściśle określenie tego wskaźnika powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych w zakresie edukacji publicznej, kultury i kultury fizycznej;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, wydobywanie kopalin i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami;
- w obszarze Natura 2000 PLB 220009 Bory Tucholskie, w którym z uwagi na zagrożenie zakazuje się eksploatacji torfu, kredy, piasku oraz zmiany istniejących stosunków wodnych;
- proponuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z przeznaczeniem terenu, charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi, ściśle określenie tych wskaźników powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się szerokość dróg dojazdowych w liniach rozgraniczających zgodnie przepisami odrębnymi, ściśle określenie tych parametrów powinno nastąpić w drodze miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

2.2.8. Tereny rozwoju zabudowy usługowej, w tym usług publicznych

Tereny te, zgodnie z załącznikiem graficznym, wyznaczono w miejscowościach: Drzycim i Gródek. Dla tych terenów proponuje się następujące ustalenia:

- proponuje się maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki nieprzekraczający 60 %, ściśle określenie tego wskaźnika powinno nastąpić w drodze miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- proponuje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki na poziomie niemniejszym niż 30 %, ściśle określenie tego wskaźnika powinno nastąpić w drodze miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;

- proponuje się szerokość dróg dojazdowych w liniach rozgraniczających zgodnie z charakterem zabudowy, przeznaczeniem terenu i przepisami odrębnymi, ściśle określenie tego wskaźnika powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

2.2.9. Tereny rolne, w tym tereny zabudowy zagrodowej

Tereny te zajmują zdecydowaną część obszaru gminy. Dla terenów tych proponuje się następujące ustalenia:

- proponuje się udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie nie mniejszym niż 60%, ściśle określenie tych parametrów powinno nastąpić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, wydobywanie kopalin i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami;
- w obszarze Natura 2000 PLB 220009 Bory Tucholskie, w którym z uwagi na zagrożenie zakazuje się eksploatacji torfu, kredy, piasku oraz zmiany istniejących stosunków wodnych;
- dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy siedliskowej;
- należy dążyć do podnoszenia poziomu organizacji produkcji rolnej oraz rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach niskotowarowych;
- dopuszcza się również eksploatację złóż kopalin pospolitych po przeprowadzeniu badań geologicznych prowadzących do odkrycia złóż kopalin.

2.2.10. Tereny rozwoju wielofunkcyjnego

Przewiduje się wielofunkcyjny rozwój funkcji gospodarczych w postaci lokalizacji zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej. Dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej związanej z funkcją usługową, produkcyjną i składowo-magazynową (mieszkanie/dom dla inwestora/właściciela). Ustala się możliwość przekształcenia i uzupełnienia istniejącej zabudowy. W obszarze rozwoju wielofunkcyjnego bez ograniczeń dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego (infrastrukturę techniczną, komunikacyjną, wydobywanie kopalin, lokalizację obiektów obronności państwa itp.) w rozumieniu przepisów odrębnych. Dla istniejącej zabudowy zagrodowej ustala się możliwość rozbudowy lub adaptacji. Wydzielone działki, które zostaną przeznaczone pod inwestycje powinny mieć zapewniony dostęp do drogi publicznej, a ponadto powinny być dostosowane pod względem wielkości do potrzeb inwestycyjnych i rodzajów prowadzonej działalności gospodarczej. W zakresie ochrony środowiska postuluje się wprowadzenie na granicach terenów o różnym przeznaczeniu, zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji. Proponuje się następujące zasady przy zagospodarowaniu tych terenów:

- rozwój funkcji gospodarczych w postaci lokalizacji zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego;
- możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w ograniczonym zakresie tj. dla potrzeb inwestora przy uwzględnieniu szkodliwego oddziaływania w zakresie emisji hałasu, wibracji, spalin itp. funkcji produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej;
- lokalizację nowych zakładów produkcyjnych z zachowaniem istniejących uwarunkowań fizjograficznych, pod warunkiem stosowania rozwiązań technicznych minimalizujących ujemne skutki prowadzonej działalności na środowisko oraz tworzenia naturalnych izolacji poszczególnych form gospodarowania przestrzenią od terenów przyległych;
- możliwość lokalizowania obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;
- wprowadzenie na granicach terenów o różnym przeznaczeniu zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- możliwość rozbudowy lub adaptacji istniejącej zabudowy;
- proponuje się maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki nieprzekraczający 80 %, ścisłe określenie tego wskaźnika powinno nastąpić w drodze miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki nie powinien być mniejszy niż 20 %;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, wydobywanie kopalin i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w obszarze Natura 2000 PLB 220009 Bory Tucholskie, w którym z uwagi na zagrożenie zakazuje się eksploatacji torfu, kredy, piasku oraz zmiany istniejących stosunków wodnych;
- na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno się wykluczyć lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, łącznie z obiektami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi, dopuszczając jednocześnie takie rozwiązanie w drodze wyjątku (zabudowa mieszkaniowa dla inwestora, pracowników itp.)

2.2.11. Tereny lasów i wskazane do zalesienia

Zgodnie z załącznikiem graficznym obejmują istniejące kompleksy leśne i projektowane dolesienia, których zasady zagospodarowania są/będą określone poprzez plan urządzenia lasu i operaty urządzeniowe lasu. Na etapie sporządzenia w/w dokumentów dopuszcza się korektę granic strefy. Obszary przeznaczone do zalesienia obejmują tereny, w których występują gleby o niskiej przydatności dla rolnictwa, z uwagi m.in. na słabą jakość gleb, spadki

terenu przekraczające 12%, okresowe zalewanie. Dla terenów lasów i projektowanych dolesień proponuje się następujące ustalenia:

- obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej, w tym dróg oraz zabudowy dopuszczonej na podstawie przepisów odrębnych;
- w przypadku lokalizacji strategicznych inwestycji gminnych przemawiających za zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dopuszcza się zmianę takiego przeznaczenia po uzyskaniu stosownej zgody kompetentnych organów;
- obowiązuje pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu z jednoczesnym dopuszczeniem wprowadzenia zagospodarowania rekreacyjnego tj. leśne ścieżki przyrodnicze, trasy rowerowe, urządzenia turystyczne, itp.;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji założeń, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację cennych historycznie obiektów;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, wydobywanie kopalin i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w obszarze Natura 2000 PLB 220009 Bory Tucholskie, w którym z uwagi na zagrożenie zakazuje się eksploatacji torfu, kredy, piasku oraz zmiany istniejących stosunków wodnych;
- należy wykonać rozpoznanie przyrodnicze na projektowanych terenach do zalesienia, w celu podporządkowania priorytetowi ochrony siedlisk i gatunków.

2.2.12. Tereny wód powierzchniowych

Zgodnie z załącznikiem graficznym obejmują wody powierzchniowe. W strefie obowiązuje zakaz zabudowy poza obiektami i urządzeniami służącymi gospodarce wodnej. W obrębie linii brzegowej jezior, które są wykorzystywane na cele turystyczne i rekreacyjne dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących obsłudze ruchu turystycznego (plaż, pomostów, urządzeń wodnych itp.). Przy realizacji w/w inwestycji należy uwzględnić zasady ochrony środowiska przyrodniczego.

2.2.13. Tereny cmentarzy

Obejmują zarówno cmentarze czynne i nieczynne. Proponuje się następujące ustalenia dla tych terenów:

- zabronione jest sytuowanie wszelkich obiektów budowlanych i urządzeń tymczasowych, które nie są ściśle związane lub kolidują z planowaną podstawową funkcją terenu;

- dopuszcza się realizację urządzeń infrastruktury technicznej (np. prąd, kanalizacja) przy granicy terenu;
- proponuje się dostosować realizowane elementy zagospodarowania skalą, jakością i charakterem do pełnionych funkcji, krajobrazu, architektury istniejącego i planowanego otoczenia;
- dopuszcza się zabudowę o charakterze architektury ogrodowej, związanej z podstawową funkcją terenu (kaplice) oraz związanych z funkcją komunikacyjną (schody, ścieżki) a także ogrodzenia;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczynienie kompozycji, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację obiektów architektury cmentarnej;
- dla cmentarzy czynnych obowiązek utrzymania stref sanitarnych i obowiązujących w niej zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zachowanie wokół cmentarza istniejącego 50 m bez zabudowy mieszkaniowej i związanej z obrotem artykułami spożywczymi w przypadku podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich tych obiektów lub zachowaniu obszaru 150 m w przypadku braku podłączenia tych obiektów do sieci wodociągowej

2.2.14. Tereny zieleni nieurządzonej

Proponuje się następujące ustalenia dla tych terenów:

- dopuszcza się lokalizację ciągów pieszo-rowerowych, placów wypoczynkowych i widokowych wraz z urządzeniami rekreacyjnymi;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczynienie kompozycji założeń, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację cennych historycznie obiektów;
- dopuszcza się włączenie terenów zieleni urządzonej w obszary sąsiadującej zabudowy mieszkaniowej;
- utrzymać naturalny charakter zagospodarowania terenu;

2.2.15. Tereny ogrodów działkowych

Poza istniejącym zagospodarowaniem terenu dopuszcza się ewentualne przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną oraz urządzenia miejsc parkingowych związanych z funkcją terenu.

2.2.16. Tereny zespołów dworsko – parkowych lub pałacowo – parkowych

W skład zespołów dworsko – parkowych lub pałacowo – parkowych wchodzi pałace i dworki, spełniające funkcję mieszkalną, usługową, zagrodową, przemysłową itd. Ponadto do zespołów należą zabudowania gospodarcze. Do terenów zespołów dworsko – parkowych proponuje się następujące ustalenia:

- konserwacja zachowanych elementów zabytkowych;
- odtworzenie na podstawie dokumentów archiwalnych, przekazów itp. zniszczonych elementów architektonicznych;
- uwzględnienie przy adaptacji obiektów pierwotnego czytelnego układu, historycznego kształtu bryły, przy uwzględnieniu stosowanych badań architektonicznych w celu uzyskania wytycznych konserwatorskich do planowanych na tych obiektach zmian.
- dopuszcza się lokalizację ciągów pieszo-rowerowych, placów wypoczynkowych i widokowych wraz z urządzeniami rekreacyjnymi, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego, zakaz zmniejszania powierzchni parków zabytkowych,
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewitalizacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji założeń, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację cennych historycznie obiektów,
- dopuszcza się wprowadzanie zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego, w szczególności ścieżki, oświetlenie, architekturę ogrodową itp.;
- zakaz podziałów geodezyjnych niezgodnych z historyczną parcelacją gruntów;
- zakaz lokalizacji na terenie parku i w jego sąsiedztwie inwestycji uciążliwych i mogących potencjalnie wpływać na środowisko przyrodnicze;
- zakaz znaczących ingerencji w rzeźbę terenu;
- zakaz lokalizacji nadziemnej infrastruktury technicznej;
- zakaz ingerencji w warunki wodno-gruntowe mogące negatywnie wpłynąć na stan zachowania zabytku w szczególności drzewostanu parkowego.

Strefa zieleni parkowej, która obejmuje parki wchodzące w skład zespołów dworsko – parkowych. Studium nie przewiduje zmiany użytkowania terenów. Zasady zagospodarowania i granice obszarów zostaną określone szczegółowo na etapie tworzenia planów miejscowych. Z uwagi na historyczną i kulturową wartość obszarów obowiązuje zakaz zabudowy. W uzasadnionych przypadkach wszelkie inwestycje i zmiany w sposobie zagospodarowania należy uzgodnić z właściwym organem sprawującym ochronę nad zabytkiem.